

Kiadóhely: Felsőlő Pályá Könyvtárában, Ujvárosban, utca 513. sz. n.

Előfizetési árak: Egyszeri ár 5 Ft. Hónapos ár 50 Ft. Negyed évi 1 Ft. 50 k.

Nevelési árak: 2 kötetes, 100 oldalas, 1 kr. 50 k. kötetenként 5 kr. 50 k.

ZALA

MEGYEI ÉRDEKŰ.

KÖZMŰVELŐDÉSI, TÁRSADALMI ÉS GAZDÁSZATI HETILAP

A ZALAMEGYEI GAZD. EGYESÜLET ÉS TOBB MÁS EGYLET HIVATALOS KÖZLÖNYE.

23. szám.

Nagy-Kanizsa szerdán, 1880. június 2-án.

VII. évfolyam.

Bérmálás előtt.

Mindenki igen jól tudja, hogy vannak öröklött kincseink. Nem értem ez alatt csupán az anyagi kincseket; hanem különösen a lelkieket. Ilyen kincs a vallás. Talán azok legnagyobb része, kik e sorokat olvasják, a sívár tudás sok tekintetben önelkünköt vérző fegyverével megtámadhatnák állításomat; mert fájdalom milliók és milliókkal szemben megszűnt a vallásnak becsé és isteni missioja. De ha vissza gondolunk ártatlan éveinkre, el kell ismernünk, hogy a vallás mindent pótolhat. Vagy nézzünk szét a boldogító hit kötfátyolképei közt élő emberek ezreire; nehezkedjék rájuk bár a sors keze, békén tűrik, mert van hitük; és a hit reménnyel táplál. A hitben van a közönséges ember szellemi élete; ha azt elrabolod tőle, vagy elveszti, állattá aljasul; állattá, mely önfentartási ösztönénél fogva fajának vértében is fürödni képes. — A népeknek vallás kell; e nélkül élni nem tudnak. Nem hiába mondta Plutarch, hogy előbb fogaz városokat és falvakat-házakat, mint népeket vallás nélkül találni! Ez régi mondás. De nézzünk csak szét körülünkben! Jelen korunk a vallási szűzidősek kora. A tudós elme büszkén veti el öröklött kincsét, mit az édes anya-tejjel lelkébe szült; mit a gondos szülő-ajkak szívébe csepegtettek. Nyugtalan elméje magára tör; elméje lángjaiban Istent érez; a tudás szövétének jár elméje ujját teremteni vágy, ujját, mit tisztán érthessen, melyben isteni szikrától gyújtott lelke ne érezze a nagy művel szemben kicsinységét. — És ujját teremt öröklött kincsé romjain; de vallás nélkül élni még sem tud. Vallási közöny csak a törpe lelkek tulajdona. És legyen az a vallás bárminő, legyen tisztán egyéni, mindenkor értékes. Ellenben a vallási közöny társadalmi szempontból is átkos; mert a társadalmi erényeknek alapja a vallás. Itt a vallás alatt nem az uralkodó vallásokat értem, mikkel minden tisztán látó elme missioja, a tökéletes-

dés felé tör. Mindenki ez ő vallásával Istenséghez siet; azt keresi a titkok tömkelegében s meg is találja önmagára nézve. Az emelkedett lélek: az eszményt; a kevésbé emelkedett lélek: egy képzelt lényt, kihez imádkozik; a kivel örömben és szenvedésben együtt egyaránt beszélhet. Minden vallásnak éppen ebben gyökeredik boldogító küldetése. Minél több táplálékot ad valamely vallás a képzeletnek, minél ragyogóbb költészete, annál boldogítóbb. De az is tény, hogy annál előbb ragad fanatizmusba.

A keresztény-vallásnak legistenibb gondolata a föltámadás; a legragyogóbb költészet, melylyel dicső alapítója halhatatlanságát biztosítja. — Ez mint fényes nap ragyog és sugarával behat a vesékbe és szívekbe; lesújt és fölemel. — A keresztény-felekezeteknél azután kisebb nagyobb mérvűek a lélekemelő szertartások is. — Sokan tulzottnak tartják ezeket. Pedig mind megannyi éltető elemei a hitnek. — Minél alacsonyabb fokán áll a műveltségnek valamely nép, minél kevésbé bír ennél fogva az érzékföltöltéssel, az eszméihez emelkedni, annál inkább van szüksége közvetlen hatásra. Nem a gondolat, hanem közvetlen, érzéki hatás ragadja meg lelkét; s Istenséghez fölemelt lelke valami boldogító, valami nagyot ér; emelőbbet, mint a minő napi imái közben érezni szokott.

Tekintsük csak a bérmálást! Emlékezzék vissza, ki már megerősített, azon érzésre, mely őt a bérmálás fölvétele után megragadta! Mily boldogító! Erős lett volna tán, olaj nélkül is, nyugton viselendi keresztjét is a kereszt jelölés nélkül, nyiltan valja hitét; elszenvédi tán az emlékeztető arcaucsapas nélkül is az üldözéseket, melylyel boldogító hitéért illetik. És mégis ama szertartás ünneplőességében van egy titkos erő, mely lelkünköt fölemeli és hisztük — s e hit boldogít is — hogy erősebbek vagyunk.

Városunkban e szertartásra folynak a készülétek. A dicső Főpásztort várja

mindenki, különösen a gyermekesereg. Nem hiába, a nagy Mester is a gyermekek szájából készített magának dicsőretet. — Örömmel várjuk őt mi is mindnyaján; kiket nem pusztán a tudat emel és boldogít, hogy Főpásztorunk jön el. Mi is bérmálkozni, megerősíttetni akarunk abban a hitben, hogy dioecesisünk kormányzója valóban oly ritka jelenség, mint a minőnek őt dicsősége hírből ismerjük. Várjuk, látni óhajtjuk, nem azért hogy Tamások akarának lenni, hanem mert az ő fénye, az ő boldogító megjelenése mindnyajunkat fölemel. — Hozzon Isten! Üdvözlünk dicső Főpásztor!

Szalay Sándor.

Göcsei, május 30.

Azt hittük, a legközelebb lefolyt évek a sorsnak elemeknek minden nemű csapásaival illettek már: ezeknek sora rajtuk végig ment s a szegény gazda, valahára jobb napokat érhet. — Keserűen csalódunk. A valódi nyomornak egész mérve még csak most teljük be. —

A múlt évi sok esőzés és áradások által felmerült legeltető és takarmány romlás következtében a juhok, szarvas-marhák, sőt még a lovak között is nagy volt a pusztulás vér-bajban, és métyolyban.

Az irgalmatlan erős, és tartós hideg tönkre tette gyümölcsfaainknak, ugy a szőlőtökének is nagy részét. — Erős termő fák tölg fagytak. Az épen maradtak közül itt ott ha egy-kettő némi gyümölcstermésre reményt nyújtott, a zordon, erős szelek, tartós hideg reményünket teljesen meghehüsította. — Valamelyes cseresnyén kívül gyümölcs-termésünk semmi. —

A szőlőtökében már a múlt októberi erős havazás sok kárt tett; a téli zordon hidegben pedig a venyige általában elromlott, a töké nagy része gyökérig fagyott, még többi sem hajt. — A tökék agy- és gyökérbajtásai természetüknél fogva nem termékenyek, de ami kevés gyümölcsöt mutatnak is, a május 21-iki fagy nagy részét megsemmisítette; — tehát bortermésünk min-

den tekintetben silány lesz; s mind ennek daczára a bornak nemcsak ára nincs, de vevő sem mutatkozik.

Őszi vetéseink rosszul teleltek. A buza ritka; a sok hideg esőben visszamaradt, most kezli erősödni; ha virágzása kedvező lesz, középszerűn alóli termést várhatunk.

A rozs nagy része kifagyott, a megmaradt ritka, virágzása a rossz idő miatt kedvezőtlen; záporok, és a május 21-iki fagy sok kárt tett benne.

Árpa, zab, a tavaszi záporok és tartós hideg napok miatt rosszul kelt, kedvező időjárás mellett közép termést adhat.

A kukorica ki nem kelt; itt-ott ami mutatkozott, május 21-én lefagyott. — Éppen így vagyunk a burgonyával, s a takarmányrépával is. —

Legelőink türhetők, de a záporok által eliszapolva vannak szinte a kaszálók is. — Ezekben a fű ritka vékony termést ígér.

A vetett takarmány kitünő. — r. l.

Váji felé és ne kiméld!

Váji felé és ne kiméld! Mily erős, mennyi határozottság és mennyi önbizalom rejlik e búcsúke jelmondatban, melylyel a kritikus kiáll a csatásíkra, főleggyervező az igazságpálcával, hogy megküzdjön a balvólámul nyomorult zsoldosai-val és ezeknek vezérét, a tudatlanságot, kiüsse nyergéből! Hogy győzelemre segítse az ésat a megvédje az igazságot! az igazságtalanság ellenében és hogy kiírta irgalom nélkül a gyomot, mely Hesperidák kertjében mert gyökereit verni, hogy elnyomja a szellem virágait.

Igy látva a kritikust, hivatása egész nagyszerűségében tűnik föl előttünk és a babért lekoszlva tűzülk homlokára. Vagy nem érdemel-e ő koszort? O, ki szőlője alá esükdött az örök igazságnak és kiteszi homlokát a megkövesednek, csakhogy megvédhess mindazt, a mi szép, jó és nemes, — és azt nem a maga, hanem egyedül az emberiség érdekében teszi? Nem érdemel-e koszort?

A művész alkot, és ez érdem a legfőbb érdem; mert egy álettelen v. szonban, egy otromba kódrabba lelket lehelni és egy papírlapról le-sugározatni az ésat: annyi mint a semmiből elő varázsolni valamit, egyenlő a teremtés legnagyobb fogalmával. De a kritikus bírál. Fölülvizsgálja, szétboncsolja a művet a mint egy felsőbb hatalom gyakorolja ellenében jogát. Alapjában keresi az örök igazságot és kiméltlenül vájja-

A „Zala” tárczája.

Dal.

Ne sirj lányka
Majd derül még,
Bús ártedre hajnalpir,
Ne emészted
Szép lelkedet
Mig aivéd reménnyel bírt.

Sirj, ha már
Kihalt reményed,
S végső órád feléd int;
De örvendess,
Ha kedvesed
Még esemekkel rád tekint.

R. H.

A tanár és védencei.

Regény.

Iráta: Flygare-Carlén Emilia.

Fordította:

FRIEDMANN ALAJOS.

VI.

Bergensköld asszony kis szobájában.
(Folytatás.)

Hilda hitt szavainak és szívében becsülte azon gyöngédséget, melylyel Nándor elkerült, töle mindaddig a hárság fogadalmát kért, míg sora azon helyetbe nem hozta, hogy házasági ajánlatával azonnal egybekelhesse.

Azon hirt, mely Widen Róssa iránti szerelméről és azonnal való eljegyzéséről keringett, mint szélmalom, megvetette és, nem tartotta az egészét érdemesnek, hogy az őt vasnagossan üg-

Hát nem ismeri őt jobban? Hisz ez kérdést sem szenved. De mi minden remény, sőt az is, mely szívünkbe nőtt? Meg vannak e azok védve a vihar ellen? Nem! Kitűztek és szűz-szórtnak, mint mágnoknyi por, és a viaszemlé-kesés tövisse marad hátra egyedül, míg a remény új hajtásokat hajt, melyek sorba virágoznak, elhervadnak és elhalnak.

Nem sokára érkezett el azon pillanat, melyben Nándor zavarodottan hegett azon szükség-ről, mely szerint birhatása reményéről le kellend mondanis, mivel a rég táplált reményt nem való-síthatja, mert — mert meg nem nevezhető körülmények és nehézségek gátolják szive kíváná-tának teljesítését.

Csodálatraméltó sziládsággal hallgatta őt Hilda végig. Büszkén legyerve szívének sebzett érzelmét, nyugodtan, hidegen és elszánnan, szerencsét kívánt neki eljegyzéséhez; de most már önuralma ereje megtört, és röviden ajánlva magát komolyan és hidegen távozott száj szobájába. Itt fájdalmas érzetnek szabad folyását engedett, mivel azon férfutól, kire jóvendőbel szerencséj egész reményét helyezte, kigunyolva és gyalázatosan megcsalva lett. Keserű óra volt ez, mely fiatal, vidám szívűnek, mindazon édes álmait elűzte; de mihelyt a dolgot nyugodtabban megfontolta, Nándor gyöngösége és ingadozása iránt mély utálatot érzett, mert nemtele-ön önhittségében csupán a vagyon miatt vett el egy nőt, kit nem szeretett.

adni, és szerencse hálóját más vízbe dobni, miközben természetesen nagyon fáj, hogy előbbi érájuknak szegény tárgyának a dolgok ilyen fordulatára szenvednie kell.

Mindenesetre szerencse, hogy határozott nyilatkozatot nem adott; így aztán becsülettel lehet a bonyodalomból szabadulni.

Hogy Nándor: ép így gondolt, az Hilda belátta. Egész évek során át bár nagyon bú volt hozzá; de a legkisebb ellentállásnál, melyre szerelme talált, a legcsékélyebb látszatnál, hogy értebe harcolni kell, készen volt őt feláldozni — Nándor tehát, Hilda véleménye szerint, gyenge, sőt megvetésre méltó ember volt, és az olyan, első fájdalma elmúltával, nem lehetett bántata tárgy. Semmi fény nem filate volna e fölfedezés után sorsát szébb, ha bár a tanár egész vagyont megkapja és áldását is hozzá. De mélyen fájlalta, hogy oly könnyelmű hajlam tárgya volt. Nem sokára azonban győzött ezze és a bosszu érzelmé és megelégedés nyugalommal tért vissza szokott foglalkozásához.

Akkorban Nándor, miként fűtebb említettük nem engedelműdhett ki azon gondolattal, hogy az egyetlenőtől, kit őszintén szeretett, megvetve legyen és a tévedéseket melyek e lépésre vezeték mélyen megbánva, elhatározá, Hilda előtt teljesen meggyónni és ha a megbocsátása neki, úgy sorsának és neki élet és halála átengedi magát; de Hilda mind szóbeli, mind írásbeli nyilatkozatait visszautasítá.

(Folyt. köv.)

Egy tudós naplója.

Közi: RÓNAY LEIDOR.

(Folytatás.)

Ruhámat a szoba közepe halmotkák ösz-sze. Minden iratot lepecsételtetek és magokhoz vették. Sőt még gyűjteményemet is elcsörték,

soha sem láttam többé azokat. Kábultan követtem a rendőröket.

Helekgig, hónapokig valék a berlini fogház nedves jéghideg börtönében, melybe napfény sohasem járult.

Naponkint vártam kihallgatásomat, s ki-szabadulásomat, mert hisz ennek okvetlen kö-vetkeznie kelle. Több mint 3000 fogoly hallgat-tattott ki, s az bizony nem ment oly gyorsan. Végre réám is került a sor és hogyan hallgat-tattam ki? Oh, a bíró urak pompásan értik, a legártatlanabb dologból a legnagyobb vétket ki-olvasni és a legnagyobb bűnököt a tapasztalat-lan ifjura fogni,..... egy itélő bíró nem sokára örülésben hált meg, tehát már a földön is volt istenitélet.

Vádolva valék felségérsítés és népiáztásért. Találtak nálam piros arany szalagokat, s elég-séges volt. Azon csomagot is megtalálták, melyet Sándor megörzés végett átadott. Phantastikus szabadságotokat beszédekét és a legényegylet tagjai névsorát tartalmazta. Szánakozó mosollyal csóválták fejüket, midőn ártatlanságom erősítém és mondam, hogy e szalagok és iratok barátom... és én bálga, még azt bívém, hogy Sándor barátom... Azután mint vizsgálat alatti rab a párisi bastilleba záratam, — onnét Köpenik nedves Casematáiba, melynek falai vizgatól nedvesek voltak. Ott szegény anyámtól levelet kaptam, melyben írta, hogy Sándor barátom ismét ott van nálunk a keleti tenger mellett, és hogy az egész városban, a közeli kőzfogárról beszél-nek, a báró és Adel kösött.....

S mi tovább velem történt — mint poli-tikai fogoly? hisz az mindegy, mindent a legna-gyobb közönyűséggel hagytam magamon történni. Hisz Adel elviesztése után nem volt több vesz-teni valóm.

Évekig tartott a vizsgálati fogság. 1836. August. hó 4-én ovaatott fel nekem és még 39 társamnak az itélet!

Felségérsítés miatt halál! Oh mily jól esett ez fáradt szívemnek! Oly gyorsan megválni a kinőtől. De nem úgy esett ki... kegyelem utján

ki, semmisíti meg azon részét, s ha kell magát az egészre is, melyek azok jutni gátolják, vagy éppen nem engedik. Mert a szép jó és nemes, s hármas igazság az, melyet alapjában kell bírnia minden műnek, a mely élű és nem meghalni alkottatott, a mely szerződött a dicső és halhatlanok sorába akarja juttatni.

Valósággal a művészt a nagyobb érdem, az elismerés első sorban óti illeti; de azt csak a kritika teszi teljessé és örökké.

Kritika nélkül olyan a mű, mint egy közönséges kódarab, melyhez szükséges a bányász a ki megmondja: vajon aranyat tartalmaz-e vagy homokot, hogy a laikus aszerint becsülje, amint egyik vagy másik eleme tulnyomóbb. — Ámde szükséges, hogy a kritikus fegyvere mindenkor az osztó igazság legyen és azt szabadon használja; menten fölfüről minden protekciótól a sültről minden gúny, rágalom vagy megvetetés hatásától. mert egyébként elcsúszik az a nimbus, mellyel a tisztelet — gyakran párosulva a félelemmel személyét körülveszi, s nemcsak hogy maga magát a közönségség és mindennapi szinonálan alul törpíti le, hanem beszenyeni s árulója lesz azon eszmének is, melynek zászlója alá szegődött s melyet hirdetni és foganatosítani van hivatva.

Vági felé az a kiméld!

A kritikusnak ragaszkodnia kell jel-szavához. A szívet el kell halgattatnia, hogy szabadon cselekedhessek az ész, s hogy az ne csak szabadon cselekedhessek, hanem egyszerűsmind hatással is; bírnia kell a szükséges anyaggal, a legkiterjedtebb saakismerettel, mert különben működése éretlen vajudásá válik, mely számszámot gerjeszthet igenis, de tiszteletet soha. — Pedig hányszor mesélik, hogy fegyvere életelen, tompa, összemarcasárgolja vele az egész alkotmányt, a helyét, hogy az idegen anyagot, a nemesebb rész megsértése nélkül, szépen kikergetend belőle; vagy hogy jobban is fog mint kellene, vagy éppen félreismeri a hibát s össze-téveszti az aranyat a homokkal, mivel nincs biztos támpontja, nincs karaktere, a melyben otthon érezni magát! Ily esetek nem ritkák nálunk megyaroknál, sőt elég gyakoriak arra, hogy a közönség elveszti bizalmát kritikáinak iránt, kikkel amúgy sem igen szokott szimpatizálni s kiknek véleményét megszokta már vagy éppen nem, vagy csak függőlegesen elfogadni.

Nem akarunk éppen Bank bányára reflektálni, melyet szinte a kritikusok ütöttek agyon, vagy legalább is annyira elcsépeleltek, hogy negyedszázadig tartott az újulás melybe annak következ-tében esett. Ott van például Berzenyi.

Kölcei kitűnő kritikus volt, kitűnőbb mint író s csaknem mint szónok. Csakhogy míg a szónok az író szépen megírtak egymás mellett addig a kritikus egy személyben azokkal csak elvívta találjuk összeharátkosva lenni. Legtöbb-ször passzívok alatt áll azoknak a függetlenül tölük, vagy pláne azokat függve től, meg rit-kában láthatni. Kölceinek is az volt a leg-nyomóbb hibája, hogy a kritikus mögötte maradt az írónak s annak hatása alól nem birt szabadu-lun, és midőn megírta Berzenyit, valaminek később is, mértékét a kritikus nagyrészt az író-ról vette.

Berzenyi Kölcei bírálátát tulzsigorunk s magát rés érdemtelenné találta és méltán. És történt irodalmunkra az a nagy veszteség, melyet pótolni nem tudott senki korunkig, hogy a „Fohász” lánglelkű költője letenné kezéből a lautot és — elhallgatótt. A classicitás tűzével és szépepájével alkotott ódak félszegen sardon világlámba megállt fele utján a nap, hogy csak azt a kis völgyét ragyogja be a földtekének, melynek kebelében élelet nyerő, s mely fekete szem-üveget tett fel, hogy sugarait halványabbakusá-lássa és hidegebbeknek érezze! Ilyen gyümöl-csöket terem a kritika, ha a tulzágha hajlik, ha a hibákat nagyító, az érdemeket pedig kicsinyítő üvegen nézi.

Szép vonás a kritikusokban, hogy szeretnek a közvéleményhez apellálni, hogy elismerik annak jogát kimondani az élet- vagy halálítéletet a műre, mely eléje terjesztetik. Ha

átváltoztatott ez ítélet 30 évi igen 30 évi várfogságra... s midőn a kegyelem nyilváníttánál egy éles fájdalom kiáltás hangzott át, a kegyel-mezetek között, akkor... évek után újra fel-kacsagtam elkeserült szívem mélyéből.

Esemény több ifjú ítéletet el legaldottabb éveiben — 6, 8, 10, 12, 15, 20, 31 évi fogságra és négy élethossziglan, mint veszélyes orgyiko-sok hurcoltatunk egyik városból a másikba, egyik homályos hideg nedves Casematából a másikba.

Évekig ültek ez ifjak, — megoszúlva, hajra és kedélyre nézve, Köpenick, Spandau, Silber-berg és Glatz, Magdeburg, Gradenzai és Kol-berg alacsony és nedves Casematáiban fagyos-kodva és kétségbe esve.

Sokan nem viselhették el ezen élelnélküli életet. Mindig többen a sirba süllyedtek, vagy erőszaklalt vetettek véget életöknek. Mások él-tők kocszkátatásával kísérlették meg a szokást... Csak kevésnek sikerült... így Boningernek Sil-berbergből, Wagner és Reinholdnak Magde-burgból s Masovnak Kolbergből. Mások meg-örültek.

Enk életünk nem vettem véget, nem is kísérlem az elcsökést, s nem is örültem meg.

Nem volt már annyi életörömem, hogy me-nekülés vagy szabadságra gondoltam vagy annyi életpillót, hogy a nyomorult életet elvettem volna, hanem annyának halálos ágyán nem volt szabad tölle e vigaszt elrabolni, élni akarni.

És év év után mult el nehékesen kihalt szívem merov sápadt vonásain — és ősz hajam fölött.....

És asután III. Frigyes Vilmos Porosz-ság királyi beosztás ezemet — és IV. Frigyes Vilmos 1840 August 10. fölynyította a népláni-tóknak börtönajáját.

As ifju ősz arcosok meghatva a szabadság aranyugaratól siettek háza üveikbe. (Vége köv.)

nem azért a megnyugvás, melylyel azt fogadják, többnyire nem egyéb látásnál s csak ritkán ószinte és belső; mert különben nem sudalmá-nak föl ellene oly érzékenyen, valahányszor arra alkalom nyílik.

Ezen rohamokat legelkeseredettebbeknek láttuk Petőfivel szemben nyilvánítani s még nap-jainkban is akad egy-egy pogánytermészetű kriti-kus, ki buszgodányul később agyarkodik a köz-veleményre és azt egyonbüközésével tenyegeti: mi-nek aztán az a természetes következménye, hogy az legnagyobb költőjét csak annál féltékenyben védelmezi. Szerencse, hogy Estőfiben több volt az öntudat, gazdagabb a költői forrás és erősebb az akarat, mint Berzenyibe. O egész lelkével átért, büngasatos czélját hivatásának, melynek elérésében a kritikusok civatásának, epe-lapdacsai nem voltak képesek megtartítani, vagy éppen visszarszántani. Sokkal nagyobb volt a csel s lelke annak magasztosságával sokkal inkább el volt telve, hogy sem az apró embe-rek kajánkodására figyelhetett volna, s a műzák kegyencse volt, Camoena tartá ölében, és a mű-zaák kiragadta őt a mindennapiság takó leve-gőjéből s fölívék magukkal abba a tündérbiro-dalomba, hol az aether balzsamos tengerében ró-szafellegeken hintáznak a szellemek, az ábránd, az eszmény meg van testesülve, aeolhangokon susog a zephir és a vidáman andalgó szellemek fölött a szabadság napja terjeszti szét boldogító sugarait, — s homa nem érhet föl a törpe ö-n-édek soha és semmiféle álmor alatt. Petőfi ö-lismeré a közvélemény horderejét, felsőbbeséget, melynek hatalma van a kritikusok fölött is és azokat megbuktathatja, megsemmisítheti. — És ezek megmenték őt Berzenyi sorsától.

De dacára a közvélemény éber ellenőrzé-sének, hány kisebb nagyobb értékű mű esett és-eik áldozatul a kritikanak, mégis mely vagy sohasem vagy csak később fog előhozni a fe-ledés homályából, hova taszított a kor téves fogalmai, melyek áthaják a közvéleményt is, elitlélik, míg egy másik kor fölmentti az ítélet alól. És ez leginkább sorsuk azoknak, a kik leg-kevésbé érdeklődnek meg az uttörőknek. De a fatum ezek irányában gondoskodott méggy harmadik kriti-kusból is, mely fölötté álljon, mind az egyes, mind a közvéleményeknek: és ez a legnagyobb és legigazságosabb kritikus az — idő.

De hogy napjainkból is idézzünk példákat, fölemlíthetjük, a többi közt Csikynek néhány év-vel eselőtt megjelent „Jóslat”-át, mely habár nem is előfrendő csillagzat, de nem is oly utolsó rendű bolgyod, minőnek a kritika tárgyatól har-sogak s később kitűnt, hogy az akkori pályáza-ton nem csak „szeszterinasok” szerepeltek. A da-rab előadása után a közvélemény a sajtó utján hatalmassan kezdett agitálni a szégyenletes kriti-ka ellen. A darabot óvácsiókkal fogadta s szer-zőjének egyhangulag ítélte oda a koszorut, mely-et a kritika kurta ujjai vonakodnak fejére tűzni. És midőn a közvélemény fölzdudt, a sajtó el-kezdett alármirozni, akkor megjelent a lapokban egy nyilatkozat féle, mely a „kimondott” itéle-tet amúgy széphegedészőben megfaragta, kiem-lította, mire aztán a közvélemény hullámai is lecsendesültek s lassan-lassan visszafértek az el-hagyott mederbe. Jelenleg még mindig a Legény Bolondja képezi az érdekeltség tárgyát szerte az országban.

A vidékiek általában, de különösen a köz-ség- és kisebb városbeliek, a kiknek nem volt még alkalmuk a darabot csak negyedrendű szin-dészek által is előadva látni, vagy éppen olvasni sem; bizony nem tudom milyen egyenes fogal-mat szereztek a darabról. — Valahány hir-lap van és annak valahány hivatott és hivatlan sinai kritikus, annyi féle volt a bírálát. Ol-vashattak kritikák, mely a Legény Bolondját a Falu rosszával csaknem egy szintzonalra emelte, s mely Tóth Ede koszoruját Koródi homlokára akarta körtetni, — olvastak, mely azaz egészen ellenkezőnek állította a babér helyett bogácsot szánt a szerző fejére és végre olvashattak annyi-féle, amennyi csak a két szélsőség között ki-gondolható változatosságban előérhet. Hogy a közönség hogyan okoskodik el s hogyan talál-jon az egyenes utra ebben a tapogatódzásokból épített labirinthusból? s hoz bajos dolog volna Ariadné tonafát megtalálni. Előlvása az első, a második, a harmadikat, s mivel azokból semmi határozott elmeletet sem tudott magának alkotni, már csak pusztá kíváncsiságból is megkínált az előbbi, s midőn már végig olvasott minden kriti-kát: akkor veszi észre, hogy a Legény Bol-ondjáról tulajdonképpen még csak föületes fogal-ma sincs. Valamelyik bírálóak igazsa van, de melyiknek?

A kritikus sem emberfölötti lény, absurdumot hát tölle sem kiánhatni, s is tévedhet; de azt megkívánhatjuk hogy tévedése ne legyen akkora botlás, hogy következményei szembeszö-kők, kézzelfoghatók legyenek. Vagy feleljen meg hivatásának és vissza ne rettenjen, ha a bal-velemény egészen tengerre sudul is rá, győseim csak annál dicsőbb leand; vagy tegye le a toll-at és ne kapjon abba, s mihez nem ért. A köz-velemény a jelenben, az idő a jövőben majd ítéli meg

A tapoga fódzás után keserves a csélhoz jutás. Rédey István.

Üti jegyzetek.

Írta: Virághegyi József.

II.

A kertben még teljes épségben áll Miksa császár régi kastélya. És nem oly szép, se nem oly nagy, mint az új. Jelenleg a kertfelügyelő lakása.

Ledőlök egy ciprusfa mellé. Fejem felett busan susognak a lombok. A szél szilaj tombolását csak a fölbőszült tenger moraja mulja fel-ül. Az átom anygula bejárja a szemem. Leikem kibontakosik porhüvelyéből. Hallom a ciprus lombjai közt a szegény, nemekebbül Miksa hófehér szellemének kétségbe esett jajait, látom könnyel-szeméit fehér kendőjével letakarai, hallom kínos, szivacsagató sokogását.....

Felriadok hőbortos álmaimból. Asól örületes fu-tamokban játszódogok harriájával, az eső sűrű cseppekben hull.....

Mint utleírónak kötelezőségelem lenne a vár-keretet lefesteni.

Hogy ennyi regesszerű szépség lerajzoláá-ra erőtlén vagyok, az nem annyira gyöngé-ségemnek szegényére, mint inkább a ter-mészetnek s a kert rendezőjének dicséretére válik.

Szomorú tépelődésekkel ültem kocsimra. Ha valaki Miramareba megy, ajánlom hogy sok aprópénzt vigyen magával, mert különben bajosan szabadul meg a halászkok mosdálán, szene-g sarjadékaiktól. Ezek elfutnak a kocsit után, míg vagy könyöradományt nem kapnak, vagy őszse nem rognak. Ha pedig az aprópénzt valaki kimélni akarja, vigyen magával botot. És a tapasztal-at igazolása szerint emphatikus eszköz a tekin-tély emelésére.

Este 10 óra után a „Lucifer” nevű hajón Velence felé indultam. Sok nő sopánkodott a tengeri betegségtől rettegetől, s már előre föl-bebeteg voltak.

A város töpelődékekkel ültém kocsimra. Ha valaki Miramareba megy, ajánlom hogy sok aprópénzt vigyen magával, mert különben bajosan szabadul meg a halászkok mosdálán, szene-g sarjadékaiktól. Ezek elfutnak a kocsit után, míg vagy könyöradományt nem kapnak, vagy őszse nem rognak. Ha pedig az aprópénzt valaki kimélni akarja, vigyen magával botot. És a tapasztal-at igazolása szerint emphatikus eszköz a tekin-tély emelésére.

Lementem a szobába, de ágyat nem kap-hattam, mert mind el volt foglalva. Épen mi-ker lefelé ballagtam a lépcsőzetben, akkor jött azon fel egy fiatal ember, boszankodá-sát magyarul cifra szavakban fejezve ki, hogy már minden ágy megtalálta a maga gasdáját. Megszólítottam, ismeretséget kötöttünk, őszes utitársra akadtam benne, s az időt Velencében együtt töltöttük.

Kinéz a szobában nem jutott ágy, az a fő-délzetet keresett kárpótlást, letérítette köpenyét padlóra s ráfeküdt. Én mentem elől s példával, s az: oly követéreméltónak találták, hogy a fő-délzet csakhamar megtelt alvókkal.

Egyeszerre a kapitány kiáltása felriasztott beundunket. A legényiség ide oda futkozott. Egy-ismától kérdestük e lőtás-futás okát. A hajó na-gyobb mennyiségű kócot is szállított, s ez meg-nyuladt Szerencsére ideje korán eloltották.

Mikor a hajnal kezdett hasadni, minden utas a földszetre sietett, hogy a nap felkelésé-nek nagyszerűségét bámulhasson.

Ha valami célt kitűzünk, a véletlen több-nyire gördít váratlan akadályt szélünk utja elé. Így történt ez most is. Egész éjjel tiszta volt az ég, de reggel keleten fekete felhők gomolyodtak, s így a nap fölkelését nem láthatuk.

Olykor egy-egy kis vitorláshajóval találko-zunk. Annymra megváltak rakva faval és hordó-val, hogy elmerültől féltem őket. Valóságos isenkiértés e hitvány járművel a parttól ily messze evesni.

Hat órákor feltűnedezek láthatárunkon Velen-ce ragyogó tornya. Nemsokára egy csözlöpök-kei mejelet csatornában, beépített szigeteket mel-lett haladtunk csigabiga lassúságával, mert a csatorna csak néhány ői mély volt.

Az utasok valamennyien a földszetre tödu-ltak. Minden arczon lelkesült öröm és feszült ki-váncsiság üt. Meglepetésbenem nem találtam szavakat melyekkel elragadtatóm kifejezhettem volna. Velenze előttünk volt phantastikus hű-bájában.

III.

A végtelen a véges emberi szellemre nyo-masztólag hat.

Ebben leli magyarázatát az, hogy az uta-zásnak minden neme közt talán a tengeriutazás legunalmasabb. A végtelen tenger szemlélete eleinte gyönyörrel tölti el a lelket, később meg-szokottá, végre egyhanguvá válik, és kitarasztja a lelket.

Alig vártam, hogy száraz földre léphessék. Pedig még sokáig kellett a hajón vesztegetnem, mert két fiúcsórá jött hozzánk, kiknek parancsoz-ára kinyiták a börtönök, s titkaik napfényre kerültek. Mikor a máhákát kikutatták, akkor mehattunk le a hajóról egyenként a gondolákba. Itt lérti harc fejlődött ki. Mindenki elősőr-akart a hajóról leszállni, mert attól félt hogy számára nem jut hely a gondolában, s egy-egy gondola annyira megtelt, hogy már süllyedni kezdett. Ha a rendőrök nem vigyáznak a rendre, aligha nem történt volna „malheur”. Ha egyik gondolában hatnál többen voltak, a rendőrök a hatodikon felül levőköt más gondolába kényze-ritették át lépni. E szörzavarnak és sok csigány-kerékhányasnak volt oka. Ugyanis mindenki ipa-kodván helyet foglalni, rakásba taszították egy-mást. Én a küzdelemben nem vettem részt, még-is jó helyre tettem azert egy gondolában, s képletesen azonnal értesére adtam a gondolá-snak, hogy cselezzék lenne itt hagyni e tolongást. A gondola megértett, eszedjét bele mártotta a vízbe, s gondolánk hasította a víz sima tükkrét.

A gondolások bázmulatos ügyességel eves-nek. Olykor a szük csatornákon tíz-tizenöt gon-dola őszse torlódik, s el evesnek egymás mel-let anélkül, hogy őszszétkösznének. Derék, jóra-való emberek, de tödbőz tapadt szegények. Egész nap elüldögélnek a csatornákon, várják míg va-laki felszóltja őket egy kis körútra. A gondola egyik végén van egy szekrény, abbau tartják csekély holmijukat, s éjjel is a vízen tartózkod-nak. Nem nyúzzák az idegent, mint gyakorolják az emberbaráti szeretet e nemét Budapesten. Ha esetleg egy félórával tovább tartjuk fefo-galva gondoláját a kialakított időnél, alázatosan megemeli kalapját, kér néhány centesimot. Ha adunk neki 10 centesimot (a mi pénzértükünk sserint = 4 kr.) igen meg van vele elégedve, ha pedig nem adunk neki „trinkgeldet”, akkor sem haragszik, vagy legalább nem mutatja.

A gondola egyedüli vagyona. Eszen nőtt fel, eszen hal meg, s est halgya gyermekének örök-ségül.

A nőket különösen tisztelik. Egyszer bele-ültem egy gondolába, s mivel rajtam kívül sen-ki sem volt benne, s mert az a legkényelmesebb hely, a legfelső helyre telepedtem. Később egy

elkelő kinésztü hűggy jött a gondolába. Fel-akartam kelni, hogy neki engedjem át az első helyet, de a gondola megelődött lovgias szá-n-dékom kivitelében, kért hogy engedjem e nőt odalúli.

Amilyen egyszerű a gondola, épen olyan egyszerű az életmódja is. A kajlyót felszedi a tengerből, s egy tej salátával — eszet olaj nél-kül — megessi. Sokan kíváncsiak az idegent ol-csó pénsért ilyen kajlyókkal, s apró, föltt rák-ka. Ha vonakodunk megvenni, annak bebizo-nyítására, hogy nem hal szörnyet tölle az ember, megessék néhányat, s hogy torkunkat ingerelje, újját is megessé rá. Fűnek-lának kinálgája, de mivel senki sem vesz tölle, egyet-egyét „bi-zonyosság okéért” mindannyiszor meg essik, s utó-végre azt veszi észre, hogy mind elfogyott.

A gondolán egy donbroui ke. eskedő üt mellett, ki annyi mesés dolgot hallott Velen-cze osodaszépségéről, hogy nem birt ellentállni törő vágynak, miszerint Velenzert meglátássa. Mikor a „Hotel Bauer”-be értünk, kifisettük az 1 lírát a gondola ósznak, hanem az ősz szomszédom egy hatost ayított neki. A gondola őszesviz-sza forgatta — még megis szagolta — ismeret-len volt előtte, visszaadta szomszédomnak. Én figyelmesen tettem, hogy egy lírát adjon neki, mert itt az osztrák pénz nem őrvényes, Szomszédom elítélte száját, s szavaim ismétlésére kért. Mi-ker kíváncsiságát teljesítettem, kezéből fü. ősz töl-csért alakított, hogy a hangokat jobban felfog-hasson. A legfinomabb orrhagyon mondá, misze-rint lírája nem hogy nincs, hanem piszkálják ki túlese raseni a két szemét, ha ennél többet hal-lotta is. Mit volt mit tennie, egy újdunatj, té-nyes esztet forintot adott a gondolásnak. Est elfogadta. (Folytatása köv.)

Helyi és megyei hírek.

Tanodai jelentés. A nagykanizsai kath.

főgymnáziumban az évi vizsgálatok a következő sorrendben fognak megtartatni: jun. 2-án az iz-raelita, 3-án a róm kath. tanulók hittani vizsgá-lata mind a 7 osztályban; 15-én a VII. oszt. magyar és német nyelv, a IV. oszt. latin, ma-gyar és német nyelv, VI. oszt. latin és görög nyelv; 16-án V. oszt. latin és görög nyelv, III. oszt. latin magyar és német nyelv, II. oszt. la-tin, magy. nyelv és földrajz; 17-én VII. oszt. la-tin és görög nyelv, VI. oszt. magyar és német nyelv, I. oszt. latin és magyar nyelv, földrajz; 18-án francia nyelv és gyorsírás; 19-én V. oszt. történelem, természetrajz és mennyiségtan, IV. oszt. történelem, természetrajz, számtan és mér-tan; 21-én VII. oszt. történelem, természet n és mennyiségtan, VI. oszt. történelem természetrajz és mennyiségtan, II. oszt. természetrajz, számtan és rajzó geometria; 22-én V. oszt. magyar és német nyelv, III. oszt. földrajz, természettan, szám- és mértan, I. oszt. természetrajz, számtan és rajzó geometria. A magántanulók vizsgála-tára nézve pedig jun. 20. 24. és 25. napjai töl-zenek ki, melyekről az érdekelteket, valamint általában a n. é. közönséget tisztelettel értesíti az igazgatóság.

A síói szilip megnyitása. Mint olvasóink tudják a közelmult napokban egy zalamegyei küldöttség tiszteletgel a közlekedésügyi minisz-ter unál Svastics Benő alispán ur vesztése mel-lett a Zala folyó s a Balaton tavának szabályo-zása tárgyában, mely alkalommal alispán ur szépsédben adta elő a küldöttség kérelmét.

És úgyról a következő közleményt olvasunk az „Ellenőr” május 29-diki számában: A síói szilip megnyitása, illetőleg a Zala folyó és a Ba-laton tavának szabályozása tárgyában, a síói küldöttség tisztelegése óta, az érdekellet felektől számos elintétes érdekű kérvény érkezett be a közlekedési miniszteriumhoz. Ordódy közleke-dési miniszter, a tárgy fontoságát és az érde-kek különbözőségét figyelembe véve, elhatá-rározta, hogy az országgyűlés jelen ülésénekának beérkezése után — az érdekellet felek képviselőit értesíletre őszse fogja hívni, hogy a kérdést minden oldalról megvitathassák, az ellentétek lehetőleg kiegyenlíthessenek. A határozat csakis az értekezlet megtartása, tehát a kérdés minden oldalról történet megvitattása után fog meghozatni.

— Hymen. Dr. Férnek László városunkban ismert köz. s váltóügyvéd, lapunk t. munká-társra június 1-én kelt egybe Gottlieb Eveline ur-hölgygel Zala-Egerszegő. — Fogadjja t. ba-rátuak frigyéhez őszinte szerencsekívánatunkat, szívből óhajjuk, hogy háza küszöbén belül tar-tóss boldogság és öröm tanyásson. — Ennek kap-casában megemlítjük hogy ügyvédi irodája jun. 1-től Király utca 6. sz. a. van.

— Lapunk olvasói bizonyára őrvendetes tudomásul veszik a hirt, hogy kőstiasletben álló tőrvénysséki elnökünk Wlaasits Antal ur neje, kin május 26-án életveszélyes műtet haj-tatott végre Bécében, a legnagyobb valószínűs-éget érten épségeseen fog visszaadta őt forrón szerető családjának és a társadalom-nak, melynek tiszteletét annyira bírta. Legujab ban jött értesülés ezincit a szerető nő és any-álapota némiképpen javulás stadiumában van Adja Isten, hogy minél előbb visszajöhessen azok körébe, kik őt annyira szeretik és tisztelik.

— A helybéli m. k. távirati állomás 1888 június 1-től kezdve reggel 7 órától éjjeli 11 óráig tarti szolgálatot s éjféltől reggel 7 óráig zárva van.

— (Gyászhir.) Nagy részvét mellett men-vege Vasarup május 30. délután 5 órákor — Fűrt Fanni asszony temetése, ki szombaton vir-radóra szívbajban hirtelen kimúlt — A gyász szertartás kezdete előtt nagyszámú ismerősök rokonok és gyászoló közönség gyűlt össze, hogy az elhunytak a végítzességét megadják. 4

rossorok közül különösen kitűnt az is. négyzet, melynek választmányi tagja volt a boldogult A család mely fájdalmát enyhítse az általános részvét, s pedig nyugodjék békével.

— **Jótekonysági hangverseny.** A nagykanizsai polg. isk. növendékei a szűnnepély végestel e hó 23-án a Zöldfakertben egy alapítványi segélyegylet javára hangversenyt tagnak adni. Berecs Imre zenetanár úr buszón farsadok annak sikeres létrehozásán. A hangverseny programját leg később fogjuk közölni.

— **(Érdekes hír.)** Grácából írják a „Magyar Földnek”: A Mura gőzhajós az évi augusztus hó végével fog megnyitni. A tásulát mely a vállalatra alakult, és az előmunkásokat már be is fejezte, a megnyitő menet, ha Rudolf trónörökös ezt megengedi, a magas mátkapár neveivel elnevezett két hajóval akarja nagy ünnepélyességgel szakosítani. Az üzemterv szerint az idén csak a gráci helyi állomásokról volna rendszeres forgalom tartandó, de e mellett Grácból az ország határáig, és ezután Légradig a Murán, innen pedig Eszék és Marburgig a Drávan tagnak kísérleti meneteket tétetni, melyek sikerétől függ majd a hajózás további terjedelme.

— **(Hymen.)** Kohn Ödön fiatal kereskedő a múlt napokban váltott jegyet a kedves Strém Janka kasszonyra. Boldogság és megelégedés kísérje a ház frigyet.

(A hazai ipar érdekében.) Már régebben emlékeztünk meg azon tervről, hogy a herendi porcellángyár fenntartása érdekében bizottság fog alakulni, mely e gyártelep ügyeit kezébe veszi. Most újságolják a hírlapok, hogy e célra meg is alakult a bizottság mely a gyártelepet a tulajdonossal költendő szerződés útján részvénytársasággá akarja átalakítani — Az egészre 100,000

forint volna szükséges, melynek fele a gyártót és annak hozzártatózóit volna illetendő, a másik fele pedig a gyár üzemének fenntartására szükséges tőkét képezné. A bizottság ismert nevű férfiakból áll s bizonny hisszük, hogy vállalkozásuk sikerülni fog, ami hazai iparunk érdekében följötte kívánatos is volna.

— **Csúnya napjaink** voltak a héten. Szél hidegség a szél egymásután; miába nem is az a szép májusi idő járná, melyet a költők annyiszor és annyiszor megénekelték, mely azonban úgy látszik csak a poézisban szép, a valóságban pedig éppen ellenkezője. Egész tavaszunk tehát mindössze néhány szép aprília napból állott.

— **A sormasi népiszkolai növendékek számára** május hó 30-ikára kitűzött májusi az idő kedvezőtlensége miatt megtartható nem volt; miért is az — amint a szélyelyi küldött meghívóban jelzve is van — f. é. június hó 6-án, vagyis jövő vasárnap fog megtartani. Ha pedig akkor is kellemetlen idő járás lenne, az aztán következő vasárnap tartandjuk meg. Mely körül ményről nemcsak azokat, kiknek meghívók küldettek, hanem egyáltalában mindazon t. úkat, kiknek a mulatság megjeleni kedvök volna, tiszteletteljesen értesítjük.

— **Rövid hírek.** — Thaly Kálmán jeles történetírónk Árpád sirját fogja többek társaságában legközelebb kutatni. — Gróf Zichy Ferencs Victor a párban kapott sebjében meghalt. — Nyíregyházán egy veszedelmes rablóbandát kerítették kézre. — Az ország fővárosában 13954 katona van jelenleg. — A caenoviczi metropolitát egy ember bántalmazta, mikor a székesegyházba ment. Elfojták. — Lajos bajor herceg nejevel és udvari személyzetével e hó 24-én Balaton-Büreden volt. A tihanyi apát személyesen fogadta őket. — A svini tanoda reformátusa ügy-

ben a közzét, miniszter legközelebb enquetot fog egybehívni. — A debreczeni főiskola önképzőköré június 6-án fogja ünnepelni fennállásának 40-dik évfordulóját. — A kolozsvári színtársulat Bócsból való visszatérése után ünnepélyesen fogják fogadni a kolozváriak. — Ellinger József, a nemzeti színház nyugalmazott tanoncátja a jövő hóban néhányzor fel fog lépni, hogy a közönségtől búcsúzzék. — Ifjabb Károlyi István gróf a végzett párba után azonnal Nagy-Károlyba utazott, a hol jelenleg is tartózkodik. — Sán Fancsicóban borzasztó vasúti szerencsétlenség történt máj. 23-án. Egy szűk ágányu vonat alett akkor szakadt le a hid, mikor a kirándulók rajta át haladt.

— **(Abafi — Aigner Lajosnak)** a legnagyobb pártolást érdemlő vállalatából, s. Nemzeti könyvtárból ismét jelent meg néhány füzet, még pedig a 46—51. füzet. E füzetekkel újra 3 munka fejeztetik be, a m. Dayka Gábor költeményei, Kazinczy Ferencs Erdélyi levelei, és Mikos Kelemen Törökországi levelei: ellenben megkezdődik Csokonai Mihály összes műveinek kiadása, melyek kiadását, Haraszti Gyula kimerítő biographiai és kritikai tanulmánya előzi meg, melyben Csokonai egyéniségét, környezetének és korának tekintetbe vételével a kellő vizsgálatba helyezi. — E gondosan szerkesztett vállalatnak eddigéig a következő 12 kötetét vált teljessé: Kazinczy Ferencs összes költeményei 2 kötetben (ára 2 frt 40 kr. köve 3 frt 60 kr.) Dayka Gábor költeményei (ára 1 frt, köve, 1 frt 40.) E két műhöz, mely Kazinczy és Daykának számos kiadattal versét közli először, Abafi Aajos irt bő a alapos bevezetéseket és jegyzeteket, melyek irodalmi becsolesi birnak Vitkovics Mihály költeményait (ára 80 kr., köve 1 frt 40.) prózai művei (ára 1 frt, köve 1 frt 60.)

— **Érdekes levelek** (ára 1 frt, köve 1 frt 60.) Szavornyai József adja ki bő életrajssal és jegyzetekkel. Kazinczy Ferencs Pályám emlékezeit (ára 1 frt 50, köve 2 frt 10.) és Erdélyi leveleit (ára 1 frt. 80., köve 2 frt 40.) Zrinyi Miklós Szigeti vészedelemét és kisebb költeményeit (ára 1 frt 20, köve 1 frt 80, valamint Mikos Kelemen Mulatságos napjait (ára 1 frt 20, köve 1 frt 80) és Törökországi leveleit (ára 1 frt 80, köve 2 frt. 40) Abafi Lajos látta el bevezetésekkel, illetőleg kimerítő magyarázó névmutatókkal. Közé vágul Kármán József műveinek első köteté is (ára 1 frt, köve 1, frt 60); második köteté, mely Kármán néhány ismeretlen művét is, valamint levelezését fogja tartalmazni, legközelebb jelenik meg. — A derék vállalatot ismételve ajánljuk az irodalmi pártoló magánosok, valamint az intézeti, kaszinó, közösi s önképző könyvtárak közönségének figyelmébe.

Szerkesztői üzenetek.

H. F. Budapest. A kérdéses ügyben magánlevéllet írok. Jó volna ha megírná mit tehetők és mily alakban a kérdéses ügyben. Szives üdvözlét mindnyájunknak.

W. F. Mácsa. Levél is, lap is ment. Másfél napig távol voltam és egyebek is gátoltak kimerítőbb válasz adására, mely most már egykét nap múlva kezdeni lesz. A lapok elárveredtek. A prózai darabnak legközelebbi sora keritek.

R. I. Balaton-Füred. A kívánság szerint történt. A küldött vers a legközelebbi számban. Ha nem gátolatlan, a nyáron megjelenem. Szives üdvözlét.

Feloldó szerkesztő: **HOFFMANN Mór.**

aup-Gewinnnd ev. 400,000 Mark. **Glücks-Anzeige.** Die Gewinne garantirt ne Staat. er

Einladung zur Betheiligung an den **Gewinn-Chancen** von Staats Hamburg garantirten grossen Geld-Lotterie, in welcher über **8 Millionen 300,000 Mark** sicher gewonnen werden müssen.

Die Gewinne dieser vortheilhaften Geld-Lotterie, welche planmässig nur 87,500 Loose enthält, sind folgende. nämlich: Der **grösste Gewinn** ist ev. **400,000 Mark.**

Prämie 250,000 M.	6 Gew. a 4000 M.
1 Gew. a 150,000 M.	68 Gew. a 3000 M.
1 Gew. a 100,000 M.	214 Gew. a 2000 M.
1 Gew. a 60,000 M.	10 Gew. a 1500 M.
1 Gew. a 50,000 M.	2 Gew. a 1200 M.
2 Gew. a 40,000 M.	531 Gew. a 1000 M.
2 Gew. a 30,000 M.	673 Gew. a 500 M.
5 Gew. a 25,000 M.	950 Gew. a 300 M.
2 Gew. a 20,000 M.	65 Gew. a 200 M.
12 Gew. a 15,000 M.	100 Gew. a 150 M.
1 Gew. a 12,000 M.	25150 Gew. a 138 M.
24 Gew. a 10,000 M.	2100 Gew. a 124 M.
4 Gew. a 8,000 M.	70 Gew. a 100 M.
3 Gew. a 6,000 M.	7300 Gew. a 94 u. 67 M.
52 Gew. a 5,000 M.	7850 Gew. a 40 u. 20 M.

und kommen solche in wenigen Monaten in 7 Abtheilungen zur sicheren Entscheidung.

Die erste Gewinnziehung ist amtlich festgestellt und kostet hierzu **das ganze Originalloos nur 3 Guld. 50 Kr. Ö. W., das halbe Originalloos nur 1 Guld. 75 Kr. Ö. W., das viertel Originalloos nur 88 Kr. Ö. W.,** und werden diese vom Staate garantirten Original-Loose (keine verbotenen Promessen) gegen frankirte Einsendung des oetrages selbst nach den entferntesten Gegenden von mir versandt.

Jeder der Betheiligten erhält von mir neben seinem Original-Loose auch den mit dem Staatswappen versehenen Original-Plan gratis und nachstatgehabter Zeichnung sofort die amtliche Zeichnungsliste unaufgefordert zugesandt.

Die Auszahlung und Versendung der Gewinnelder erfolgt von mir direct an die Interessenten prompt und unter strengster Verschwiegenheit.

Jede Bestellung kann einfach auf eine Post-einschickungskarte oder per recommandirten Brief machen. Man wende sich daher mit den Aufträgen der nahe bevorstehenden Zeichnung halber bis zum **733 3—* 5. Juni d. J.** verbandsvoll an **SAMUEL HECKSCHER senr.** Banquier und Wechsel-Comptoir in Hamburg.

Tavaszi cura. — Nyári cura.

WILHELM-féle köszvény- és csuзелenes **vértisztító-thea**

Wilhelm Ferenczöl gyógyszerész Neunkirchenben (A. Austr.)

Alapos gyógyulást eszközöl csuз, köszvény, gyermekágyasok lábbetegségeiben és idült makacs bajokban, mindig évesedő sebeknél, valamint minden nemű és bőrküftési betegségeknél, pürsenéknél az arczban vagy testen, sipoly és bujakóros daganatoknál, a máj- és lépdugulásnál, aranyeres bántalmaknál, sárgaság, heves ideg-, izom- és könyökfájdalmakban, gyomorfájás, szelők bántalmak, alvásti dugulás, vizeleti bajok, magömlés, férfigyűngés, női folyás stb. ellen. Görvély és mirigydaganatot tartós használat folytán alaposan gyógyít, mivel enyhe oldó és vizelet-hajtó szer, ami ezernyi elismerő irat által bizonyítottatik. Bizonyítványok kívánatra ingyen.

Egy 8 adagra felosztott csomag 1 forint bélyeg és csomagolás külön 10 kr.

Orvokdjék mindenki hamisítványok vásárlásától és mindig csak az ismert törvényesen védett „Wilhelm-féle köszvény- és csuзелenes vértisztító thea“ kérje.

Kapható **Práger Béla** gyógyszerésztárában Nagy-Kanizsán.

(724 4—26)

Őszi cura. — Téli cura.

Minden kiállítás n az első érdeméremmel kitüntetve. Ezüst érem Paris 1878.

Brogle J. és Müller gép- és rosta-lemez gyára

Budapesten.

a Margit-hid közelében, készít **Trieuröket** (konkoly választó) 6 különböző nagyságban. **Trieur hengereket** malmok számára. **Kopátokat, Szelelt rostákat, Szitákat és rostákat** cséplőgépek számára. 702. 15—50.

Nyujtsunk kezét a szerencsének!

400,000 márka

Önyereményt nyujt kedvező esetben a legújabb nagy pénzkiosorolás, mely a magyar kormány által jóváhagyva és biztosítva van.

Ezen új tervezet előnye abban áll, hogy néhány hónap folyamán alatt 7 sorozatban 45,200 nyereménynek okvetlen kiosorolás alá kell kerülnie, köztük találkozik 400,000 frtnyi önyeremény, részleg pedig:

1 nyer. a m. 250,000	1 nyer. a m. 12,000
1 nyer. a m. 150,000	24 nyer. a m. 10,000
1 nyer. a m. 100,000	4 nyer. a m. 8,000
1 nyer. a m. 60,000	52 nyer. a m. 5,000
1 nyer. a m. 50,000	68 nyer. a m. 3,000
2 nyer. a m. 40,000	214 nyer. a m. 2,000
2 nyer. a m. 30,000	531 nyer. a m. 1,000
5 nyer. a m. 25,000	673 nyer. a m. 500
2 nyer. a m. 20,000	950 nyer. a m. 300
12 nyer. a m. 15,000	25,150 nyer. a m. 138 stb. stb.

A nyereménynyuzások tervezetét hivatalosan állapították meg.

A legközelebbi első, az állam által biztosított nyereménynyuzás máj 6, június hó 9-én és 10-én eszközöltetik.

1 egész ered. sorj. ára csak 6 m. vagy 3 frt 50 kr. ö.é. b. 1 fei " " " " " 3 " " " " " 75 kr. ö.é. b. 1 negyed " " " " " 1 1/2 " " " " " 90 kr.

Valamennyi megbízás az összeg előleges beklüldése vagy postautalvány mellett azonnal és a legnagyobb góddal eszközöltetik, mindenki magát az állam címereivel ellátott özetit sorjegyet kapván töltek kezébe.

A megrend. sebek megkivárató hivatalos tervezetek díj nélkül mellékelvettnek, minden buras után pedig felsóltas nével küldjük részterveleinket a hivatalos burasi jegyeket.

A nyereménynyuzás kifizetése mindenkor pontosan az állam jóllalasa mellett történik s akar közvetlen megklüldése vagy kívánatra érdeklöjtelnek Ausztria minden nagyobb piacain fennálló összeköttetésünk által kézbesíthetetik.

Válalattunknak mindenkor kedvezett a szerencse, sok más tekintélyes nyeremény között gyakran az első önyereményeknek örvevden az. mint **250,000 225,000 150,000 80,000 60,000 40,000** stb. fizetettek ki.

Az ily a legszárdabb alapon nyugró vállalatnál előrelátólag mindenütt biztonságga és legelőnebb részvevtele számitatvan, kértük mar a közeli buras miatt is minden megbízást minél előbb, követeve alulírott beklüldéshez inteni.

Kaufmann & Simon, bank- és váltó-üzlet Hamburgban, bevásárlása és eladása mindenemű államkötvények, vasúti részvények és kölcsönosorjegyeknek.

U. i. köszönetünket fejezve ki ezenelő irántunk eddig tanúsított bizalomért, felkérjük az új kiosorolásnál részvevtele, — fötörkövölünk ezentul is oda irányuland, mindenkor pontos és szilárd szolgálata által tisztelt érdeklöjtelnek teljes megelégedését kiérdemelni. Főntebbiek. (8—8.)

Poudre de Serail. BLAHANÉ LOUIZA művész kedvenc arczpora.

Rosen arczpor vagy tanilag tökéletesítve, minden ártalmas szerkeztől mentes és oly kitűnő tulajdonságokat egyesít, hogy minden eddigi a kül- és belföldön készített porokat sokszorosan felülmúlja; és nagymértű federeje az arczot az illójárás kellemetlen befolyásától megvédi, az arcznak és testnek levegőtől és természetes szineszetet kölcsönösíti, hogy a legelőnebb szem képe a port rajta észreveszni, mely kitűnő hatású BLAHANÉ LOUIZA arczporának következő sorokkal tünette ki:

Tiszt. Müller J. L., eselölt Vadász Ferencz özv. utóda, Blaszterész urnak Budapestben.

A Poudre de Serail, melyet ön feltalált, valóban kitűnő és nemében pártatlan, mert nemcsak az arczon láthatatlan és tartós, de egysermínd rendszeres használatnál ártalmatlansága által az arczra oly különös jötköny hatást gyakorol, amiből még eddigi semmiféle arczporal nem tapasztaltam, mely kiváló tulajdonságait jötköny mint kedvenc arczporomat kinsórlóg fogom használni, és megvagyok győződve, hogy felülmúlhatatlan jószágért általános elismerésnek fog irvevdeni.

BLAHA LOUIZA.

8—10 **Crème Pompadour.**

Az illatmentes lerin jólesétkény párisi kitűnőségekkel való összeköttetésém folytán sikerült a világghró az előtte határoz. **CREME POMPADOUR** egész tisztaságban és erejében állapítanom. És azon szer, melylyel a hirtelenves arczony egész egy kuráj. fennmarad tartani csodálatosképpét anélkül, hogy az egészézőnek ártót volna; azért nem magyarázom el a l. helygyillagunk azt a legvalóságosabb ajánlani. — E kitűnő szer jóval felülmúl minden eddigi e. u. u. gyártmányát. Egy tégy ár használati utasítással 1 fr. 60 kr.

Csak azon készítmény valódiságáért kezessekdem, — mely fentebbi védjeggyel ell van. Mts. Leggyógyóbi vá használati valódi francia és angol Blaszterészekben.

Minden dolos **POUDRE DE SERAIL** a mellékelt lejegyzéssel védjeggyel ell ellátva, 60 kr. az 1/2 dobozokban; valódi minőségben csomag a (teljesítő) **MÜLLER J. L.** eselölt **VADÁSZ FERENCZ** özv. utóda, Blaszterész a „Virág-kerület”-ben **BUDAPEST,** Koronaherczog utca 2. szám házában.

Vidiki megrendelést pontosan eszközöltetnek.

Felhívás

a hamburgi állam által biztosított nagy pénzlötteria nyeremény-eseleyeiben részvevtele, melyben 1880. június 9-iktől 1880. november 12-éig

8 mill. 320,000 márkát

bizonyosan nyerni kell. A 7 osztalysba beosztott új jártóterv 87,500 sorjegy közt 45,200 nyereményt tartalmaz, eselleg

400,000 márkával és pedig:

1 nyer. a m. 250,000	4 nyer. a m. 8000
1 nyer. a m. 150,000	3 nyer. a m. 6000
1 nyer. a m. 100,000	52 nyer. a m. 5000
1 nyer. a m. 60,000	6 nyer. a m. 4000
1 nyer. a m. 50,000	68 nyer. a m. 3000
2 nyer. a m. 40,000	214 nyer. a m. 2000
2 nyer. a m. 30,000	10 nyer. a m. 1500
5 nyer. a m. 25,000	2 nyer. a m. 1200
2 nyer. a m. 20,000	531 nyer. a m. 1000
12 nyer. a m. 15,000	673 nyer. a m. 500
1 nyer. a m. 12,000	950 nyer. a m. 300
24 nyer. a m. 10,000	25150 nyer. a m. 138

A nyereménynyuzások tervezetét hivatalosan vannak megállapítva. Ezen nagy pénzkiosorolás legközelebbi nyereménynyuzásához egy egész eredeti sorj. ára csak 6 márka vagy 3 1/2 frt. föl " " " " " 3 " " " " 1 1/2 " " " " " 90 kr. és ön állam által biztosított eredeti sorjegyeket (nem tiltott promessék) az összeg beklüldése mellett a legvalószínűbb vidékre is bérmentesen elküldöm. Csekély összegek postajegyekben is beklüldhetők.

A Steinlecker haz rövid 130 alatt 125,000, 80,000 64 több 30,000, 20,000, 10,000, stb. markas nyereményeket fizetett ki vevőknek, s az által sok család szerencsésének megállapításához járult.

A betétek a nagy nyereménykilátásokhoz aránylag igen csekélyek, és a szerencséslehetet csak ajánlani lehet.

Minden részvevő megkapja a megrendelés alkalmával a hivatalos tervet, és a buras után a nyeremény-lajstrom t.

A nyereménynyuzás kifizetése és elküldése a szerencsés nyerők kívánatsága szerint természetleg eszközöltetik.

Megbizosok mindenestrem még f. hó 30-dika előtt bizalmasan intézenék az alulírott ki próbáltrági csöghöz.

Steinlecker József, Damthorstrasse bank- és váltó-üzlet Hamburgban.

U. I. A Steinlecker-ház — mindenütt mint szilárd és biztos hiteli ismeretes — nem szorul különös reklámra; miért is az a mellékeltek, mire a t. közönség figyelmüket.

(742. 6—*)

Bérmálási ajándékok

A kik szép alkalmas bérmálási ajándékokat venni óhajtanak, azok forduljanak **Fischel Fülöp** könyvkereskedéséhez **Nagy-Kanizsán,** a hol a leggyönyörűbb, pompás kötésű imakönyvek feltűnő olcsó áron kaphatók.

Fischel Fülöp, könyvkereskedése, Nagy-Kanizsán, a városház bérmálási szemközt.

A Magyar-francia biztosító részvény-társaság

tisztelettel alólikt igazgatósága ezennel jelenti, hogy Zala, Sómogy, Baranya es Vas megyék részére kiterjedő hatáskörrel

N.-Kanizsán vezérügynökséget

állítván fel, annak vezetését

Gutmann S. H. urra

ruházta, kit egyszersmind a tűz-, szállítvány- és jégbiztosítási ágazatokban jogérvényes biztosítási kötvények kiállítására, károk felvételére ugymint ezek azonnali kifizetésére is felhatalmazott.

Budapest, 1880. januárban.

A Magyar-francia biztosító-részvénytársaság igazgatósága:
Schweiger. Moscovitz.

A Magyar-francia biztosító részvény-társaság

igazgatóságának fentebbi közzétételére hivatkozással alólirott tisztelettel jelenti, miszerint a

Nagy-Kanizsai vezérügynökség

vezetését elvállalta s a vezérügynökségi irodát megnyitotta, hol is biztosítási ajánlatok elfogadtatnak s a biztosítási üzletre, vagy a társaságra vonatkozó mindenféle felvilágosítások legkészségesebben megadatnak

Biztosít pedig a társaság

- a) tűzveszély és robbanás által okozott károk ellen;
- b) jégkárok ellen;
- c) szárazon vagy vízen szállított javak károsodása ellen;
- d) az ember életére minden ismert módozat szerint.

A Magyar-francia biztosító részvény-társaság, melynek

20 millió frankot, azaz 8 millió arany forintot

tevő alaptőkéjéből a részvényesek által mindjárt kezdetben

10 millió frank, azaz 4 millió arany forint

készpénzben befizettetett, s részint a főváros legelső pénzintézeténél, részint pedig magyar államértékekben és előbbiségekben lett elhelyezve, f. é. október 14-én tartván alakuló közgyűlést, melyen a társaság ügyvezetésének élére következők választattak meg.

Választmány.

Elnök: Bittó István, ő Felsőge val. belső titkos tanácsosa, a Lipót-rend nagykeresete, orsz. képviselő stb. Budapesten.

Alelnökök: Bárány István, földbírtokos, orsz. képviselő stb. Bpsten.
Bontoux Jenő, a párisi Societé de l'Union générale elnöke stb. Párisban.

Választmányi tagok.

Robert Morin marquis de Banneville, az osztrák déli vasút igazgatósági tagja stb. Párisban.

Neuwelt Ármin kir. keresked. tanácsos nagykereskedő.

Lovag zápori Regenhart Ferenc, az Albrecht-vaspálya elnöke stb. Bécsben.

Sváb Károly földbírtokos, orsz. képviselő stb. Budapesten.

Báró Tinti Károly cs. kir. kamarás, az osztrák déli vasút alelnöke, az osztrák urakháza tagja stb. Bécsben.

Tekintve a társaságnak fentebb kitüntetett tőkeerejét és az üzletvezetés élén lévő, hazánkban is nagyobb részt ismert és köztiszteltetben álló egyéniségeket, bátran elmondható tehát, hogy nem volt még az egész monarchiában biztosító társaság mind ez ideig, mely a biztosító közönségnek annyi garantiát nyújtott volna, mint amennyit neki e társaság mindjárt kezdetben nyújtani képes, s a midőn a társaság ezen, eddig páratlan tőkeereje és az élén álló egyéniségek jelleme egyrészt teljes biztosítást nyújt arra nézve, hogy a társaság üzletvitele a méltányosság, a pontoság és a legszigorubb becsületesség minden követelményének mindenkor és teljesen meg fog felelni, másrészt a szakvezetés avatottsága az iránt is kezségül szolgál, hogy a társaság a díjtételek megszabásánál is kellő tekintettel fog lenni a verseny jogosult követelményeire.

A midőn tehát tisztelettel alólirott a biztosító t. közönség bizalmát az általa képviselt társaság iránt újból felhívja és kéri megjegyzni egyszersmind, hogy a vezérügynökségi területen a vidéki ügynökségek szervezése teljes folyamatban van, és hogy tűzbiztosítási ajánlatok a már felállított ügynökségek által készségesen elfogadtatnak,

N.-Kanizsán 1880. májusban.

Felügyelő bizottság.

Beck Nándor, a magyar jelzálog-banknak igazgatója.
Lánczy Leo, a magy. ált. földhitel részvény-társaság igazgatója Budapesten.
Lewin Jakab, a kereskedelmi akadémia igazgatója Budapesten.
Serrebource Jos. Mária Emil, a párisi Societé de l'Union générale vezér felügyelője Párisban.

Igazgatóság.

Igazgatók: Dr. Hiller Albrecht, köz- és váltó-ügyvéd Bécsben.
Kistenmacher Károly a „Hofmann József” nagykereskedő cég főnöke Budapesten.

Schweiger Márton kir. kereskedelmi tanácsos Budapesten.

Vezérigazgató: Moskovicz Lajos Budapesten.

maradván teljes tisztelettel

A Magyar-francia biztosító részvény-társaság
vezérügynöksége N.-Kanizsán.

Gutmann S. H.

689 22-52

Ein Lehrling

nach Csakathurn für eine Spezerei-Handlung wird sogleich aufgenommen, Näheres in der Expedition d. Blattes. 749 1-3

Ein moderner sehr schöner

Stutzflügel

fast neu, ist im Versatzamte bei Madame Therese Winkler billigst zu verkaufen. 748 1-3

BERGMANN
Szeplő-szappana
a szeplők teljes eltávolítására,
darabja 45 kr. o. ért.
Nagy-Kanizsán PRÁGER BÉLA
gyógyszerárkában.

Ügyvéd irodái hely változtatás.

Van szerencsem értesíteni mélyen tisztelt ügyfeleimet és a n. é. közönséget hogy eddig a Mayer József-féle házban Városház utca 5. sz. a volt ügyvéd irod. folyó jun. 1 napjától, Király utca 6 sz. a Weiss féle házban lakásonhoz tettem át.

N.-Kanizsán 880. jnn. 1. Dr. Farnak László, köz- és váltó ügyvéd. 747 1-3.

SCHMID M., gépgyáros, és

MARSHALL SONS & Cmp. Lmtd. (Gaimborough, Angolország.)

főügynöke Budapest, váczi-ut 72. ajánlja

Gőzmozdonyait,

legújabb szerkezet, fa, szén-, és szalma-fűtőre.

Cseplőgépeit,

legújabb szerkezet, kettős tisztító-művel, szabaddalmazott állítható különbözőhengerekkel,

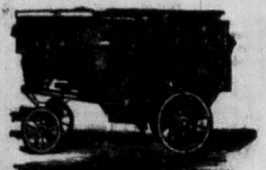
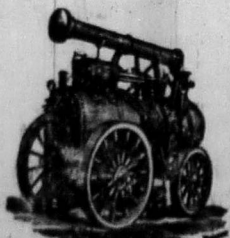
Örlőmalmaid,

üzögválasztó készülék, szabaddalmazott biztonsági öntetők készülékkel vagy anélkül. Továbbá szij- és fogaskerékhajtás, saját gyártmány angol rendszerre, s minden a mezőgazdasági szakmába vágó gépeket.

Arjegyzéket és felvilágosítást nyújt: Stelnitz Mór N.-Kanizsán.

Arjegyzékek kívánatra ingyen és bérmentve.

Felvilágosítással készséggel szolgál Stelnitz Mór Nagy-Kanizsán. (745 2-6)

ZALA

MEGYEI ÉRDEKŰ.

KÖZMŰVELŐDÉSI, TÁRSADALMI ÉS GAZDÁSZATI HETILAP

A ZALAMEGYEI GAZD. EGYESÜLET ÉS TÖBB MÁR EGYLET HIVATALOS KÖZLÖNYE.

24. szám.

Nagy-Kanizsa szerdán, 1880. június 9-én.

VII. évfolyam.

Nagy-Kanizsa, június 5-én.

Kovács Zsigmond, megyés püspök ur ó excellentiája szombaton délután 6 órakor érkezett városunkba, hogy híveinek a bérmlás szentségét ossza ki. — A főnkelt szellemű főpapot nevéhez és érdeméhez méltóan fogadta városunk és vidékünk, mely fogadtatásban katolikus hívein kívül városunk más felekezettű lakossága is örömmel és lelkesedéssel vett részt. — Már a szombati napon kitűzettek a házakon a nemzeti színű lobogók, s habár egész nap esett az eső, mire a városi képviselőtestület jó része mint küldöttség elejébe indult a szeretve tisztelt főpappnak, hogy őt még a város határához érkezete előtt üdvözölje, aranyos ragyogással kísérték a nap, s a fűteza csakhamar megtelt közönséggel, az ablakokat pedig kíváncsi hölgyek lepték el. Közül hat óra előtt megérkezett ó excellentiája, kísérvé lovas bandériumtól, az eleibe indult sok tagu küldöttségtől, négy lovas hintón, s egyenesen a felsőtemplom elé hajtatott, hol a nagy számban megjelent közönség által tiszteletteljesen üdvözöltetett. Itt csendes imáját végezvén, szállására — a nagy kanizsai kegyesrendi társház épületébe hajtatott, hol a város küldöttségét s egyéb tisztelgő testületeket fogadta, azzal az előzékeny szeretetreméltósággal, mely e szeretett főpappnak annyira sajátja.

Vasárnap reggel, már hét órakor ment ó excellentiája a templomba, hol rövid misét mondva, a bérmlás szentségét osztá ki a rendkívül nagyszámban megjelent hívek és serdülők között, számra nézve közel 3000-en. A lelkes főpap példás nyájassággal és türelemmel végző fáradságos, de a híveket annyira boldogító, a lelket megedző tisztelt egész két óráig délután, amikor ismét lakására hajtatott.

Három óra felé díszes társaságot gyűjtött maga köré a kegyesrendiek vendégszerető asztala. Két helyen volt terítve; ott voltak: a főpap üdvözlésére sietett megyei bizottsági tagok, Modrovics Gergely apátur

ó nagysága, Zala-Apátiból; Zalamegye nagy népszerűségnek örvendő alispánja, Svastics Benó ur; a fiatal lelkes s a közügyekért lángoló Glavina Lajos ur; az érdemekben gazdag jeles szőlész, a megyei gazdasági egyesületnek nagy tevékenységű ügyvezető elnöke Árvay István ur, — a városi hatóság képviselői, katonai tisztsztek, a városi és vidéki lelkes papság, mindezeket a helybeli kegyesház ritka jószívű főnöke, főt. Berzay Elek ur, valamint rendtársai kitüntető szívélyességgel fogadták. Röviddel három óra előtt püspök ur ó excellentiája lépett a terembe, s a gazdag ebéd kezdetét vette. — A házigazda vendégszeretete ez úttal sokkal nagyobb volt, mintsem hogy a refectórium a megbízottakat mind befogadhatta volna, azért fent s. folyosón is terítve volt. Hogy a dús lakomát ősi szokás szerint több felkészítést is fűszerezte, az természetes, ép oly természetes, hogy ezek mind a szeretve tisztelt, lelkes főpapra vonatkoztak. — Az első felkészítőt a szíves házigazda, főt. Berzay Elek házfőnök ur mondta, szép és lelkes szavakban üdvözölte a magas vendéget, ki apostoli buzgalommal siet híveinek lelki üdvét előmozdítani.

Nyomban ő utána ó nagyméltósága emelt poharat; beszédjének bevezetésében háláját rója le mindazon egyesek és testületek irányában, kik az ő fogadtatására közreműködtek; lelkesnél lelkesebb szavakban szólottak hozzá lelkes emberek a tisztelet és ragaszkodás szavaival, s midőn ezekért köszönetet mondana, visszaemlékezik a kegyesrendiekre, kik körülte legtöbb érdemet szereztek gyermekkorában; élteti a megyei tisztikart, a közös hadseregheli és honvéd tisztikart, a városi hatóságot, a városi tisztikart, a tisztelekre egybejűlt papságot, s a város közönségét.

Utána Pap János kegyes, főgymnasiunai igazgató ur olvasta fel érzelmes, megindító hangon, „Emlékhangok“ című szép alkalmi költeményét, mely a jelen voltakra megindító hatást gyakorolt s melynek végén lelkes éljenzésekben tört ki a haligatóság. A költemény íróját

melőgen üdvözölték minden oldalról. Egy díszpéldányt ó nagyméltóságának nyújtott át a fentisztelet igazgató, egy másik díszpéldány emlékül a város birtokába megye at, azonkívül a jelen voltak mindegyike kapott egy példányt a költeményből, melyet olvasóink gyönyörködtetésére itt közlünk.

EMLEKHANGOK

nagyméltósága és főtisztelendő

dr. Kovács Zsigmond urnak

Veszprém-egyházmegye püspökének, ó felsége valóságos belső titkos tanácsosának, kiralyne őfelsége udvari kancellárjának, hittudományok tudorának stb. Első főpásztori látogatása alkalmára ajánlja a nagy-kanizsai kegyes tanítórendi társulat.

Miként a tenger zaklatott hajója
Boldog, ha vérszóból biztos partra száll,
Ahol reája repeső öröm közt
Kisded családja kitárt karja vár;
De boldogabb, ki vissza tér a tájra,
— Babér körítvén főnkelt homlokát —
Melynek határát gazdagon reményben
Mint ifju egykor bizva lépte át...

A mult időknek tengerén bolyongván,
Ötször tiz évet átszel kis hajóm.
Egy nyüzsgő város ifju népét látom,
Amint a Múza hívja biztatón
Közök vidáman, mint ki érzi, tudja,
Hogy rá jövőben nagy szerencse vár,
Egy ifju lépdél, hordván elme-terhét,
S a Múza hívó csarnokába száll.

S a mig köröste gondtalan nyüzsgés, zajg
A könnyű vérd társak kis hada;
Derült arcának tiszta szemvilága
A tudomány igéin járdala.
A gondolat, mely emberagya' termett,
Az érzelem, mely szívbe' megfogant,
Nagygyá, nemessé lenni vágyva, égve,
Elméje s szíve rejtekébe hat.

Igy nőtt az ifju Istennel szívében,
Elméje kincsét egyre halmozá:
Az égi hittnek szent világa fénylett
Előtte, s őt az ég felé voná.
A jó szülőknek óhaját betölté,
Krisztus keresztjét hordák vállai,
S az Istenéhez vont szív lánghevével
Az Urnak szent igéit hirdeti.

Munkája áldott; szózatok ajakán
Az Ur lélelmé szívből szívből tért.
Istennél kedves, emberek kegyében
Neve mindegyre foglalá a tért.
S az ég kiönté áldását felette;
Buzgó szívének vágya teljesült:
Soknak világít, példa-kép a jóra,
Bajnokká edz korosat, serdülőt...

Ez a kép multad, szent egyházunk Disze,
Kovács, Zalának nagy nevű fia! —
Eljöttél hosszú ötven év után, hogy
Nyájadra ajkad áldást mondana.
Im' kit mint bimbót e város falai
Láttak feselni, teljes díszben most
— Az élet-kortól nem gyengült szívében —
Örömet, áldást s égi békét hoz.

Eljöttél, hogy, mint a Mester cselekvé,
Körödbe gyűjtad a jámbor kisdedet;
Oktasd a jóra s fenje fel vitézzé
Az élet-harczra felszentelt kezéd.
Oh! mert a gyermek, a szülők reménye,
A hon s az egyház ifju bimbaja,
Szirtes vidéken, az élet-vadonban
Íránytú nélkül mélybe hullana.

Eljöttél, hogy meghozd a dúlt kebelnek
A békét, a minőt a föld nem ad,
S a szenvedélytől zaklatott szívekben
Lefegyverezd az indulat szavát.
Kibékíts embert sorossal és az Éggel,
S közénk leszálljon az Ur anygala;
Hogy egyek lennénk hitben és érényben,
Miként az egyház hajdanán vala...

Tekintsd szavadnak rajtunk szent hatását;
Szívünk szerelmé egybeforrít Veled.
Örömben úszik két szemünk világa,
A mint felhangzik ajkunkon neved.
Kebünk magasztos érzelem dagasztja,
Körünkbe' látván mint Egyház-nagyot,
A kit Zala szült, Nagy-Kanizsa képzett,
S Veszprém-megyének főpapul adott.

Nevedre buzdul ifju nemzedékünk,
S példád követve szépre, nagyra tör;
De a k s Virág nevével egyetemben
Kovács nevét szívébe vési föl.

A „Zala“ tárczája.

Levél Rády János barátomhoz

Nos fiacskám, hat hónapja
Miként áll az öreg világ?
Hallom megjöttél, bár azt
Nekem csak tudni sem adad!

Dejzen galambom, szép öcsém,
As mar megí-csunya dolog,
Hogy bosnyákoszag berzi közt
Szíved enyire megropott!

Vagy nem élek en már? De hisz!
Nyugodnam bar a föld alatt,
Mégvarnam hogy köztüted egy
— Adjon-Istennel... síromat.

Vagy a barátság, a melyet
Szevembe oly lánggal ádott,
Csak esziva volt, mit ismét
Felleggé gyűjt egy könnyű szél?

Dejzen! ugy én ezt kívánom,
Zudítom rád szent Flórián
Egy jéghegyet, hogy tültszom
Róla Monthank ven homlokam.

Mert a barátság... eh. de hisz!
Mit predikálók itt nekéd!
Nem vagyok pap s ha jól tudom
Te sem vagy szent gyűlözet!

Hibádot majd jóvá teszed
S keztünk ismét helyreáll
A béké, mely a barátság
Virágokrakban a fonál

Kapd hat a nagy kalamariát,
Begyűd galambon tolladat,
Es vágd bele vén szívébe,
Es lej, de ritgós de szent.

Éj, lej szerelme Jánoskám
Es majd én is írok nekéd,
Leselemben majd elváltom
Egy csikere felkémnet.

De mit mondod? a lelkeset?
Ó nem barátság, azt mondod?
S hogy lelkes el nem tudtam
Üvösz egy szök szép leányt.

Igen, szép! Őt az istenek
Szállaj kezdőkben alkoták;
Szébb, hogy képzetünk ióterje,
De csilfább, mint a doll hab.

Héj csak a mult ne volna mult! —
De mi, — majd el is feledem
Hogy nekéd írok; te pedig
Baratom vagy nem kedvesem.

Külömben is a barátság
A szerelmemmel oly rokon,
S én sokszor, de sokszor öket
Megválasztani nem tudom.

Nem tudom; de ez nem hibám;
Az ég műve, hogy egyarant,
Szállaj szívrrel szeressek én
Jó barátot és szép leányt.

B.-Füred 1880. máj. 28. Rédey István.

Egy tudós naplója.

Közi: RÓNAY IZIDOR.

(Vége)

Nekem nem volt hazám, nem volt senkim
kit szerethettem volna; Végzetlenül egyedül
állottam e nekem idegen világban. Anyám halva
volt, — Adei halva volt, mint legjobb barátom
menyasszonya halt el birtelen — néhány héttel
ama végeljegyzési ünnepély után a cserjék alatt,
hol mint gyermekek játszottunk, hol az első
szerelmi csókot váltottuk... meghalt mint a le-
vél, melyet a szél a fáról tép, hisz mondotta egy-
kor: Ha nem védelmezem! Jenő varázszelei, elől,
szok körülhálóznak mint a kígyótekinet a ma-
dárkát — nem fogok ellentáthatni, de meg fo-
gok halni.

Oh! és én nem bírtam a szeretetreméltó
barátot gyűlölni, oly saegény oly üres lett a
szívem a két évi eltemetés alatt... csak Istent
kértem, hogy utasok újra ne találkozzanak.
Nékem minden, minden közhíjós, löv, sőt
a bossu is, ha en szavait soha nem bírtam fe-

ledni. Ha szerelmért küzdeni akarok, érzetem
egész szenvedélyével küzdök

— Sándor egy előző férfi a birodalomban
Neve sok érdemmel emlitetik az újsá-
gokban, olvasom mint más közönyös újságot.
Vajjon érdemjelei mellett boldog-e?

Gyámom és neje nemokára követték le-
nyokat. Egyetlen szeretőt gyermekük halálát nem
bírták túlélni. Rajtam ki akarták pótolni, mit gyer-
mekükön elmulasztottak.

Nagy vagyontuk nékem hagyták. Legna-
gyobb részét a toglyok kösött osztottam ki. A
maradékkal a nagy világba mentem. Az volt
most hazám! Másik hazám. reményeim sirjal-
val, csak egyszer láttam. Egy sötét, viharos éj-
vel voltam az erdőben, midőn már a fák hul-
lattak leveleiket. — és könnytelenül térdeltem le
sírjaimhoz s mielőtt a nap fölviradt volna, is-
mét kivándoroltam a nagyvilágba..... az egész
világot bejártam, dolgoztam, sokat és alaposan.
dolgoztam és a természetet átvizsgáltam, moud-
ják, hogy jelentékeny természetbuvár lettem.

Az nem az én érdemem. Egem nem nagy-
ravagyás. nem tudományomj készitetett; nékem
dolgoznom kelle, hogy ne legyek üngyilkos. Es
anyám utolsó áldása erőt adott, könnyei szentel-
ték a részkető sorokat. Azonban a dolognál sem
tanultam feledni Sahara pusztaságában, Sibiria
és Grönland jéghegyeinél és az afrikai pyrami-
soknál mindig hallom a keleti tenger kék hab-
jainak zajását, a fenyő és bükk fák leveleinek
szórdulását, a mogyoró cserjék suhogását, melye-
ket áthat egy esüst tiszta vidám gyermeki ka-
csaj, és mily gyakran, oh mily gyakran rezzen-
tem föl álamból saját lelkiismeretem szavától:
Tertia nux mors est.

Néhány év előtt nyáron a hercyni hegyek
egyik völgyében laktam. A magányos hegyek
kösti sétatimban sokszor találám a természetbu-
vart. Eleinte csak némán kösöntünk egymásnak,
mig egykor egy hegyeség lejtőjén az öreg urat

elejében jöve találám, midőn szelencájébe övve
nyeket gyűjtött. Örültem, hogy a magányos tér-
fét megszóllhatám. Mar rég felkeltette érdeklősé-
gemet, tudtam, hogy egyedül lakik egy kis házi-
kóban fönn a hegyek között... kilitással e tá-
voli hegyekre.

Gyermeki tiszta szemekben láttam, hogy nem
különcz, csak egy teljesen elszegényedett földi
élet űzte ki e magányba.

Az nyerte meg szívemet. Egymással tovább
lépdeltünk a nem sokára mint földik ismertük
meg egymást, a távoli szép keleti tenger melől.
Midőn másodsor az erdőben találkoztunk és be-
szélgettünk egymással, csodálkoztam széles tu-
dománya és gazdag nemes szívében.

S midőn egyszer lakába mentem vála, me-
lyet ő maga épített, megmutatá kincseit.

Saegényes ágya fölött egy kicsiny róssa
párna függött, látszott rajta, hogy gyermeki kéz
készítette — a párnán feküdt egy megkultit
kis medallion. Soha sem volt bátorágom meg-
kérdezni, vajon es talán valami édes emlék. Csak
midőn e szó „Diószedés“ által szívet megren-
dítém, s élettörténetét mesélte el — — — vevé
kesébe a kis arany szívet és a rugót megnyom-
va, egy kis aranyhárga fűrt látszék. }

Nem voltam képes valamit viszonzani. Van-
nak oly események melyeknél a vigasztalás csak
keserít... A ház ajtajában némán szorítam meg
keszt, ó mélyebben ment be az erdőbe és én
elmentem a völgybe. A szikla megkerülésénél a
szél néhány hangot hozott fülembé. Hallgatódásom:

...
Az az én fájdalom
Egyedül virágon
A távoli pusztában...

Összel a bucsuzásakor megcsókolt, és én sirva
borultam nyakába, sejtők hogy többé nem lát-
juk viszont egymást!

Néhány hét előtt nevét az újságokban olva-
sám és sok dícsőretetést fölbítt. Egy tudományos
buvári utaság alkalmával Afrika vadai által
megöletett.

E három névvel összeforrt Kanizsa, Emlőjén melynek serdült mindenik, E három nagy név itt nyert világot, S intézetünkre hirt és fényt derít.

E mússa-hajlék, melynek tisztos ormán Örömben-búban annyi év vonult, Ha zord idővel vívni képtelen lesz, S mohos fala a porba visszahullt: Emlőjében őrti meg a hír majd E három honfi szellem-bölesőjét, Kik szívvel, aggyal szóra, tette készek, Hogy dics övezze a magyar nevet.

S Te, lelkeinknek felkent Atyja, Órel Jambor szivedbe vátat ne emelj, Hogy honfi keblünk tisztá érzését ma Az ünbiúság hangja kapta el; Áldó szavadra szívünk lángra lobbant, Hő érzelm közt látjuk az Eget, Kinek hatalma gyengét tett erőssé, S a föld fiába szent tüzet lehelt.

S im' porba hullva áldjuk Istenünket, Hogy e napot megérpünk engedé; S a jobbulásnak tiszta érzetében Halás szemekkel nézünk ég felé. Áldást rebegnek ajkaink a kézre, A mely kinyúlt áldón fejünk fölött, S buzgó szívünkől ajkunk szója zengi: „Áldott, a ki az Úr nevébe” jött.”

Pap János.

A negyedik felköszöntőt Svátsits Benő alispán ur mondotta Zalamegye tisztikara nevében a püspök ur ó excellentiájára: Zalamegye tisztikarát kegyes volt kitüntető megemlékezésnek csokrába fűzni; kívánja, hogy ó nagyméltóságát az Isten egyházkormányi székén sokáig boldogan éltesse! Az éves zavru alispán rövid de csattanós beszédjét zajos éljenek követték.

Utanna Pihál Ferencz közjegyző ur szállalt fel, kiindulva az ünnepele jelentőségéből; ó nagyméltóságára emeli poharát, mint olyan vezérre, ki nem a parancs szigorú szavával, hanem nyájassággal párosult szíveséggel buzdítja hivatelt. E kitűnő szónok minden toasztja teljesen kikerekített egészét képez.

Még egy szellemes toaszt volt, melyet főt. Pap Károly, kiskomáromi esperes, e messze hírnévnek örvendő mézes-ajku hitszónok mondott, ugyancsak a püspök urra. A bár rövid, de szellemes fordulatokban gazdag toasztot nem volnánk képesek visszaadni, mert a szójáték szikrázó röppentyűt nagyon nehéz egybefoglalni; de a felköszöntésnek alapeszméje, kiindulva azon közmondásból, hogy mindenki a maga szerencsének kovácsa, az volt, hogy megyés püspök ó excellentiája, nemcsak a maga szerencsésének, hanem mások boldogságának kovácsa is. — Mig ezek lenn a rendes ebédlőben történtek, mialatt nemcsak a lángtartalmu 48-as bor hevíté a jelen voltak ereit, hanem már a pezsgő is kezdett indulni oda, a hol a hus, tészta és egyéb ételek békés egytérítésben fértek meg egymással, addig

főnt, a folyosó úde levegőjében, egy másik társaság ülésezett ép oly kedveritő vidámsággal, mint a másik. A józú fekete-kávé elszórpölése után vége volt a gazdag ebédnek, melyet jósaiga mellett a házigazda szives nyájassága, előzékeny és kedves modora fűszerezett és tett felelhetlen benyomásvá.

Ebéd után fogadta ó nagyméltósága, a kiadénevelő egyesület küldöttségét.

Hétfőn reggel 7 órakor a ferencziek templomában tartott misét, onnan 8 óra után visszatérván, Süméghre távozott.

Kívánjuk, hogy boldogság kísérje útjain a nemeslelkű főpapot.

A magyar orvosok és természetvizsgálók szombathelyi nagygyűlése

E nagygyűlésre már azelőtték a meghívókat Szombathely városa megtett minden intézkedést, hogy a vendégek igaz magyar szíveséggel fogadjassanak. Olvasóink tájékozása végett szükségesnek tartjuk: közölni a következőket:

1. Az alapszabályok értelmében e nagygyűlésre meghívott tag gyanánt tekintetik az egyetemes orvosi és gyógyszerészi kar, valamint tudósok, kik állásuk vagy hivataluknál fogva a természettudományok valamely ágával, továbbá a gazdaságtudományok, régészettel, műiparral, közegészségügyvel s a társadalom ügyeivel tudományosan foglalkoznak, vagy azoknak szíveskedvelői a közületekben ők is mindenkor szívesen láttatnak.

2. Ezen nagygyűlésre a beírást 1880. aug. 21, 22, 23. napján a szombathelyi városház egyik nagy termében a nagyválasztmány I. albizottsága fogja eszközölni délelőtt 9—12, és délután 3—6 óráig. Az elkészült tagok a nagyülés egész tartama alatt felvételnek.

A beírt tag felvételi jegyet kap, melylyel joga van a köz- és szakülésekben, tudományos estélyeken, kirándulás, közünapély és kiállításban résztvevni.

A beírást alkalmával a szállási utalvány, a budapesti nagygyűlés évkönyve és Szombathely város monographiájának I. része fog minden beírt tagnak kézbesített.

Ezeneken kívül a beírt tag a gyűlés ideje alatt esetleg kiemelt munkát és a hivatalos „Napi Közöny”-t minden díj nélkül fogja kapni.

3. A tagok lehetőleg jutányos szállításáról az ügyvitelség gondoskodik. A kellő lépések az iránt már eddig is megtétettek.

4. Hogy azonban a nagygyűlésre megjelöltek az említett utazási kedvezményben részesülhessenek, szükséges, hogy magukat idejkorán igazolási jeggyel lássák el. E végből a résztvevni kívánók I. évi aug. 10-ig Satura György gyógyszerész urhoz a nagygyűlés pénztárnokához (Budapest Calvinter) méltóztatassanak fordulni, ki is a hozzá intézett bérmentes levelekre, melyekhez a felvételi 6 forint, továbbá a utó, állás, lakhely mellékletű az igazolási jegyet postán azonnal megküldi.

5. Igazolási jegyekért 1880. május 15-től kezdve már gondoskodni lehet.

6. A tagok méltányos feltételek mellett való elszállásolása és ellátása iránt a nagygyűlés székhelyén Szombathelyen a kellő intézkedések megtétettek.

7. A nagygyűlés programja következő: Aug. 21, 22, 23. beírást aug. 23. este ismerkedő estély, aug. 24. d. e. 9. órakor megnyitó közülés, aug. 25. 26. szakületek, aug. 27-én bezáró közgyűlés, aug. 28-án kirándulás.

8. Alapszabályok és közgyűlési végzés szerinti következő osztályok alakulnak: a) orvosi, sebészeti, közegészségi és társadalmi, b) biológiai, (élet-, állat-, és növénytan), c) ásvány-, föld-, vegytani és gyógyszerészi, d) természettani, régészeti, e) gazdasági, állatgyógyászati, műipar, mely osztályokat a tagok számszerű képest összekapcsolni, vagy elkülöníteni is lehet.

9. A közületek, szakosztályi ülések, tudományos estélyek s a többi helyét és idejét a „Napi Közöny” jelölné meg. Előadásokat bármely művelt nyelven tarthatni. A szakületekben tartandó előadások előre bejelenthetők dr. Kuncs Adolf nagygyűlési titkárnál Szombathelyen, vagy dr. Dulácska Gézsánál, a kpi. áll. vál. jegyzőnél Budapestben. Ily előadások a bejelentési időhöz képest elsőbbséggel bírnak.

10. A közületek napirendjét az ügyrend határozza meg, egyelőre azt jelenthetjük, hogy a megnyitó közülésre már eddig be van jelentve: 1) dr. Szabadi M. főorvos emlékeztető néhai dr. Kovács S. E. és dr. Kátay G. volt nagygyűlési alelnökök felett; 2) dr. Blögh Tihamér értékesítése a járványok okairól és azok befolyásáról a nép életére, a bezáró közgyűlésre dr. Hamary Dániel h. társorvos értékesítése: „Ki való katonának?”

11. A szakületekben megnyitást végezt eddigelő a következő tárgyak tűzettek ki. Nevezetesen:

a) az orvosi osztályban: a roncsoló toroklop máli állapontja. Előadó Dr. Hochhalt Károly.

b) a közegészségi osztályban: a gyermekek háálózása Magyarországon. Előadó dr. Veszelyosky Károly, egészségügyi tanácsos.

12. Tudományos estélyek eddigi sora:

a) aug. 24. Savaria társadalmi II. században, tekintettel a régészeti kiállítás tárgyaira. Előadó Dr. Lipp Vilmos ur.

b) aug. 26. Targy. Philoxera úgy jelen állása projectiókkal illusztrálva. Előadó Emich Gusztav kir. asztalnok ur.

c) aug. 26. Vas megye geológiai viszonyai, tekintettel a geológiai kirándulásra. Előadó Inkey B. ur.

13) Kiállítás: régészeti tárgyak és tanszerekből.

14) Kirándulás Tarcsa, Sághegy, Nemetújvár és Jáakra.

A nagygyűlés alulírott ügyviteli és a rendező bizottságy minden lehető el tognak követni, hogy a nagygyűlés minél tanulmányosabb és élvezeteseb legyen, miért is reméljük, hogy az idei nagygyűlés minden tekintetben meg fog felelni a hozzáköltött várakozásoknak.

A magyar orvosok és természetvizsgálók XXI. nagygyűlésének ügyviteli a következők: Dr. Szabó Imre, szombathelyi püspök, a XXI. nagygyűlés elnöke. Dr. Kovács József egyetemi tanár, az áll. ksp. választmány elnöke. Dr. Szabó József, egy tanár, az áll. közp. választmány alelnöke. Dr. Dulácska Gézs, kórházi főorvos, az áll. közp. választmány jegyzője. Dr. Szabadi János, megyei főorvos, a XXI. nagygyűlés alelnöke. Dr. Kuncs Adolf, főgyógyászati igazgató, a XXI. nagygyűlés titkára. Dr. Müller Kálmán, egyetemi tanár, a XXI. nagygyűlés titkára. Dr. Zelizy Dániel, akadémiai tanár, a XXI. nagygyűlés titkára.

Uti jegyzetek.

Irta: Virághegyi József.

II.

(Folytatás.)

Velenze a mostani kor színvonaláról tekintve alig bir jelentőséggel. Hajdan a világtorgalom gócpontja volt, ma csak néhány iparág virágzik benne. A világtorgalmi hálójának szálai innen

indultak ki. Jövsje nincs, csak multja. Már régen elérte azt a tetőpontot, melyről felebb emelkedni lehetetlen, csak lecsúszni lehet. S így a koraszüllem túlszárnyalta. Velenze most már nem egyéb, mint egy sírhalm, egy történelmi emlék, egy nagy múzeum, egy nagy dicsőség élő romja.

Majd minden fidesik háza palota. Külsejük ugyan ezt nem árulja el, mert elavult látszat vanak építve, s az idő viszontagsággal megbarnítottak őket.

Első ul az ember szív, ha ez ódon házat látja. Mindeneken évszázadok buszivadnak. Az idő va-fával még eszedekig is daczolhatnak, de a korszellem ellen nem lehet harcziolnia. Aki ez ellon fogynert fog, az maga magát löm-meg vele.

Velenzének most már nincs egyéb tündéltetése, mint hogy a világnak hirdesse az egykori fényt és gazdagságot.

Nappal ugy néz ki, mintha az egész város kihalt volna. Alig láthatni itt-ott egy egy embert, s nem hallani mást, mint a víz egyhangú, somoru locogását, mit a gondolk évezsje idéz elő. Este 9 óra után kezdnek az utcák élénkülni. A csatornákon föl-alá járnak énekesek és zenészek, s ha idegent vesznek észre, gondolóját kísérik, utközben a legdallamosabb díasz operáriákat énekelve, mit rendszeren gitárral kísérik. Az én gondolómat is kísérik egy ilyen énekes csapat. Egy férfi és egy csinos leány megható érzéssel és összhanggal énekeltek, egy világtalan agg férti pedig a gitár mélabus accordjaival kíséerte az éneket. Alig képzelhető regényesebb jelenet, mint mikor a csatornákon ily énekesek somoru dalai visszhangoznak a megfektetült, ódon épületek közt.

Hiába intez felőjük, hogy maradjanak el gondolólától, kiénekelnek egyik csatornától a másikba, mig néhány centesimoval nota méltánylod társadozásikak.

Velenze a legszűkebb ellentétet hazája. A fényoldalnak talán sehol sincs oly sötét árnyoldala, mint itt. A paloták szédítő pompájával mily kétszembű ellentétet képez az ezer gondolk földhöz tapadt nyomora!

A paloták közt legelső a góthstílyben épült, nagyserű, óriási doge-palota. Hatvan márványoszlopa van. Különösen meglepő az óriások lépcsője. Ezen csak azoknak volt szabad a dogek uralma alatt a palotába menni, kiknek címere felett hercegi korona díszelkedett.

E feljárt meés pazarsággal van aranyosva. Még ma is láthatni a titkos feladó levelek számára készített két-gyűjtőzékrenyt a folyosón.

A termek a világ legelső művészeinek klasszikus festményeivel vannak díszítve. Könyvtára 10,000 kötetből áll.

A palota alatt vannak a börtönök. A kik a zsarnok kegyuralomnak utjában álltak, titkon eltoztattak, s ide zárattak. Egy ól széles, egy ól magas, pokolsötétségű ozellák ezek. Az ajtók oly alacsonyok, hogy meg kell al totk hajolni. A rab jóformán a levegőtől is meg volt fosztva.

Akiket az emberi érzelemből kivetkőzött ittek tanácsa ide zárt, azok iránt kegyelment tanúsított, mert vannak még olyan börtönök is, melyeket nem embertelen vadság, hanem óriásbűgő vérszomj gondolt ki.

Aki halálra ítéltetett, azt a „sohajok hidján” vezeték keresztül a borzasztó ölomkamrákba. A „sohajok hida” minden oldalról fődött, roppant erős, rövid folyosó, mely a doge-palotát a börtönnel, ölom- és kínzókamrákkal köti öszre. A börtön és a doge-palota közt szük csatorna töltött 2% ölnyi magavan lehet. Van rajt egy nehéz vasajtó. A ki utau egyszer betevődött, az előtt többé soha sem nyílt ki. A kivégzettet a hidról eresztették le a gondolába, mely alatt már várakozott a holttest e.

A tanár és védenczei.

Regény.

Irta: Flygare-Carlén Emilia.

Fordította:

FRIEDMANN ALAJOS.

VI.

Borgensköld asszony kis szobájában.

(Folytatás.)

Sohasem akart ajkairól többé szerelemről hallani, sőt írásbeli nyilatkozatait sem kívánta többé, egészen felejteni és felejtve lenni akart. Ezt kívánta és ó azon női szellemekhez tartozott kik nem találnak szerelmükben eszer meg ezer mentetgetést, hogy gyöngeségetek igazolják. Hilda örökre esakított Nándornál és meg is tartá szavát; sem idő, sem viszony, sem körülmény eb-beli határoását nem tántoríthatta meg, nem másíthatta meg gondolkodási módját.

Hogy gondolatai hol időztek, midőn a csendes alkonyban, keszt mellére keresztbefonva föl-alá sétált: azt nem tudjuk; de sejtiük, hogy nem Nándornál, mert most gyorsan a pamtagon ülő anyjához sietett, hévvel átkarolá és mondá: „Megy, bizonyosan előteremtjük az utiköltséget, és talán valamivel többet! Előre látom, mint fog a papa örülni, és én szívesen dolgozom; — nappal a hástartást fogom vezetni, este és reggel írok.”

Hogy tönkre tett magadat, szaktá őt féibe Borgensköld asszony: „hogy szülőidet támogathad és a szükségből segíted! Oh, Hilda, nagyon fáj, hogy fiatal éveidet örömtelenül kell telni látnom.”

„Ne beszéj úgy drága anyám” kéré Hilda, némi nehezteléssel. Mily évszaveteket kell hát nélkülözööm?”

Nem évszék-e tulajdonképen többet, mint a menyit jövdelemünk enged? és eliheted, hogy utiköltségünk megszerzése semmi áldozatba sem kerül, mivel kimondhatlan örülök, hogy azt tehetem; mert lelkem más helyre vágyódik; talan kívánok lenni, — téve hozzá gyorsan. — Megfusszom, ha még egy nyarat kel-

lene városban tölni; és sohasem bírom eléggé meghálálni, hogy a francia nyelv ismerete által keresetforrára tettem szert. — Kiszámítottam, hogy a két munka átfordításának névedelme, nemcsak ledézendi az utiköltséget, de még a jövőre is marad némi összeg a legszükségesebb kiadásokra.”

„És mindezt, szegény Hilda, május végeig befejezni véled?” Kérdé Borgensköld asszony bízottul ráva fejté.

„Bizonyosan megtörténik, anyám” biztosítá Hilda.

Május közepéig remélem' elküldhetni; és legelőbb május végeig, megkapom a díjat. Ha a június, pompás, ünnepes díszbe öltözködött, akkor csakély vagyonunkat összecsomagoljuk és R. kapitány gyorsszállító hajóján Halmstadba megyünk és onnan csak 10—12 mílnyi út, ahova szándékozunk. — Nagyon kelemetlen, hogy a kis, kedves jószág nem tekszik közelebb a töhöz, különben béle kell nyugodnunk.

Bizonyosan odaérünk a kitűzött időre és eleve örülni azon öröm fölött, melyet atyánk érzend, ha visszatlát bennünket. Oh jól képzelhetem, mint foglakozik mexő és réten a nap-számokkal, felügyelői minőségben. — És mily jellesen fog édes anyám a teljes és vajaz edények közt forgolódni! Nem felede ki engem is, ki a kulcsköteggel előtár- és konyhába fogok ugrani, hogy egyszerű ebédünket készítsem, vagy a szövkészítők mellett, — jól isszadv, dolgozandom.

De a kora reggeli és késő esti órákat magam számára kell fontartanom, ezeket irodalmi munkásságomra kell szentelnem, mert ezen törést semmi szin alatt sem szabad ápolatlan hagyonom. — Azáltal megszerzendő azon költséget, melylyel a falusi leányokkal versenyt tarthatok piperében, hogy a templomban valamely irnokot, de nem! — bíró! — megjegyezvőd, ha az illető még nőtlen — megbűvölhessek. — Különb-falun nem lehet nagyon válogatni, olyasmi vel kell megelégednünk, amilyen éppen kezünk ügyébe jön: anyám látni fogja, hogy minden jól fog menni.”

„De leány, mi az egekért lett? Sohasem látalak ily vidám hangulatban!” Kíváta Borgensköld asszony, kit Hilda vidámsága mosolyra kényserített. — „Mindezen vezetek, szíriantum nem oly kecségtetők, hogy oly élénk, vidám színökben eszteltheessenek.”

„Eppen azért, mert édes anyám, mindig sőtét és komor szímben látja azokat,” válaszolt Hilda változott hangon és csendes, nyugodt komolysággal, „ugy, mennyire tölöm telik, mosolygókák akarom átváltoztatni. — És ha a jó Isten (örökveemet áldja, ugy remélem, még minden jóra fordulhat.”

„Szeretnék könnyűed, vidám hangulatodban részes lenni,” fohászkozók Borgensköld asszony. „Igen, én is szívből kívánom, Hilda; de a tanár keményszívűsége foglalja el folyton gondolatomat. — Segíthetett volna atyádon, de...”

„De, kedves anyám” folytató Hilda a félbeszakított mondatot: „hisz a nagybátya előre megmondta a papának, hogy ama vállalat által tönkre teszi magát, és ekkor határozottan kijelentette, hogyha tudta és beleegyezése nélkül vállalkozik, szerencsétlenség esetén soha se számítson Ling nagybátya támogatására, mivel nyíltan megmagyarázta atyádnak, hogy balul fog a vállalat kiútni. — Még jól emlékszem, hogy a tanár bácsi ünnepélyes esküt ötn, hogy ha a pap most, midőn még van idő a meneküléshez, nem halgat szavaira, úgy jörvön aszra, vagy az érdekében esők szavaira sem fog halgatni.”

A bácsit tehát nem érheti szemrehányás, mivel ahelyett, hogy annak tanácsa és óvásaira halgatott volna, hamis barátja szavainak hitt és vagyónálval jótállt örie.

Mi lett volna belőlünk, ha a bácsi nem szerezte volna atyádnak a Smalandban levő lindfordi jószág, a felügyelői állást? Elvezünk, bizonyosan elveszünk! bár nem dűsan jövdelemző és állás, de a papa megáthet belőle és mikéut levélben biztosít, mi is megélünk ott, ha némi megszorításokat akarunk szűkségleteinkben szenvedni. — Elmegyünk tehát hozzá, mert mi-ként mondám, megtaláltuk a szükséges eszközöket. —

„Oh, édes Hilda, nem tudod, mily nehéz teher nyújta szívemet?” mondá Borgensköld asszony halkán és előtölölő könnyet törölt ki szeméből. „Nehéz teher, gyermekem; mert én vagyok; ki atyádnak mindezen nyugtalanságot és but okotam, mely alatt mindannyian szenvedünk. Miatam következett be a két testvér közt a hosszas ellenségeskedés.”

„Hogyan, anyácskám?” kéré Hilda és anyja labaihoz ült számlóra. — „Oh, mondj meg mindent, mi kebledet nyomja; ugy szíriuem fájdalomdat megozstani és enyhíteni, vagy legalább anyámat meggyőzödtetni, hogy a fájdalom, mással közölve, könnyebben viselhető el.”

„Oh, jó gyermekem! ez esetben mit sem tehetez”, biztosítá Borgensköld asszony somoru mosolylyal, miközben leánya seiyemhaját homlokából simította, ezt megcsókolta. — Ezen fájdalom idősebb, mint te. — Meggyőzödtésem, késerű meggyőzödtésem, mely éveken át hű kísérom volt, hogy atyád velem szegény lánynyal való egybekeisése által, egészen elvonott tulajdonképen pályájától. — Azon időben, melyről beszélek, atyád fiatal tüzértiszt volt, és a tanár mostoha testvére, ki sokkal idősebb, mint atyád, a nyilvános életől visszavonult jelentékeny vagyókkal H—ban, megtelepedett, hol a magány és tanulmányaihoz való hajlamánál fogva visszavonulva élt, csupán atyád és kis unokaöccse Nándor társaságában, mely utóbbit szűlei kora elharta miatt magához vett és fölnevelt. — Itt ismerkedett meg velem atyád, akkoriban előkelő házakban varrónó voltam; és mivel nem néhét a rossz bánásmódot, melylyel illeltek, ifju hévvel engem nől venni hátravonta, azon szándékkal, hogy az anyjától öröklött vagyonból gazdálkodni fog. — Menyire gyöngé, megbocsihatatlan gyermekes és önző voltam, — mert mindes egy-szűt — azt abból itélheted meg, hogy ajánlatát elfogadtam. — De Arminomát bensőleg szerettem és ugy véltém, hogy szíriemmel minden áldozatát megtéríthetem.

(Folyt. köv.)

A Magyar-francia biztosító részvény-társaság

tisztelettel alóírt igazgatósága ezennel jelenti, hogy Zala, Somogy, Baranya és Vas megyék részére kiterjedő hatáskörrel

N.-Kanizsán vezérügynökséget

állítván fel, annak vezetését

Gutmann S. H. urra

ruházta, kit egyszersmind a tűz-, szállítvány- és jégbiztosítási ágazatokban jogervényes biztosítási kötvények kiállítására, károk felvételére ugymint ezek azonnali kifizetésére is felhatalmazott.

Budapest, 1880. januárban.

A Magyar-francia biztosító-részvénytársaság igazgatósága:

Schweiger.

Moscovitz.

A Magyar-francia biztosító részvény-társaság

igazgatóságának fentebbi közzétételére hivatkozással alóírott tisztelettel jelenti, miszerint a

Nagy-Kanizsai vezérügynökség

vezetését elvállalta s a vezérügynökségi irodát megnyitotta, hol is biztosítási ajánlatok elfogadtatnak s a biztosítási üzletre, vagy a társaságra vonatkozó mindenféle felvilágosítások legkészségesebben megadatnak.

Biztosított pedig a társaság

- a) tűzveszély és robbanás által okozott károk ellen;
b) jégek ellen

- c) szárazon vagy vízen szállított javak károsodása ellen;
d) az ember életére minden ismert módozat szerint.

A Magyar-francia biztosító részvénytársaság, melynek

20 millió frankot, azaz 8 millió arany forintot

tevő alaptőkéjéből a részvényesek által mindjárt kezdetben

10 millió frank, azaz 4 millió arany forint

készpénzben befizettetett, s részint a főváros legelső pénzintézeteinél, részint pedig magyar államértékekben és elsőbbségekben lett elhelyezve, f. é. október 14-én tartván alakuló közgyűlést, melyen a társaság ügyvezetésének élére következők választottak meg.

Választmány.

Elnök: Bittó István, ő Felsője val. belső titkos tanácsosa, a Lipót-rend nagykeresztése, orsz. képviselő stb. Budapesten.

Alelnökök: Báró Bánhidy Béla, földbirtokos, orsz. képvis. stb. Bpsten.
Bontoux Jenő, a párisi Societé de l'Union générale elnöke stb. Párisban.

Választmányi tagok.

Robert Morin, marquis de Banneville, az osztrák déli vasút igazgatósági tagja stb. Párisban.

Neuwelt Ármin kir. keresked. tanácsos nagykereskedő.

Lovag zápori Regenhart Ferencz, az Albrecht-vaspálya elnöke stb. Bécsben.

Sváb Károly földbirtokos, orsz. képviselő stb. Budapesten.

Bárá Tinti Károly cs. kir. kamarás, az osztrák déli vasút alelnöke, az osztrák urakháza tagja stb. Bécsben.

Tekintve a társaságnak fentebb kitüntetett tőkeerejét és az üzletvezetés élén lévő, hazánkban is nagyobb részt ismert és köztiszteltetben álló egyéniségeket, bátran elmondható tehát, hogy nem volt még az egész monarchiában biztosító társaság mind ez ideig, mely a biztosító közönségnek annyi garantiát nyújtott volna, mint amennyit neki a társaság, mindjárt kezdetben nyújtani képes, s a midőn a társaság ezen, eddig páratlan tökéreje és az élén álló egyéniségek jelleme egyrészt teljes biztosítást nyújt arra nézve, hogy a társaság üzletvitele a méltányosság, a pontosság és a legszigorabb becsületesség minden követelményének mindenkor és teljesen meg fog felelni, másrészt a szakvezetés avatottsága az iránt is kezességül szolgál, hogy a társaság a díjtételek megszabásánál is kellő tekintettel fog lenni a verseny jogosult követelményeire.

A midőn tehát tisztelettel alóírott a biztosító t. közönség bizalmát az általa képviselt társaság iránt újból felhívja és kéri, megjegyzi egyszersmind, hogy a vezérügynökségi területen a vidéki ügynökségek szervezése teljes folyamatban van, és hogy tűzbiztosítási ajánlatok a már felállított ügynökségek által készségesen elfogadtatnak,

N.-Kanizsán 1880. májusban.

Felügyelő bizottság.

Beck Nándor, a magyar jelzálog-banknak igazgatója.

Lánczy Leo, a magy. ált. földhitel részvény-társaság igazgatója Budapesten.

Lewin Jakab, a kereskedelmi akadémia igazgatója Budapesten.

Serrebource Jos. Maria-Emil, a párisi Societé de l'Union générale vezér felügyelője Párisban.

Igazgatóság.

Igazgatók: Dr. Hiller Albrecht, köz- és váltó-ügyvéd Bécsben.

Kistenmacher Károly a „Hoffmann József” nagykereskedő cég főnöke Budapesten.

Schweiger Márton kir. kereskedelmi tanácsos Budapesten.

Vezérigazgató: Moskovicz Lajos Budapesten.

maradván teljes tisztelettel

A Magyar-francia biztosító részvény-társaság

vezérügynöksége N.-Kanizsán.

Gutmann S. H.

689 23—52

Ein Lehrling

nach Csakathurn für eine Spezerei-Handlung wird sogleich aufgenommen, Näheres in der Expedition d. Blattes. 749 2-3

Ein moderner sehr schöner

Stutzflügel

fast neu, ist im Versatzamte bei Madame Therese Winkler billigst zu verkaufen. 748 2-3

BERGMANN
Szeplő-szappan
a szeplők teljes eltávolítására,
darabja 45 kr. o. ért.
Nagy-Kanizsán: **PRÁGER BÉLA**
721 10-11. gyógyszer-tárban.

Ügyvéd irodai hely változtatás.

Van szerencsém értesíteni melyen tisztelt ügyfeleimet és a n. é. közönséget hogy eddig a Mayer József-féle házban Városház utca 5. sz. a volt ügy-irod. folyó jun. 1 napjától, Király utca 6. sz. a Weiss féle házban lakásomhoz tettem át.

N.-Kanizsa 880. jun. 1. Dr. Farnek László, köz- és váltó ügyvéd.

SCHMID M., gépgyáros, és

MARSHALL SONS & Cmp. Lmtd. (Gainborough, Angolország.)

főügynöke **Budapest, vaczi-ut 72.** ajánlja

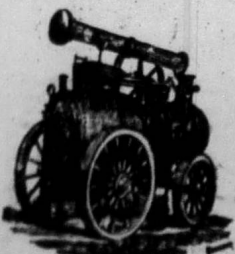
Gőzmozdonyait,
Cséplőgépeit,
Örlőmalmait,

legújabb szerkesztet, fa, acél-, és szalma-fűtőre.
legújabb szerkesztet, kettős tisztító-művel, szabadalmazott állítható különshengerrel,
üzemválasztó készülék, szabadalmazott biztonsági óratető készülékkel vagy anélkül. Továbbá
sajj- és fogaskerékhajtás, saját gyártmány angol rendszerre, s minden
a mezőgazdasági szakmába vágó gépeket.

Arányzókat és felvilágosítást nyújt: **Stelmitz Mór** N.-Kanizsán.

Arányzókat kívánatra ingyen és bérmentve.
Felvilágosítással készséggel szolgál **Stelmitz Mór** Nagy-Kanizsán.

(745 3-6)

ZALAI

MEGYEI ÉRDEKŰ.

KÖZMŰVELŐDÉSI, TÁRSADALMI ÉS GAZDÁSZATI HETILAP
A ZALAMEGYEI GAZD. EGYESÜLET ÉS TOBB MÁS EGYLET HIVATALOS KOZLONYE.

25. szám.

Nagy-Kanizsa szardán, 1880. június 16-án.

VII. évfolyam.

Főirat a phylloxera-ügyben.

A „Természettudományi Közlöny” legújabb száma-közi dr. Than Károly, dr. Wartha Vincze és Herman Ottó főiratát, melyet a phylloxera ügyében intéztek a kereskedelmi miniszterhez s melyben kéri, hogy a minister mentse őket föl az orsz. phylloxera-bizottságban viselt állásukról. A főirat mindenekelőtt hangsúlyozza, hogy a phylloxera immár Szendrőn constatalva van s így Magyarország legbecsesebb börtérületét fenyegeti. A három tudós kifejti, hogy már évekkel ezelőtt minden kitelhető módon egy rendszeresen működő, szakemberekből összealkotott, állandó bizottság szervezését sürgették, hangsúlyozván annak irodalommal és anyagi eszközökkel való megfelelő felszerelését.

„Mi ugyanis — így szól a főirat — már eleve meg voltunk győződve arról, hogy csak egy kellőképpen felszerelt, rendszeresen működő, a kezdeményezés jogával förluházott bizottság vállalhatja el azt a nagy felelősséget, amely egy gonosz természeti, a nemzet nagyfonságú jövedelmi forrását végenyészettel fenyegető vész leküzdésével jár; és már eleve is meg voltunk győződve arról, hogy csupán csak az inductiv módszer által egész szigorral dietált rendszeres tanulmányozás, észlelés, kísérlettel az, a mi eredményekhez vezethet, a mi felbátoríthat minket a súlyos felelőségnek nyugodt lélekkel való elvállalására.”

„Sürgetésünk — fájdalom — sem azelőtt, sem most kellő sikerhez nem vezetett. Mi sem a régi, sem a jelenlegi, nagyon ingadozó rendszer szerint működő bizottság összeállításában, eljárásában megnyugvást nem találhatunk, így eredményeket sem várhatunk s ennél fogva felelőséget senkivel szembe sem vállalhatunk magunkra.”

A főirat vázolja az ügyek eddigi menetét.

A phylloxera-ügyben a tanácskozássok 1875-ben kezdődtek s a három tudós részéről már akkor javasoltatott egy, a franciaországihoz hasonló bizottság szervezése, működésének rendszeresítése, a gyakorlati tere való átmenetel. E helyett azonban a kormány egy vegyes elemekből és csupán ad hoc összehívott bizottságot működtetett mely a főirat szerint inkább csak academice tárgyalta az ügyet s tényleg elejtett minden gyakorlati javaslatot. Többek között elejtette Korizmic László orsz. képviselő azon javaslatát, hogy a sima és gyökeres vesszőkkel való kereskedés betiltás, tehát elejtett egyike a legfontosabb rendszabályoknak, a melyeknek életbeléptetésére, ime későn, a vész folytonos, számos ponton való fellépése kényszerítette a kormányt. Elejtette azon nézetet, hogy az inficiált Klosternerburggal folytatott élénk kereskedés folytán a bajnak már az ország több pontján meg kell lennie, ennél fogva azon szőlőterületek, a hova kimutathatólag gyanús növények kerültek, megvizsgálandók. A kormány szakközvegi akkoriban leghatározottabban hangsúlyozták, hogy egyedül Páncsova van inficiálva. Elejtette azon nézetet, hogy egy adott területen sem a baj határait meghatározni, sem az irtást tökéletesen végrehajtani nem lehet. Elejtette ugyancsak azon javaslatot, hogy rationalis, a szőlő kuszó természetére alapított művelési kísérletek teendők. Az enquete e sorozatának a vége az volt, hogy Páncsován az irtás elhatározatott. Az irtás végrehajtása közben az eljárás felebbetett egy ad hoc összehívott, szakbizottság elé, mely ellent mondott azon véleményünknek, hogy a szénkéneget a gyökeres, biztos irtásra nem alkalmas. Elhatározatott az irtás folytatása, mely utóbb póthitelt tett szükségessé, mi azonban a törvényhozást ingadozóvá tette s a képviselőház pénzügyi bizottságát arra indította, hogy úgy a kormány szakem-

bereit, kik az ügyet kezökben tartották, valamint az ellenvélemény képviselőit is kihallgassa. A pénzügyi bizottságnak, így folytatja a főirat, 1877-dik évi mártius 15-ének tartott ülésében indokolt előadásuk folytán egyhangulag elhatározatott az eredménytelennek bizonyult irtás beszüntetése, a póthitel megtagadása. Az illető előadásban pozitív javaslatok is foglaltak, többek között a harmadik szám alatt (11-ik oldal) egy bizottság szervezése. Az irtási műveletek beszüntetésével s magas kormány tejesen elejtette a phylloxera ügyet, Páncsova magára hagyatott. Mi magunk azonban teljesen meg voltunk győződve arról is, hogy rövid idő múlva a baj több ponton felüti magát, új mozgalom fog támadni, s megvoltunk győződve arról, hogy a következmények a mi nézetünk helyessége mellett fogják tanuskodni. Az új mozgalom bekövetkezett s mi nyugodt lelkiismerettel elmondhatjuk, hogy ideje korán tett, de elejtett javaslataink helyisége teljesen kitűnt. Korizmic László nrnak javaslatát immár a törvény szentesíti. Állításunk, hogy az ország számos pontja inficiálva van, igaznak bizonyult be. Akkori ellenfeleink most már a bizottsági ülésben is bevallották, hogy a baj határait meghatározni, az irtást biztos sikerrel vezetni lehetetlen. Ugyanők ma már osztoznak azon nézetben is, mely ellen a leghatározottabban küzdötték, hogy t. i. a szőlőművelés módja befolyással van a vész hatására. Franciaország egy milliárd frankkal fizette meg azt a tanulságot, a melyet mi már, 1877-ben a tudomány alapján kimutattunk, hogy t. i. a szénkéneget mint irtó szer nem bir absolut értékkel. És tejesen érvényre jutott az a tétel, melyet Barral Franciaországban már régen hangoztatott s a melyhez mi csatlakozunk, hogy t. i. a szőlő ellenálló képességének fokozásában meg van a védelem a phylloxera támadásai ellen.

Ez a mult.
A főirat így végződik:
Most pedig engedje meg nagyméltóságod, hogy a jelenre s a jövőre térhessünk át.

Nagyméltóságod az 1880-ik évi II. ik törvenczikk alapján, mely ez év február 4-én szentesített, összealkotta a mondot törvenczikk 1. §. értelmében a szakbizottság, amelybemi, tisztelettel alólírottak is meghívattunk.

Valamint a multban, ugy ez alkalommal is teljes készséggel engedjük a megtisztelő meghívásnak s legelőször egyéb kötelességeink rovására részt vettünk a tanácskozásban, nemcsak, hanem meg javaslatok és tervezetek szövegezésével, magán szorgalomból, még kísérletekkel is foglalkoztunk. Megtettünk azonkívül mindent avégre, hogy a bizottság működése szilárd alapon rendszeresíttessék.

Indítványoztuk a bizottságnak a megfelelő irodalmi és egyéb eszközökkel való felszerelését. — Indítványoztuk a becikkelyezett lausannei nemzetközi szerződés értelmében a konventióhoz tartozó államokkal való összekötötés létesítését; a folytonos nyilvántartást. Indítványoztuk a páncsovai kísérleti állomásnak haladéktalan életbeléptetését, annak tervezetét ki is dolgoztuk. Indítványoztuk azt, hogy az inficiált területek állapotáról, új esetek felmerüléséről a bizottság haladéktalanul értesíttessék. És indítványoztuk azt, hogy a bizottság számára szerzetessenek be állandó utjegyek, hogy annak tagjai az inficiált területeket, az azokon folyó munkálatokat bármikor ellenőrizhessék. Szóval, törekedtünk arra, hogy a bizottság működése egy tudományos, mint a gyakorlati kivétel tekintetében a feladatnak megfelelő legyen.

Ámde sajnálattal kénytelenek vagyunk constatalni azt, hogy a működés tekintetében elfogadható sikerre nem jutottunk. Az irodalmi és egyéb eszközök

A „Zala” tárczája.

Kovács Zsigmond

veszprémi püspök születése napján.

Szül. Bának-Szent-Györgyön 1820. október 21-én.

A legelső napugára
Mely bölcsődet béragyogta,
Bánokzenyörgy fölött álla,
S most is ott fénylik naponta.

Együtt kelt fel az neveddel,
S hogy aztán a hont betölté,
Egygyé lett Bánokzenyörggyel,
Le nem nyugszik soha többé.

Le nem nyugszik, mert nevedet
Nem egy nap; egy élet adta;
Életed a bönseretet
És érények fényes napja.

E nappól szülföldedet
Legtöbb meleg sugar éri,
Itten őrzik emlékedet
Gyermekkorod boldog évi...

A hegy, völgy és a tengeteg,
Az ó Gősej minden bokra
Viszhangoznak emlékedet...
S éni fog itt századokra.

Éni fog, hogy egy lőspapot
Mi is adunk a hazának,
Papot, ki a földi rangot
Nem áldozza hia vágyának.

Hanem elvéért, hitéért:
Áldozik, s e két útfáron:
A vallásért és hazáért
Akar éni minden áron.

S a mi legfőbb, s a mi a korunk
Ez időben nem szokása:
Erdem szerint vagy szorsodnak
És szerencsédnek korának!

Éni togsz itt, el nem hagyja
Nevéd a kis szülőházat;
Alacsony ez, de felmúlja
Szeretében palotátad...

A kis falu, hol születél,
Órök emlék-oszlop neked...
Mi híresebb Belehennél?
Az e? vagy ki ott születte?

Tuboly Victor.

Egy barátom jóslatára.

Megmondád-e jól, hogy mit terél,
Midőn jövőre nézve jóslál?
Ah nem, te nem híved, hogy minden egy szó
A méreg magja lesz ézod szívembe;
S meghozza majd őző gyümölcseit;
Meg-megriaszt a mámor karja közt,
A gyermeket miként a rém-mesék.
Te léssz az első, a ki láthatod;
Te láthatod: sőtét tekintetemel
Mint bolygok cséltalan elákozottként;
Kerülve, futva, hol fajom tanysz...
Keresve a sötétebb sár magányt,
Hol a viharzó lélek majd az egre
Szórandja rémes átkait, s az átkok.
Között önkinja lángján hamvad el.

Hol ember él, ott sákm száva lesz, mint
Az elvészett sir. Némán járok élve,
Fojtott kinokka! És ha kérditek, hogy
M. B., mi bán? Kacsz! lesz válaszom;
Kacsz, mely megfagyasztja véretek;
És el kísér majd bennetek, miként a
Gyilkost az áldozat halál-hőrgése.
Ha lángok édes álom karjain,
Kuszáltan, mint a hajított szenvedély,
Órult alakban képen megjelen majd;
S kinos emlékre virradtok gyakorta.

De kikről szólok én, hisz csak te vagy,
A ki egy kiső látta szármagamat.
Te benned kélt az ünsetlen remény, hogy
Magára törnek egykor szármagom még
Ki volna más, ki értene a kint;
Ki sejtene a lélek harczeit?
Nem sejtí, tudja senki, senki majd, hogy

Mint ver tanyát létünk undok kigyója,
A gyűlölet, szívenben a mint kinez.
Átfontja; lángoló vérén hizik.

Mindenki könnyen elfelejti multam.
Lelkükben hantolt sir lesz ez, a melyből
Nagy ritkán bolygó éji fény gyóadát
Egy-egy parányi emlék majd kikéi,
— Egy egy kis álom, mely reggelt sem ér. —
De te, te majd, ki hallod a szilaj dalt,
A mit haraggal zeng a lant uoljau;
És látod szászakadni hurjait;
S előttd állok én, kit örület köröz,
Ha majd nem lángéromnek véghavével,
Vadul képpel porrá zuzom a lantot;
És visszavágom a nagy Eg kegyét:
Te ezt feledni nem fogod soha!!!...

Ez így leszen, ha jóslatod valósul.
S te léssz, ki emlegetni fogsz sokáig,
Mint szörnyű, bönő vészcaatát után
Vadultan feltűző lánás hegyet;
Mely mindenét temette el tűzévet,
S most mint kopár, magános szikla-bérc áll
— Egy megkövült, nagy fájdalom — a kit
Mosolygó nap hiába csókol, ébreszt;
S a szilaj éji vész hiába ráz.

Szalay Sándor

A tanár és vendencei.

Regény.

Irtá: Flygare-Carlén Emilia.

Fordította:

FRIEDMANN ALAJOS.

VI.

Borgensköld asszony kis szobájában.

(Folytatás.)

Ennél fogva nem sokat kellett rábeszélni,
míg beleegyezésemet adtam, vele sorát meg-
osztani. — De erre a tanár nagyon megharag-
dott; minden elgondolható utat megkísérelt Ar-
minit szándékától eltántorítani. De sohasem volt
a legjobb ok hasztalanabbul elcsészélve, a tanár
büféjében szándéka mellett maradt és a két test-
vér mint ellenség vált el egymástól. — Armin

hadügyi ranggal és a katonaságtól elbocsátva
és így azon szép véghezvitte meg, melyet
eladni kénytelenítettünk. — A képzelt paradí-
somban helyezkedünk el, szerencsésen élünk
önmagunknak. Azonban Armin gyakran sohaj-
tozott, és bár előttem utkolni kívánta, még is
sejtém, hogy elhírtelenkedett lépését bánja. —
Folyton regettünk egymást megecrtén, óvato-
san használtuk a szavakat, amiből aztán való-
ban kellemetlen viszony fejlődött. — Mindegyi-
künk érezte, hogy helytelen cselekedett és így
lelki furdalások által évekig kellett szenvednünk.

Születésednek, Hildam, atyád egybekel-
sünk óta először ment el a tanárhoz és mélyen
megilletődve kérés, hogy a civódás tárgyát el-
feledje, jöjjön házukba és áldja meg gyerme-
küket. — De a tanár még mindig el volt ke-
seregye és kerekén megtagadta a kérését atyai
tisztet. Mélyen megsértve és megalázza tért Ar-
min vissza, végtelen szomorúkodott a dolog fölött.
Akközben évek multak és egyedül kedves togl-
lakozása volt kis jószágunknak jókarban tartása.
Itt pazarolta el időjét, pénzét és faradságát. —
Egy napon ugy emlékeztem rá, mintha tegnap
lett volna, ebédünket kivittük a mezőre, hogy
a reményteljes aratás bevégzésével, a szabad ter-
mészetben költünk el.

Rétünk szomszédságában, a tanár is birt
egy darab rétet és tudja isten mily véletlenség-
ből, nagybátyád is, ki egész éven át inkását el
nem hagyta, éppen ma találta jónak a szükséges
anniválókat szintén e rétre kivetni, hogy ott,
Nándorra, ki az időben tizenkét éves volt, a szép
nyári napnak kellemet élvezhesse. — Es időtűjt
édes Hildam, öt éves pillangó voltál, vidáman és
bizelegve repkedve a virágok között és ettökéve
névrokonodat elfogai, mindnyokáb eltávoztál ör-
ködő szemem elől. — Csak mikor a kávét elké-
sítetttem volt, vettem észre távozásodat és miat-
tud való aggodalmam szárnyat kibőcsözött, ke-
resztetek mindenütt, de hasztalan, hol a tulsó rétet
teljesen áttekinthetetlen. — Majdnem ujjongtam
örömben, mikor téged, édes gyermekem, a tanár
ülében ilve, és hosszú szű-ke hajjaival játsza,
láttaik. Nem sokáig haboztam, halkan átsurrantam

megszerezve nincsenek; a külfölddel való összeköttetés léteitve nincsen; a kísérleti állomás ügye, melynek tervezetét 24 óra lefolyása alatt kidolgoztuk, halogtatás folytán ez idénre már megkésett; az olyan nagy föltűnést okozott fendkívül fontos szendrői esetről a bizottság tagjai mind emai napig hivatalos érteitést nem nyertek; a bizottság tagjai ellenőrzés tekintetében semmit sem tehetnek.

A dolgok ilyen szomorú állapotát most még az is tetézi és állásunkat éppen elviselhetetlenné teszi, hogy a közvélemény a bizottság ellen kezd fordulni. Így többek között Debreczen polgársága egyenesen a bizottságot teszi felelőssé azért, hogy a kertészeti egylete a bukás szélére sodortatott, minthogy ott már öt szakember vizsgált, anélkül hogy megállapíthatta volna, vajjon van-e phylloxera vagy nincsen? Ilyen esetben bajos a közvéleményt meggyőzni arról, hogy mi, kik a multban úgy mint a jelenben mindent elkövetünk, hogy a működés rendszeres legyen, vádolhatók nem vagyunk.

Mindezek arra indítanak minket, hogy a legteljesebb tisztelettel, de egyetemes határozottsággal is Nagyméltóságod színe előtt kinyilatkoztassuk, hogy mi az ilyen alapon való működésben tovább részt venni nem óhajtunk, felelősséget semmi tekintetben nem vállalhatunk, ennél fogva kérjük Nagyméltóságodat, méltóztatásuk minket a további közreműködés alól fölmenteni.

Uti jegyzetek.

Irtá: Virághegyi József.

III.

(Folytatás.)

A Márkus-téren egyben találkoztam a domborui kereskedővel. Kérdeztem tőle, ha megnyerte-e telését Velencze? Panaszkodott, hogy rettenetesen unatkozik, hogy a sok járás miatt úgy érzi magát, mintha prés alá került volna ki, hogy nem tudja mennyit ad ki, mert az olasz pénzt nem ismeri, ugyanarra, hogy megváltozott pénzügyi körülményei immár abbéli aggodalomra is szolgáltatnak okot, hogy fizetésképtelenség miatt az olasz vendégzeretet itt marasztalja, vagy pedig kalapját, kabátját, nadrágját és topánját kénytelen lesz zálogban a vendéglősnél hagyni, s Diogenesi egyszerűséggel öltözködve térni vissza Domborura, hacsak valami bankó prést nem talál ki. Alig várja, hogy hazamehesen, megátkozta, aki erre az utra rábeszélte, s úgy nyilatkozott, hogy neki Nagy-Kanizsa sokkal jobban tetszik, mint Velencze. Különösen az élelemmel nem tudott megbarátkozni. Azt mondta, hogy a furcsa kóstat miatt feje egészen összeszegett.

Ezen nem ütköztem meg, mert Velenczében élvezetet találni egy idegennek, ismerős nélkül, csak akkor lehet, ha az illető bir történelmi ismeretekkel és lelke elég fogékony a történelmi

emlék iránt kegyelettel viseltetni, mert Velencze egy világtörténelmi nyitott könyve. Hogy pedig a domborui kereskedő nem tudott e könyvből olvasni, az iránt tisztában voltam őszinte vallomással után s így unalmát nem vonom kétségbe. Az ő történelmi ismeretével és gondolkodásmódjával Velenczét felfogni teljes lehetetlenség, annál kevésbé azt élvezni tudni.

Oly közönyösen nézegette a doge-palotát, s az impozans prokuráció-épületeket, akár a domborui mesterházaat.

Sok híres utazó állította, hogy kevés tér van a Márkus térehez hasonló. Mily szilárd alapra bir ezen állítás, nem tudom. Lehet, hogy csak az elragadtatás mámoros felkiáltása, lehet, hogy hivatott összehasonlítás higgadt következtetése. Tény, hogy a tér, harmonikus berendezésével, márványoszlopok, hosszú folyosóival, gyönyörű kávéházaival, nagyszerű kirakataival, a száz méter magas Márkus toronyával, a Márkus-templom kupoláival, ettől jobbra a doge palotával, s a történelmi nevezetességi szobrokkal felejthetetlen látványt nyújt, s a szemlélőre igazó hatást gyakorol.

Velenczéről már többet és kimerítőbben írtak, hogysemi róla valami újat lehetne mondani. Azért csak röviden említettem meg egyetemet, mint közvetlen tapasztalataim eredményét; azt hittem, hogy talán nem lesz édeketlen azokra, névze, kik még Velenczében nem voltak, vagy bővebben nem olvastak felőle.

Lydo szigetét is megnéztam. Lydo, a órányira fekszik Velenczétől. Rozsant tengeri lüldőháza van.

Utközben egy másik kis szigeten is kikötöttem. Ezen a benediktinoknak van csöndes, magányos sárdjája. Gazdag könyvtárral a könyvnyomdával rendelkezik. A zárda tagjai elvonultan a világtól, a felebaráti szeretetnek és tudományok élve, maguk szerkesztenek egy lapot. A szerzet egyik elősékiy tagja megépő szolgálkészséggel mutatta meg a zárda minden részét.

Ez a „Malibrán” színházba mentem. Régi, ódon épület. Az előadás 10 kor kezdődött, s fél 2-kor végeződött. Itt mindig ilyen későn tartanak a színelőadások. A férfiaknak és nőknek ritka erőteljes, csengő hangjuk volt. Hanem az intudans ur aligha szokta tekintélyt talba vetni, mert a primadonna a páholyok gyémántgombos gavalléiraival annyira kaczerkódott, nevetgált, s irántuki vonalmát oly hangosan öntötte szavakba, hogy késs bohrány volt. Ha ez Posten történik, a primadonna ó nagyságát valószínűleg szerencsétlennek — uttlevélel.

Aki valamely könyv értékére annak egyik lapjáról von következtetést, az legtöbb esetben téved. Azért, nehogy talán én is így járjak, nem török pálcát a Velenczében látott katonaság után az összes olasz katonaság fölött. Hanem ha az olasz katonaság mind olyan fegyverkezelt, rendetlen, léha, tohonya, gyámoltalan, mint Velenczében, akkor az „Italia irredenta” Triestnél itéletnapig széheti az ábrándozás aranyárait....

Végül szenteljünk egy sort a konyháknak. Velenczében tartózkodásom alatt nem ettem egy isletes falatot. Akármint hoztattam, minden vajban volt süttve. Ezzel pedig kikergethetnének a világból, már t. i. ha lenne vége. A víz a szó legszorosabb értelmében ihatlan. De nem csoda, mert a szigetektől hozzák, s egy hordóval eltart 5-6 napig.

Tanács vagyok benne, hogy legyen a világon kávézeneke, kit az a kávé, mit itt adnak az emberek reggelire, pletykálta tudna hangolni, mert ehhez képest az éretlen vacsora leve valósa-

hagyjuk, úgy még egyszer megfogom látogatni. Akközben kedves anyám, s tolytatá Hilda kedves várta-ra” bensőleg hálát kell adnunk Istennek, hogy nyugodt jövőre enged remélünk. És ha te akartad is ama szerencsétlen jótállást, úgy eléget szenvedtél érte.

De éppen nincs helyén most már átföltött szomorkodni, és az erőt elpazarolni, mert erre szükségünk van, midőn új életet kezdünk meg. Csak anyám jelenléte fogja atyánkat tette készíteni és én és ő egyesülni fogunk, hogy fáradozásainkkal némiképp pótolhassuk a mult keserveit. — A vihar elmúlt; nyugalom révénke térünk és még mindannyian szerencsésebbé lehetünk; mint valaha voltunk; mert él bennünk a szeretet, bizalom, és azon benső, komoly törekvés, házi életünket fenntartani és egymásnak létét édesíteni.

Oly erőt és elszántságot értek bensőmben, oly meglepődést és biztos reményt, melyek folytán sugják, hogy nem álom ez érzélet, — hanem hogy reményeim valósnul fognak. —

„Isten nevében, gyermekem, szeretett jó Hildám, úgy én is megkísérlém reményleni és a tárgyakat világos oldalról tekinteni. — Istenem! Hiss teljesen sötétben vagyunk! Eredj Hildusom, hozas gyertyát!” — A leány teljesíté anyja parancsát, és az asztalt is a szoba közepére állította. Erre Hilda elővette írószereit kiegészíté dolgozatát, azután anyja mellé szomorúra ült, ennek sáján dolgozgatott. Borgensköld asszony a kandalló paraszán sülit néhány almát tett tálcára. odatéve leánya tünatartója mellé és mondta: „Euyhisd magad édes gyermekem! igaz ugyan nem élhetünk úgy mint asztalt, de mindenkor hálát adjunk az Istennek, hogy van valami amiből megélhetünk.” —

„Igen anyám, hisz ez pompás,” felele Hilda mosolyogva a forró almát: fehér ujjai közt ide-stova bűmpölygetve. — „Valóban pompás. — Hidd el anyám meg vagyok elégedve; — mint előbb mondtam, új remény tölti keblemet. — Nem kívánom a kényesestő életmódot. —

Anyá és leány halkan suttogva folytatja toglalkozását és majdnem ép oly csend uralkodik a kis szobában, mint midőn a nyájas olvasót bevezették ott. —

(Folytatás köv.)

gos nektár. Eszerint méltán kocsakáthajuk a kérdést, ha vajjon a vénaesszonyok itt is kávé mellett cserélke-e ki magasztaló nézeteket a „romlott” világ fölött?

Mielőtt Velenczéből elindultam, egy gondolán négy férfi ezvezt hajónkhoz, s énkeliek. Epen a „sójajok hidjával” szemközt állt hajónk. A szivereható melancholicus ének, s koldus nép, a komor börtön, a „sójajok hidja” s tönkre ment város oly lesújtólag hatottak rám, hogy nagy lelki erőfeszítésbe került egy könyvecsképet vissza tartanom.

Mikor hajónk a város végén uszott, akkor is halottam a négy férfi lug énekét.

Az eső megered, s lassanként eltűnt a lát-határól Velencze.

Szegény nép, szegény város, mivé lettél, hogy lett hajdan nagyságod! Mulandóság a világ sorsa!

IV.

Dacára, hogy az eső süffien neki kezdett eredni, s a hajó oldalán meg-megfőtő, mindint-kább dagadó hullámok barátságosan nyakamba szórták oseppeiket, én egy ferposzkodó esernyő védsárya alatt a földzeten ültem, és pedig részint azért, hogy a természet remülétes játé kában gyönyörködjem, részint azért, mert a kajütben a hajó hibabálódzása sokkal érekesőbb mint a földzeten, mi a tengeri belegeg, kitéj léstét kajütben lerő föllélt, kelemenlen levegő közreműködésével hathatósan előmozdítja.

Hajónkat a fodros hullámok gyermekek által készített papiroslonakként dobálták. Egyik percében annyira felemelkedett, hogy azt hittem, miszerint illés prófétaként — he nnu is ugyan tizes szekeren — sz egekbe ragadtam, a másik percében pedig lesüllyedt, hogy az elme-üléstől félttem. A szél mindig ádázabb erővel tört ki, a hullámok fenyegetőleg nyújtogatták felénk óriási karjaikat, az égbolton sötét leplet szólt a szél a kőválygó felhőtöslányokból, amely jelenségek nem a légvérmeoseb reményekre jogosítottak bennünket, s kilitásba helyeztek olyan czitra komédiát, melyet, azokivül, hogy annak mi leendünk szerepét hősei, még magunknak is kell megfizetni.

Sokan jajveszkeltek, hogy ez lesz az utolsó nap, többet soha se látunk aszarástföldet. Egy utasón azon lamentált, hogy mért nem maradt otthon, mért nem fogadott szót sógorasszonyának, mikor ő annyira marasztalta, annyit könyörgött, hogy ne meyen el, nem hiába siraúkoztak, mikor elbucsztak, érezték, hogy ez lesz az életben utolsó találkozásuk. A másik gyermekeit sirtatta, mi lesz az ő tizenhárom szebbnél szebb, jobbnál jobb gyermekeiből, ki gondolt velük, ha a hullámok sirtásnak neki. A harmadik azon soppánkodott, hogy mit nem nem csinált testá-mentumot az a két éhetetlen gaz köllök agyon agyon szekérezza szegény anyjokat; sokan pedig a kikerülhetetlen közeli halál resignációjával dőltek a kerevetre.

A folyton növekedő szél dühöngése, a tenger rémsége moraja, a kerekék zakatolása, a minden erejét megfeszítő gép nyikorgása oly ék-telen disharmoniába olvadt, hogy majdnem jobban megborzongatta hátamat a Szalóky muzsikájánál.

A hajókapitány valósgos ostromnak volt kitéve az utasok részéről; tapasztaláságtól szüntelenül kérdéseközött az aggodalom a veszőly mérvéről, remegve várták a megnyugtató igéket. A kapitány, hogy e kérdéseközöket leolilla pítas, mindenkinek azt felelte, hogy nincs a félelemre semmi ok, mert bár nélkül elérjük Triestet, de mikor egyedül járkált órállomásán, lát-tam, hogy ráncokba szedett homlokkal hordozza körül tekintetét a felbőszült tengeren, ami épeuséggel nem alkalmas biztató következtetések levonására.

(Folyt. köv.)

Levelezés.

Zala-Egerszeg, június 13-án.

A helybeli négyzet f. hó 12-én egy tavaszi mulatságot rendezett, melynek lefolyását és eredményét ezennel közölök.

Ezen négyzet önlőke, a jótékonyaságról általánosan ismert és áldásos működéséről már e lapokban is több ízben dicőszettel emített Rosenburg Henrika urnó saját erejéből magára vállalta ezen mulatság rendezését és az eredményezett fényes siker által új levelet fűsölt azon korszorhoz, melyet a jótékonyaság terén mar eddig is kiérdemelt.

A ki tudja, mennyi fáradsággal és kelemenlenséggel kellett a nőmes cséi elérésében e fáradszhatlan önlők megküzdöni, míg a mulatság színhelyét, egy elhanyagolt kertet, kellő állapotba helyezte, meennyi gondot és aggodalmat szerzett neki azon körülmény, hogy a befolyt ajándékokból nem lesz képes egy méltó és díszes baszár felállítani, és esen nehéz feladatot, mely egy egész komité terékényességét igénybe vette volna, oly helyesen és fényesen megoldotta: az teljes elismeréssel lesz irányában, melyben a megjelent közönség általánosan is részesített. Mindenki meglepettet a esepen elrendezett kert által, mely nemzeti zászlókkal gazdagon volt feldíszítve. A felállított 2 basár, casuál és isléssel felászervele, már távolról magára vona a látogatók figyelmét, és közeledve a bájos árushőgyék c-ábító hang-jától, mint a syrenák elvarázsló énekeid, a basár belsőjébe vqatott, hol csak a szerencsesokár megkísérlése által szabadulhatott fel a varász-körből, ott hagyván 1-2 hatost, de örömet adakozott az ember, mert néha egy szép nyeteményt is húzott, de máskép a kecseljes kisasszonyok oly szép szóval tudtak elbánni és oly szivesen megköszönni, hogy az ingét se bánta volna levetni az ember éretlők.

De volt is keleté áruknak, alig mult 1-2 óra, úres volt a basár és a jó vásár fölötti örö-mükben ragyogó arcosait vitték a dúsan megélt pénzszerényt a főpénztárhoz, hol az összes bevételt megszámlálva, 240 lrt jövedelem mutatkozott, valóban fényes siker a kőszp aszamu

látogatók arányához képest. Ezen összeg a csekély költségek levonása után, a helybeli szegény sorsu nők közt vállalkúllősbőg nélkül lesz elosztandó és a menyői örvendetes pillanat nekik és által szerzesztük, annyi boldog évet kívánunk azoknak, kik hozzájárultak a nyomorultak segélyezésére és a szenvedők gyámoltására.

A vendégek közt első sorban megemlítenő főispán ur ő méltósága, ki mindenütt jelen van, hol a közjó szóban torog, és mint kiváló „postó”, a humanismus szolgálatában először is bőven áldoz a jótékonyaság oltárára. Megjelentek továbbá a megye és törvényaskák kiválóbb tisztviselői, kik arókászerint soha se vonulnak vissza, hol adományaikkal a szegények segélyezésére hozzájárulhatnak, de fölittnek szinte azok is távollátók által, kik nobilitás érzelmeikben eszált kiütöni vélték magukat.

Alkonyatkor a kert szántalan szines lampion által p mpásan lett kivilágítva, s mi a sűrű lombos fak közt tündőries látványt nyújtott; és csak akkor kerekedett felül a fiasalságban a valódi jókedv, a táncs folyt két helyen isyidám élénk-séggel, felvátva az itt tartózkodó szántársulat primadonnája a szingaszatőrrel együtt előfűtött népdalok éneklésére által, mi a közönség viharos teletzésére talált és így éjféli után az emlékezetes és jótékonyaságu mulatság végét érte.

Végül említenő érdemel egy bohrányos eszt melyet erénye je a társaságnak idézett elő, de azt általános vigasztogó nem haborthatta. Igen ajánlatos volna ha az illető fiatal ember a női jogokról magát kellően informálna: nehogy máskor az ököjoggal érinkezésebe jöjön.

Fölülírtettek: Ürményi József főispán, 5 frt. Svastics Benőné, 1.50 kr. Rosenberg Sándorné, 5 frt. Blau Lázárné Bpest, 8 frt. Farkas Dávid, 2 frt. Sturm György 2 f. Oesterreicher Márkus 2 f. Martinkovics Lajos 1.50. Graner Teréz 2 f. Eisenstädter Zs. 1 f. N. N. 1 f. Horváth Miklós 1 f. Stern Farkas 1 f. Rosenberger Zs. 1 f. Lázár László 50 kr. Viasz 50 kr. Borzani Em. 50 kr. Darvas 90 kr. Kubaas M. 50 kr. Stern 50 kr. Br. Bazelli 50 kr. Fauzler 50 kr. Hollosy 50 kr. Graner Géza 50 kr. Grünbaum Miksa 50 kr. Fischer Ödön 50 kr. Fischer Kati 50 kr. Fischer Miksa 50 kr. N. N. 50 kr. Heinrich Zs. 50 kr. Deutsch Fer. 50 kr. Deutsch Ödön 50 kr. Rózsai Ödön 50 kr. Dr. Krausz 50 kr. Oesterreicher Sándor 50 kr. Klausz Lip. 50 kr. Schlutz Péter 50 kr. Weiss Ede 50 kr. Warga L. 50 kr. Rechnitzer S. 50 kr. Rosen-thal Gy. 50 kr. Krosztó 50 kr. Gözöny 50 kr. Dr. Greas 50 kr. Kohn 50 kr. Ragendorfer 50 kr. Ujlag még a következők felülírtettek nevei küldettek be hozzáuk; Martonfalvy Antónia 5 frt. Martonfalvy Carolina 3 frt; Isó Alajosné 1 frt.

Keszthely, jun. hó. 1880.

Tavaszi mulatságok Keszthelyen.

A keszthelyi m. kir. gazd. tanintézet tavaszi mulatsága „Hévízen,” június hó 5-én minden tekintetben kitűnően sikerült, a mi tekintve a fiatal gazdaszok vonzó, mindig vig kedvét, Hévíz szépségét, na meg a kedvező szép időt előre látható volt. Barátságos fesztelenség, öröm sugárzott minden arcon s ez nagyon természet, hiszen egy volt a csél beunduk, összejöttünk hogy musaszunk, kiki a maga szokása szerint. A táncs szerzeszté a fiatal gazdaszok csak férfiai vállalták magukra, a táncs hervébe nem csekély bizonyítékot adva abbéli jártasságuknak is. A táncszok kezdetét vette a szebbnél-szebb virágok „ajánlása,” mely után élők társaság- lejődött ki a „kerők” és „ajánlottak” közt. A bájos mosolyok, ábrándos sóhajok, gyengéd, vilá-mos kézzorítók az a siker, biztosabb előnézéshez szükségesek lévén, persze nem maradtak el. Hogy azouban az „ajánlottak” közt mégis hány jutott „Hymen bírodalmába,” s hány vezett el vagy utasított vissza, arról majd csak később győ-ződhetünk meg, lévén eddig saigoru el nem árulható titok. A mi nem titok ama nyilvánosságra hozom. Ötven pár táncolta a négyeseket, kö-zöttük: Forintos Irma (Sümegh-Mihályfa), Wünsch Ilonka, (Keszthely), Magyar Matild és Felici (Gó-gánfa), Szabó Etelka (Keszthely), Monár Irma (B.-Sz. György), Grünor Lujza (Keszthely), Nagy Gizella és Malvin (Keszthely), Grünhut Karolin (Keszthely), Kovács údvérek (Keszthely), Patoky Lujza (Keszthely), Sóiymoi údvérek (B. Ederics), Rumbecsek Ilka (Győr), Stocker Vilma (Keszthely), Péczely Emma (B.-Hidvég), Saúcs Vilma (Deu-gece), Lupersbeck Nina (Csáktornya), Galba Emilia (Keszthely), Erlich Harmin (Keszthely), Kürschner Teréz (Keszthely), Magetti Etelka, Magettiné, Pethó Janka, Király Lujza (Keszthely), Gaál Aiala (Kesz hely), Topics Mili (Keszthely), Boner Regina (N. Kanizsa), stb. stb. A rendező bizottság udvarias figy lene következté-be csak teggel 3 óra után voltunk képesek a kedves emlékü Hévíziet elhagyni. A pompásan sikerült mulatság emlékei fel-felujálnak bennünk, mert „bizony isten” tény, hogy szép és kitűnő mulatság volt ez, melyhez Bizik bárdája is lényegesen hozzájárult.

A keszthelyi gymnasiumi ifjuság majálisa a feut megelőzőleg két nappal, (azért ugye-nem haragaszunk, hogy a nagyobb „diákok”-ról szóltam előbb?) f. hó 2-án tartott meg a „kő-fejtő” melletti vgtelen erdőszeg egyik igen alkalmas, szép pontján. „Az ifjuság reggeli 6 óra-koz indult a városból seneső mellett s az er-dőbe érve, a társaságiékokkal töltötték a dél-előtt repülő óráit. Délután nagyszamu közönség gyülekezett ösene, köztük Keszthely szépeinek egy nagy része. — Megkezdődött csakhamar a táncs s hamisítatlan kedélyességgel folyt. — A gazdag oszona után Dr. Lipp V. gym. igazgató szívelyes szavakkal üdvözlö a vendégszorosut. Kövári Károly tanár lelkes felköszöntőjét, mely melyen saivánkba vésődött, emlékezet után ide igtatam! „A nap hanyatlak, rejta hát! Vigan köszöntök bibrorát, hogy erdőn, völgyön és hegyen főlharasó visszhang legyen. Hajrá Gyuri! gyantás vonót, és gyújts egy tál alá való, hadd perdüljön az ifju s lány, a szép szabad friss pá-

megszerezve nincsenek; a külfölddel való összeköttetés létesítve nincsen; a kísérleti állomás ügye, melynek tervezetét 24 óra lefolyása alatt kidolgoztuk, halogatás folytán ez ideig már megkésett; az olyan nagy föltűnést okozott rendkívül fontos szendrői csejtről a bizottság tagjai mind emai napig hivatalos értesítést nem nyertek; a bizottság tagjai ellenőrzés tekintetében semmit sem tehetnek.

A dolgok ilyen szomorú állását most még az is tetézi és állásunkat épen elviselhetetlenné teszi, hogy a közvélemény a bizottság ellen kezd fordulni. Így többek között Debreczen polgársága egyenesen a bizottságot teszi felelőssé azért, hogy a kertészeti egylete a bukás szélére sodortatott, minthogy ott már öt szakember vizsgált, anélkül hogy megállapíthatta volna, vajjon van-e phylloxera vagy nincsen? Ilyen esetben bajos a közvéleményt meggyőzni arról, hogy mi, kik a multban úgy mint a jelenben mindenképpen elkövetünk, hogy a működés rendszeres legyen, vádolhatók nem vagyunk. Mindezek arra indítanak minket, hogy a legteljesebb tisztelettel, de egyszerűsággal határozottsággal is Nagyméltóságod színe előtt kinyilatkoztassuk, hogy mi az ilyen alapon való működésben tovább részt venni nem óhajtunk, felelősséget semmi tekintetben nem vállalhatunk, ennél fogva kérjük Nagyméltóságodat, méltóztassék minket a további közreműködés alól fölmenteni.

Utijegyzetek.

Irta: Virághegyi József.

III.

(Folytatás.)

A Márkus-téren egyben találkoztam a domborni kereskedővel. Kérdeztem tőle, ha megnyerte-e telését Velencze? Panaszkodott, hogy rettenetesen unatkozik, hogy a sok járás miatt úgy éri magát, mintha prés alá került volna ki, hogy nem tudja mennyit ad ki, mert az olasz pést nem ismeri, ugyanígy, hogy megváltozott pénzügyi körülményei immár abbéli aggodalomra is szolgáltatnak okot, hogy fizetésképtelenség miatt az olasz vendégéretet itt marasztalja, vagy pedig kalapját, kabátját, nadrágját és topánját kénytelen lesz zálogban a vendéglőnél hagyni, s Diogenesi egyszerűséggel öltözködvén térni vissza Dombornira, hacsak valami bankó prést nem talál ki. Alig várja, hogy hazamehesen, megátkozta, aki erre az útra rábeszélte, s úgy nyilatkozott, hogy neki Nagy-Kanizsa sokkal jobban tetszik, mint Velencze. Különösen az élelemmel nem tudott megbarátkozni. Azt mondta, hogy a furca kost miatt feje egészen ősz eszett.

Esen nem ütköztem meg, mert Velenczében élvezetet találni egy idegennek, ismerős nélkül, csak akkor lehet, ha az illető bir történelmi ismeretekkel és lelke elég fogékony a történelmi

emlék iránt kegyelettel viseltetni, mert Velencze egy világtörténelmi nyitott könyve. Hogy pedig a domborni kereskedő nem tudott a könyvből olvasni, az iránt tisztában voltam őszinte vallomással, az iránt unalmat nem vonom kétségbe. Az ő történelmi ismeretével és gondolkodásmódjával Velenczét feljogosítja a lehetetlenség, annál kevésbé azt élvezni tudni.

Oly könnyűben nézegette a doge-palotát, s az imponans prokufació-épületeket, akár a domborni mesterházat.

Sok híres utazó állította, hogy kevés tér van a Márkus térséghez hasonló. Mily szilárd alap bir ezen állítás, nem tudom. Lehet, hogy ez csak az elragadtatás mámoros felkiáltása, lehet, hogy hivatott összehasonlítás higgadt következtetése. Tény, hogy a tér, harmonikus berendezésével, márványoszlopok, hosszú folyosóival, gyönyörű kávéházaival, egyszerű kirakataival, a száz méter magas Márkus-toronyával, a Márkus-tempom kupolájával, ettől jobbra a doge palotával, s a történelmi nevezetességi szobrokkal felejthetetlen látványt nyújt, s a szemlélőre igazodó hatást gyakorol.

Velenczéről már többet és kimerítőbben írtak, hogysen róla valami újat lehetne mondani. Azért csak röviden említem meg egyet-mást, mint közvetlen tapasztalataim eredményét; azt hiszem, hogy talán nem lesz érdektelen azokra, nézve, kik még Velenczében nem voltak, vagy bővebben nem olvastak felőle.

Lydo szigetét is megnéztem.

Lydo 1/2 órányira fekszik Velenczétől. Rozsant tengeri fűrdőháza van.

Utközben egy másik kis szigetet is kikötöttem. Ezen a benediktinoknak van csüdes, magányos zárdája. Gazdag könyvtárral s könyvnyomdával rendelkeznek. A zárdá tagjai elvonultan a világtól, a felebarátai szeretetnek és tudományok élve, maguk szerkesztésnek egy lapot. A szerzet egyik előszékeny tagja megiepep szolgálattal készséggel mutatta meg a zárdá minden részét.

Ese a „Malibrán“ színházba mentem. Régi ódon épület. Az előadás 1/2 10 kor kezdődött, s fél 2-kor végződött. Itt mindig ily későn tartanak a színelőadások. A férfiaknak és nőknek ritka erőteljes, csengő hangjuk volt. Hanem az intendants ur aligha szokta tekintélyét latba vetni, mert a primadonna a páholyok gyémántgombos gavalleiraival annyira kacérkodott, nevetélt, s irántuki vonzalmat oly hangosan öntötte szavakba, hogy késs botány volt. Ha ez Pesten történnék, a primadonna ő nagyságát valószínűleg szerencsétlennek — ültetnék.

Aki valamely könyv értékére annak egyik lapjáról von következtetést, az legtöbb esetben téved. Azért, nehogy talán én is így járjak, nem török pálcát a Velenczében látott kaonosság után az összes olasz kaonosság fölött. Hanem ha az olasz kaonosság mind olyan fegyvertelen, reudetlen, léha, tohonya, gyámoltalan, mint Velenczében, akkor az „Italia irredenta“ Triestből itéletnapig szöhet az ábrándozás aranyzárlatai...

Végül szenteljünk egy sort a könyvnek. Velenczében tartózkodásom alatt nem ettem egy izletes falatot. Akármint hozattam, minden vajban volt sültve. Ezzel pedig kikérgethetnének a világtól, már t. i. ha lenne vége. A víz a szó legzorosabb értelmében ihatlan. De nem csoda, mert a szigetektől hozzák, s egy hordóval eltart 5-6 napig.

Tamás vagyok benne, hogy legyen a világon kávézeneke, kit az a kávé, mit itt adnak az embernek reggelire, pletykára tudna bangolni, mert ehéz lépest az éretlen vacok leve valósa-

hagyjuk, úgy még egyszer megfogom látogatni. Akközben kedves a nyam, „olytaltá Hilda kevés váratlan“ bensőleg hátat kell adniuk Istennek, hogy nyugodt jövőre enged remélünk. És ha te akartad is ama szerencsétlen jótállást, úgy eleget szenvedtél érte.

De éppen nincs helyen most már affölött szomorkodni, és az erőt elpazarolni; mert erre szükségünk van, midőn új életet kezdünk meg. Csak annyam jelenléte fogja atyánkat teltre készíteni és én és ő egyestül fogunk, hogy fáradozásainkkal némiképp pótolhassuk a mult keserveit. — A vihar elmúlt; nyugalom révén térünk és még mindannyian szerencsésebbek lehetünk, mint valaha voltunk; mert el bennünk a szeretet, hiszalom, és azon benső, komoly törekvés, házi életünket fenntartani és egymásnak létét édesíteni.

Oly erőt és elszántságot érnek bensőmben, oly meglepődést és biztos reményt, melyek folytán sugják, hogy nem álom ez érzület, — hanem hogy reményeim valósulni fognak. — „Isten nevében, gyermekeim, szeretett jó Hildám, úgy én is megismerem reményleni és a tárgyakat világos oldaláról tekinteni. — Istenem! Hisz teljesen sötétben vagyunk! Eredj Hildámom, hozas gyertyát!“ —

A leány teljesít anyja parancsát, és az asztalt is a szoba közepére állította. Erre Hilda elővette írószereit kiegészítő dolgot, azután anyja mellé számlóira ülve, ennek sájján dolgoztatott. Borgensköid asszony a kandalló parassán sült néhány aluát tett tálcára, odatért leánya tiszartója mellé és moadt: „Euyhstet magad édes gyermekem! igaz ugyan nem állhetünk úgy mint azelőtt, de mindenkor hátat adjunk az Istennek, hogy van valami amiből megélhetünk.“ —

„Igen anyám, hisz ez pompás,“ felelt Hilda mosolygva a forró aluát fehér ujjai közt ide-oda bömpölygetve. — „Valóban pompás. — Hidd el anyám meg vagyok elégedve; — mit előbb mondok, új remény tölti keblemet. — Nem kívánom a kényesztelő életmódot.“ —

Anyja és leány halkan suttogva folytatja foglalkozását és majdnem ép oly csend uralkodik a kis szobában, mint midőn a nyajas olvasót beveszték ott. —

(Folytatása köv.)

gos nektár. Ezerint méltán kockáztathatjuk a kérdést, ha vajjon a vénszasszonyok itt is kávé mellett cserélik-e ki magasztaló nézeteket a „romlott“ világ fölött?

Mielőtt Velenczéből elindultam, egy gondolán négy férfi evezett hajónkhoz, s énekeltek. Ezen a „söhajok hidjáról“ szemkötő álli hajónk. A szivreható, melancholicus ének, a koldus nép, a komor börtön, a „söhajok hidja“, a tönkre ment város oly leuntatólag hatottak rám, hogy nagy lelki erőfeszítésbe került egy könyvesepet vissza tartanom.

Mikor hajónk a város végén úszott, akkor is halottam a négy férfi 1 us énekét.

Az eső megered, s lassanként eltűnt a lát-határól Velencze.

Szegény nép, szegény város, mivé lettél, bová lett hajdan nagyságod! Muladóság a világ sorsa!

IV.
Dacára, hogy az eső sürűen neki kezdett eredni, s a hajó oldalán meg-megörő, mindinkább dagadó hullámok barátságosan nyakamba szórták ceppjüket, én egy ferposkedő esztrnyó védasszárnya alatt a fűdözeten ültem, és pedig rézínt azért, hogy a természet remületes játé kában gyönyörködjem, rézínt azért, mert a kajütben a hajó himbalódzása sokkal érezhetőbb mint a fűdözeten, mi a tengeri beégés kitéj léseit kajütben levő fülledt, kéleimelen levegő közreműködésével hathatósan elmozdítja.

Hajónkat a fodros hullámok gyermekek által készített papircsokkaként dobálták. Egyik perczben annyira felemelkedett, hogy azt hittem, miszerint Illés prófétának — he nem is ugyan tizes szekéren — sz egekbe ragadtatom, s másik perczben pedig leülte, hogy az elmozdultól féltom. A szél mindig ádázabb erővel tört ki, a hullámok feyenyedőleg nyújtogatták felénk óriási karjaikat, az égbolton sötét leplet szótt a szél a kóválygó felhőcsokányokból, amely jelenségek nem a légyérmesebb reményekre jogosítottak bennünket, s kiliátásba helyeztek olyan szira komédiát, melyet, azonkívül, hogy annak mi leundunk szereplő hősei, még magunknak is kell megfizetni.

Sokan jajeszékelték, hogy ez lesz az utolsó nap, többet soha se látunk szárazföldet. Egy utasné azon lamentált, hogy mért nem maradt otthon, mért nem fogadott szót sógorasszonyának, mikor ő annyira marasztalta, annyit könyörgött hogy ne menjen el; nem hiába siráncostak, mikor elbucasztak, éreztek, hogy ez lesz az életben utolsó találkozásuk. A másik gyermekeit siratták, mi lesz az ő tizenhárom szebbnél szebb, jobbnál jobb gyermekéből, ki gondol velük, ha a hullámok sirt áznak neki. A harmadik azon sopánkodott, hogy mit nem nem csinált testámentumot a két éhetetlen gaz költök agyon agyon szekérozsa szegény anyjakat; sokan pedig a kikerülhetetlen közeli halál resignációjával döltek a keretre.

A folyton növekedő szél dühöngés, a tenger rémséges moraja, a kerekék zakatolása, s minden erejét megfeszítő gép nyirközása oly ékteleu disharmoniába olyadt, hogy majdnem jobban megborzongatta hátamat a Szalóky muzsikájánál.

A hajó-kapitány valóóság ostromnak volt kitéve az utasok részéről; tapasztaltságától szüntelenül kérdezősködött az aggodalom a veszély mérvéről, remegve várták a megnyugtató ígéket. A kapitány, hogy e kérdezősködőket leonilla pítsa, mindenkinek azt felelte, hogy nincs a félelemre semmi ok, mert baj nélkül elérjük Triestet, de mikor egyedül járkált örállomással, lát-tam, hogy ráncokba szedett homlokán hor-doza körül tekintetét a felbőszült tengeren, ami épuséggal nem alkalmas biztató következtetések levonására.

(Folyt. köv.)

Levelezés.

Zala-Egereseg, június 13-án.

A helybeli nőegylet f. hó 12-én egy tavaszi mulatságot rendezett, melynek lefolyását és eredményét ezennel közöljük.

Esen nő-egylet elnöke, a jótékonyaságáról általánosan ismert és áldáros működéséről már e lapokban is több ízben dicőrettel emlegett Rosenberghenrika urnő saját erejéből magára vállalta ezen mulatság rendezését és az eredményezett fényes siker által új levelet fűzött azou korszorúhoz, melyet a jótékonyaság terén mar eddig is kiérdemelt.

A ki tudja, mennyi fáradsággal és kellemtelenséggel kellett a nemes cél elérésében e fáradhatlan nőnek megküdeni, míg a mulatság színhelyét, egy elhanyagolt kertet, kellő állapotba helyeste, mennyi gondot és aggodalmat szerzett neki azon körülmény, hogy a befolyt ajándékokból nem lesz képes egy méltó és díszes bazár felállítani, és esen nehéz feladatot, mely egy egész komité tevékenységét igénybe vette volna, oly helyesen és fényesen megoldotta: az teljes elhimmerrel lez irányában, melyben a megjelent közönség általánosan is részesítette. Mindenki meglepetett a szépen elrendezett kert által, mely nemzeti zászlókkal gazdagon volt felidézítve. A felállított 2 bazár, csinnal és izléssel felszerelve, már távolról magára vont a látogató figyelmét, és közeledve a bajos áruhölgyek c-ábitó hang-jától, mint a syrenák elvarázsló énekétől, a bazár belsejébe vonatott, hol csak a szerencséseknak megkísérlése által szabadulhattak fel a varázskörből, ott hagyva 1-2 hatot, de örömet ad-kozott az ember, mert néha egy szép nyeteményt is huszot, de máskép a kezeséjé kisasszonyok oly szép szóval tudtak elbánni és oly szivesen megköszönni, hogy az ingét se bánta volna levetni az ember érettköz.

De volt is kelete áruknak, alig mult 1-2 óra, üres volt a bazár és a jó vásár fölötti örö-mükben ragyogó arccsal viták a duasan meglett pénzszekrényt a főpénztárhoz, hol az összes bevételt megszámlálva, 240 lrt jövedelem mutat-kozott, valóban fényes siker a közép asszu-

látogatók arányához képest. Ezen őszesség a csekély költségek levonása után, a helybeli szegény soru nők közt vallakülönbőség nélkül lez elosa-tandó és a menyüi örvendetes pillanat nekik ez által szerzetetik, annyit boldog évet kívánunk azoknak, kik hozzájárultak a nyomorultak es-gélyezésére és a szenvedők gyámolítására.

A vendégek közt első sorban megemlítendő főispán ur ő méltósága, ki mindenütt jelen van, hol a közjó szóban forog, és mint kiváló posto, a humanitásmu szolgálataiban először is bőven áldos a jótékonyaság oltárára. Megjelentek továbbá a megye és törvényesek kiválóbb tisztviselői, kik sokácsserint soha se vonulnak vissza, hol adományaikkal a szegények segélyezésére hozzá járulhatnak, de föltűntek szinte azok is távollé-tők által, kik nobilis érzelmeikben szálal kitün-teini velték magukat.

Alkonyatkor a kert szántalan szines lam-pion által pmpáson lett kivilágítva, s mi a sürű lombos fak közt tündéris látványt nyújtott; és csak akkor kereskedett felül a fialaságban a valódi jókedv, a tánc folyt két helyen is vidám élénk-séggel, felváltva az itt tartózkodó szántársulat pri-madonnája a sziniszagatóval együtt előadott nép-dalok élénkítése által, mi a közönség viharos leiszédre talált és így éjtől után az emlékezetes és jótékonyaság mulatság végét érte.

Végül említsék érdemmel egy botányos eset melyet crème-je a társaságnak idézett elő, de az általános vigágot nem habhorithatta. Igen aján-latos volna ha az illető fiatal ember a nő jo-gokról magát kellően informálta: nehogy más-kor az ököjoggal érinkezésébe jöjjen.

Felülhívtettek: Ürményi József főispán, 5 lrt. Svastics Benóné, 1.50 kr. Rosenbergh Sándor-né, 5 lrt. Blau Lázárné Bpest, 8 lrt. Farkas David, 2 lrt. Sturm György 2 f. Oesterreicher Markus 2 f. Martiakovics Lajos 1.50. Graner Teréz 2 f. Eisenstädter Za. 1 f. N. N. 1 f. Horváth Miklós 1 f. Stern Farkas 1 f. Rosenberger Za. 1 f. Lázár István 50 kr. Viasz 50 kr. Borsan Em. 50 kr. Darvácics 90 kr. Kuhász M. 50 kr. Stern 50 kr. Br. Baselli 50 kr. Fauzier 40 kr. Hoffoy 50 kr. Graner Géza 50 kr. Grünbaum Miksa 50 kr. Fischer Ödön 50 kr. Fischer Kati 50 kr. Fischer Miksa 50 kr. N. N. 50 kr. Hei-nrich Za. 50 kr. Deutsch Fer. 50 kr. Deutsch Ödön 50 kr. Rózsai Ödön 50 kr. Dr. Krausz 50 kr. Oesterreicher Sándor 50 kr. Krausz Lip. 50 kr. Schütz Péter 50 kr. Weisz Ede 50 kr. Warga L. 50 kr. Rechnitzer S. 50 kr. Ro-enthal Gy. 50 kr. Kroszta 50 kr. Gözöny 50 kr. Dr. Grez 50 kr. Kohn 50 kr. Ragnodorf 50 kr. Ujlag még a következő felülhívtók nevei küldettek be hozzáuk; Martonfalvy Antónia 5 lrt. Martonfalvy Carolina 3 lrt; Isó Alajosné 1 lrt.

Keszthely, jun. hó. 1880.

Tavaszi mulatságok Keszthelyen.

A keszthelyi m. kir. gazd. tanintézet tava-szi mulatsága „Hévízen“, június hó 5-én min-den tekintetben kitűnően sikerült, s mi tekintet a fiatal gazdászok vonzó, mindig vig kedvét, Hévíz szépségét, na meg a kedvező szép időt előre látható volt. Barátságos fesztelenség, öröm sugárzott minden arczon s ez nagyon természetesen, hiszen egy volt a czél bennünk, beszéjtünk hogy mulassunk, kiki a maga szokása szin-tíriai vállalták magukra, s táncos helyben. Non csekély bizonyítékot adva abbéli jártasságuknak is. A táncosul kezdetét vette a szebbnél-szebb virágok „ajánlása“, mely után élénk társaság feladott ki a „kérők“ és „ajánlottak“ közt. A bajos mosolyok, ábrándos söhajok, gyngéd, vilá-mos kézzelmozgások a siker biztosabb eléréséhez szükségesek lévén, persze nem maradtak el. Hogy azonban az „ajánlottak“ közül mégis hány jutott „Hymen“ bódalmába, s hány vezett el vagy utasított vissza, arról majd csak később győ-ződhettünk meg, lévén eddig szigorú el nem árul-ható titok. A mi nem titok ma nyilvánosságra hozom. Ötven pár táncolta a négyeseket, kö-zöttük: Fortinos Irma (Sümegh-Mihályfa), Wüsch-lionka (Keszthely), Magyar Matild és Felici (Gó-gánfa), Szabó Etelka (Keszthely), Monár Irma (B.-Sz. György), Gröner Lujza (Keszthely), Nagy Gizella és Malvin (Keszthely), Grünhut Karolin (Keszthely), Kovács úvőrek (Keszthely), Pataky Lujza (Keszthely), Sölyömi úvőrek (B.-Ederics), Runicsek Ilka (Győr), Stocker Vilma (Keszthely), Pecsey Emma (B.-Hídvég), Saffós Vilma (De-gec), Lupersbeck Nius (Órákornya), Galba Emília (Keszthely), Erich Hermia (Keszthely), Kürschner Teréz (Keszthely), Magott Etelka, Magottiné, Pethó Janka, Király Lujza (Kesz-thely), Gaál Atala (Kesz hely), Topics Mih (Kesz-thely), Boner Regina (N. Kanizsa), stb. stb. A rendező bizottság udvarias figy lue következté-ben csak tregel 5 óra után voltunk képesek a kedves emlékek Hévízre elhagyni. A pompásan sikerült mulatság emlékei fel-feljutnak bennünk, mert „bizony isten“ tény, hogy szép és kitűnő mulatság volt ez, melyhez Bizók boudája is lé-nyegesen hozzájárult.

A keszthelyi gymnasiumi ifjuság majális a felüt megelőzőleg két nappal, (azért ugye nem haragszanak, hogy a nagyobb „dúkok“ ró szóltam előbb?) f. hó 2-án tartott meg a „kő-fejtő“ melletti végtelen erdőszeg egyik igen al-kalmas, szép pontján. „Az ifjuság reggeli 6 óra-kor indult a városból szentes mellett s az er-dőbe érve, a társasjátékokkal töltötték a dél előtt repülő óráit. Délután nagyszámú közönség gyülekezett össze, köztük Keszthely szépielöl egy nagy része. — Megkezdődött csakhamar a tánc s hamissítalan kedveléssel folyt. — I gadsag oszona után Dr. Lipp V. gymn. igazgat-ásifőlyes saavakkal üdvözle a vendégkiossorú Kővári Karoly tanár lelkes felköszöntőjét, mel-mélyen saivúnkba vésődött, emlékezet után id-igtatom! „A nap hanyatlak, rajta hát! Viga köszöntük bitorát, hogy erdőn, völgyön és b-gyen fölharsanó visszhang legyen. Hajrá Gyu-gyantsán vonot, és gyújás egy (alp alá való), had perdüljön az llyu s lány, s szép szabad frise p-

Nagy-Kanizsa, június 13-án. Az utolsó hetekben szép meleg idő járt...

Felolvas szerkesztő: HOFFMANN Mór.

öröklődés mutatkozik a vállalat iránt. — Spinnosa emlékoszlókat alkalmatosság... Debreczen harmadik választókerületében...

gató urd nagysága kitartó buzgalommal vizsgálta az értekezési bizottság... Góspályai Guttman Henrik ur, a helybeli iaz. hitközség érdemudósítója...

Peldatlan ostobaság. Hogy a közép kebelben mind együvé emberek és némberek vannak még, bizonyítja e következő megtörtént eset. Egy falusi asszony a minap vesdött...

Báró Edelhelm Gyulai táborasernagy és országos fő hadparancsnok f. hó 10-én volt a románban öt tábornok és számos lovassági tiszt...

Szent-Gróthi hírek. Mozgalom a szolgálati viszonyok megújításában. A szent-gróthi szolgabírói hivatal visszahelyezése ügyében...

A nagy-kanizsai nyilv. polg. ifjúság szegény tanulókat segélyezésére 1880. június 29-én Nagy-Kanizsán, a "Zöldfa" című kertben...

Értesítés. Az I. n-kanizsai kereskedelmi ifjak önképző egylete által e hó 18., vagy kedvezőtlen idő esetén a következő szép napon a "Zöldfa" kertben rendezendő kerti ünnepély...

Illetékes forrásból értesültünk, hogy a mult bétén elhalt honvédek egyike szívszélhűdésben, a másika pedig himlőben halt el a helybeli csapatkórházban...

Az "ARANY SZÁRVAS" szálloda nagy termében osztrák-román, orosz, török, dán, magyar, orosz, és svéd művész. Roman A. tanár. Bukarestbeni átutazása alkalmával egy magikai, mimikai-és zeneelőadást rendez, leánya Roman Amália k. a közreműködésével.

Civil-Ingenieur Th. Geiger's Organische Copirplatte für Patent-Autographie. gibt 1000 schwarze Abzüge ohne Presse mit Druckerschwärze und Waize...

WILHELM-féle köszvény- és csuзелenes vértisztító-thea. Wilhelm Ferenczöl gyógyszerész Neunkirchenben (A. Austr.). Alapos gyógyulást eszközöl csuз, köszvény, gyermektágyasok lábbetegségeiben...

Minden kiállításán az első érdemremény kintétele. Ezüst érem Paris 1878. Brogle J. és Müller gép- és rosta-lemez gyára Budapesten.

Poudre de Serail. BLAHANE LOUIZA művész kedvencez arczpora. Ezen arczpor veg. tanilag tökéletesítve, minden ártalmas szerekkel mentes és oly kitűnő tulajdonságokat egyesít, hogy minden eddig a kült-és belsőleg kócsított porokat sokszorosan felülmúlja...

sátán. A perca mulik, használni kell! Poharra, dáira s táncára fel! A kedveléssel nap alkonyán dal lelkeseit s teit pohár! Föl hát fűk!...

Helyi és megyei hírek.

Zárúnnepély. Lélekemelő volt a nagy-kanizsai kegyesrendi főgymnasium e hó 14-én délután 4 órakor megtartott zárúnnepélye. A műsorokat a következő darabok foglalta magában: 1. János Verdi "Nabucco" című dalmódvából...

Kiválóan érdekes pont volt: A pályázatok eredményének kihirdetése és a jutalmak kiosztása. Föl. Hám J. magyar irod. tanár ur bevezetőleg az önképzőkör fontosságáról beszélt s átítérve a nagy-kanizsai önképzőkör munkálkodására...

Oroszvári Gyula ügyvéd ur 2 aranyát Csorda Andor nyerte el Vergyűs fordításául. Ugyancsen munkálatért a 2-dik díjat a Knauz Boldizsár ur által felajánlott egy aranyat Göttinger Reiner 7. oszt. tanuló nyerte el.

E jutalmak a közönség lelkes éljenzése között osztattak ki. A buzgó irodalmi tanár végül meleg hangon hívja fel az ifjúságot, hogy a német nyelvet, mint annak legdrágább kincsét hűn ápolják eszentül is és az életben legyenek buzgó apostolai.

Zsuzkóczy Ferencnek az énekkar által precízissal előadott "Bucu-indulója" után, föl. Pop János főgymnasiumi igazgató ur intézett meleg és lelkes szót az ifjúsághoz, intve öket, hogy az intézetből, melyben kiképezetéstök alapját nyerték, ne feledkezzenek meg, s iskolai törvényeit melyek javukra szolgálak, tarták meg az életben is. Végül megemlékezik az intézet fenntartóiról és élteti Nagy-Kanizsa város hatóságát és közönségét.

A Magyar-francia biztosító részvény-társaság

tisztelettel alólirt igazgatósága ezennel jelenti, hogy Zala, Somogy, Baranya es Vas megyék részére kiterjedő hatáskörrel

N.-Kanizsán vezérügynökséget

állítván fel, annak vezetését

Gutmann S. H. urra

ruházta, kit egyszersmind a tűz-, szállítvány- és jégbiztosítási ágazatokban jogérvényes biztosítási kötvények kiállítására, károk felvételére ugymint ezek azonnali kifizetésére is felhatalmazott.

Budapest, 1880. januárban.

A Magyar-francia biztosító-részvénytársaság igazgatósága:
Schweiger. Moscovitz.

A Magyar-francia biztosító részvény-társaság

igazgatóságának fentebbi közzétételére hivatkozással alólirt tisztelettel jelenti, miszerint a

Nagy-Kanizsai vezérügynökség

vezetését elvállalta s a vezérügynökségi irodát megnyitotta, hol is biztosítási ajánlatok elfogadhatnak s a biztosítási üzletre, vagy a társaságra vonatkozó mindenféle felvilágosítások legkészségesebben megadhatnak

Biztosít pedig a társaság

- a) tűzveszély és robbanás által okozott károk ellen;
- b) jégkárok ellen
- c) szárazon vagy vízen szállított javak károsodása ellen;
- d) az ember életére minden ismert módozat szerint.

A Magyar-francia biztosító részvénytársaság, melynek

20 millió frankot, azaz 8 millió arany forintot

tevő alaptőkéjéből a részvényesek által mindjárt kezdetben

10 millió frank, azaz 4 millió arany forint

készpénzben befizettetett, s részint a főváros legelső pénzintézeténél, részint pedig magyar államértékekben és elsőbbségekben lett elhelyezve, f. é. október 14-én tartván alakuló közgyűlést, melyen a társaság ügyvezetésének élére következők választottak meg.

Választmány.

Elnök: Bittó István, ó Felsége val. belső titkos tanácsosa, a Lipót-rend nagykeresztése, orsz. képviselő stb. Budapesten.

Alnelnökök: Báró Bánhidyi Béla, földbirtokos, orsz. képv. stb. Bpsten. Bontoux Jenő, a párisi Societé de l'Union générale elnöke stb. Párisban.

Választmányi tagok.

Robert Morin marquis de Banneville, az osztrák déli vasut igazgatósági tagja stb. Párisban.

Neuwelt Ármin kir. keresked. tanácsos nagykereskedő.

Lovag zápori Regenhart Ferencz, az Albrecht-vaspálya elnöke stb. Bécsben.

Sváb Károly földbirtokos, orsz. képviselő stb. Budapesten.

Baró Tinti Károly cs. kir. kamarás, az osztrák déli vasut alnelöke, az osztrák urakháza tagja stb. Bécsben.

Tekintve a társaságnak fentebb kitüntetett tőkéerejét és az üzletvezetés élén lévő, hazánkban is nagyobbreszt ismert és köztiszteltetben álló egyéniségeket, bátran elmondható tehát, hogy nem volt még az egész monarchiában biztosító társaság mind ez ideig, mely a biztosító közönségnek annyi garantiát nyújtott volna, mint amennyit neki a társaság, mindjárt kezdetben nyújtani képes, s a midőn a társaság ezen, eddig páratlan tőkeereje és az élén álló egyéniségek jelleme egyrészt teljes biztosítást nyújt arra nézve, hogy a társaság üzletvitele a méltányosság, a pontosság és a legszigorubb becsületesség minden követelményének mindenkor és teljesen meg fog felelni, másrészt a szakvezetés avatottsága az iránt is kezességül szolgál, hogy a társaság a díjtételek megszabásánál is kellő tekintettel fog lenni a verseny jogosult követelm nyere.

A midőn tehát tisztelettel alólirt a biztosító t. közönség bizalmát az általa képviselt társaság iránt újból felhívja és kéri, megjegyzi egyszersmind, hogy a vezérügynökségi területen a vidéki ügynökségek szervezése teljes folyamatban van, és hogy tűzbiztosítási ajánlatok a már felállított ügynökségek által készségesen elfogadhatnak,

N.-Kanizsán 1880. májusban,

Felügyelő bizottság.

Beck Nándor, a magyar jelzálog-banknak igazgatója.

Lánczy Léo, a magy. ált. földhitel részvény-társaság igazgatója Budapesten.

Lewin Jakab, a kereskedelmi akadémia igazgatója Budapesten.

Serrebource Jos. Mária Emil, a párisi Societé de l'Union générale vezér felügyelője Párisban.

Igazgatóság.

Igazgatók: Dr. Hiller Albrecht, köz- és váltó-ügyvéd Bécsben.

Kistenmacher Károly a „Hofmann József” nagykereskedő cég főnöke Budapesten.

Schweiger Márton kir. kereskedelmi tanácsos Budapesten.

Vezérigazgató: Moskovicz Lajos Budapesten.

maradván teljes tisztelettel

A Magyar-francia biztosító részvény-társaság

vezérügynöksége N.-Kanizsán.

Gutmann S. H.

689 23-52

Ein Lehrling

nach Csakathurn für eine Spezerei-Handlung wird sogleich aufgenommen. Näheres in der Expedition d. Blattes. 749 3-3

Ezen most jelent meg:

Über Curorte und Curmittel im Allgemeinen

und speciallüber, [762 1-1] GLEICHENBERG von Dr. Ivándi

Badeort in Gleichenberg Ara 1 frt. — kiadja Braunmüller Bécsben, és megrendelhető minden könyvkereskedés által.

BERGMANN
Szeplő-szappana
a szeplők teljes eltávolítására, darabja 45 kr. o. ért.
Nagy-Kanizsán PRÁGER BÉLA
721 11- győgyssortárában.

Ügyvéd irodai hely változtatás.

Van szerencsém értesíteni melyen tisztelt ügyfeleimet és a n. é. közönséget hogy eddig a Mayer József-féle házban Városház utca 5 sz. a volt ügyv. irod., folyó jun. 1 napjától, Király utca 6 sz. a Weiss féle házban lakásomhoz tettem át.

N.-Kanizsa 880, jun. 1. Dr. Farnék László, köz- és váltó ügyvéd. 747 3-3.

SCHMID M., gépgyáros, és

MARSHALL SONS & Cmp. Lmtd. (Gainborough, Angolország.)

főügynöke Budapest, Váci-ut 72. ajánlja

Gőzmozdonyait,
Cseplőgépeit,
Orlómalmait,

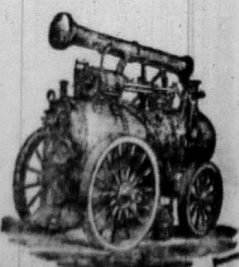
legújabb szerkezet, fa-, szén-, és szalma-fűtőre.
legújabb szerkezet, kettős tisztító-művel, szabadalmazott állítható különshengerrel,
üzégyválasztó készülék, szabadalmazott biztonsági öntetők készülékkel vagy anélkül. Továbbá száj- és fogaskerékhatás, saját gyártmány angol rendszerre, s minden a mezőgazdasági szakmába vágó gépeket.

Arjegyzéket és felvilágosítást nyújt: Steinitz Mór N.-Kanizsán.

Arjegyzékek kívánatra ingyen és bérmentve.

(745 4-6)

Felvilágosítással készséggel szolgál Steinitz Mór Nagy-Kanizsán.

ZALAI

MEGYEI ÉRDEKŰ.

KÖZMŰVELŐDÉSI, TÁRSADALMI ÉS GAZDÁSZATI HÉTILAP

A ZALAMEGYEI GAZD. EGYESÜLET ÉS TÖBB MÁS EGYLET HIVATALOS KÖZLÖNYE.

26. szám.

Nagy-Kanizsa szerdán, 1880. június 23-án.

VII. évfolyam.

Előfizetési felhívás

„ZALAI”

csimű

megyei érdekű, társadalmi, ismeretterjesztő és gazdasági hetilap; a Zalamegyei Gazdasági Egyesület hivatalos közlönye 1880-dik évi 7-dik évi folyamának harmadik negyedére.

Előfizetési feltételek:

Negyed évre	1 frt. 50 kr.
Fél évre	3 frt. —
Egész évre	5 frt. —
A „Zalamegyei Gazdasági Egyesület” tagjai részére:	
Negyed évre	1 frt.
Fél évre	2 frt.
Egész évre	4 frt.

Tisztelettel értesítjük t. olvasóközönségünket, hogy lapunk júliustól kezdve ismét megnagyobbított alakban fog megjelenni, öt hasábosan. Ez előnyös alaki változással lépést fog tartani a lap belső tartalma is. Kérjük a t. közönség pártfogását.

Szerkesztőség és kiadóhivatal.

A kivándorlás ügye hazánkban.

(H.M.) A kivándorlás ügye hova-tovább jobban foglalkoztatja lapjainkat, a valóban sajnálatos körülmény, hogy lakosságunk, habár csak egy igen kis töredéke, ily kétségbeesett eszközökhöz kénytelen folyamodni, hogy szülőföldjét hazáját elhagyva, a tengeren túl akarja felkeresni azt, amit itthon feltalálhatni nem vélt, a mindennapi kenyeret. Pedig ha sanyarubbak is az utolsó időkben viszonyaink, a munkás köznépünknek töbet is kell küzdeni a mindennapi kenyérért, a vélt és remélt boldogság, melyet lelketlen üzerek a tapasztalatlan ember előtt oly szépen kifesteni tudnak, ott sem repül sult galambként szájukba, sőt

amint az onnan jött hírek beszélnek, a nyomor és szenvedés a szegény kivándorlókra nézve csak ott kezdődik igazán, különösen pedig azokra nézve, kik a nyelvet sem bírják, (s legnagyobb része ilyen) és minden tekintetben szomorú sorsnak, szomorú jövőnek néznek eléje. Eddigélé különösen Német és Irsország szolgáltatták a kivándorlók legnagyobb contingensét, s Németországból különösen ezren és ezren hagyják oda évenként szülőföldjüket; a kivándorlási ügynökök rendezése őrök ott mesterségüket, s annál jobb szeretik, mentől több az áldozatjuk. Ugy látszik, hogy az utolsó időben nálunk történt kivándorlások is ilyen ügynökök lelketlen üzemleire vezethetők vissza. Mi pedig nem vagyunk annyian, hogy népesedésünk csökkenését kivándorlás által közönynyel nézhessük, annál is inkább, mert a szerencsétlen áldozatok, kik ily ügynökök hálójába kerülnek, csakhamar kiábrándulnak, mert részint munkát sem kapnak elég gyorsan, részint pedig ott sem rózsásak a viszonyok, s ha nagyobb is a munkabér, drágább is az élet, s eddig nem hallottunk semmit róla, hogy kivándorlónk nyertek volna az által valamin, hogy hazájukat elhagyták.

Hogy pedig nálunk is rendszert akarunk hozni ebbe a dologba, mutatja, hogy városunk egyik kereskedőháza a minap kapott egy hamburgi engedélyezett kivándorlási szállítóüzletlől levelet, melyben felkértek, hogy vidékünkre ügynökséget vállaljon. — Az illető kereskedő azonban indítatva a haza iránti szeretetétől ezt a levelet elküldötte a — — — — — minster urhoz, figyelmét felhívva a compániára, mely tevékenységét Magyarországára is kezdi kiterjeszteni. S bizonyára vannak már hazánkban is ily lelketlen ügynökök, kik jó pénzért az ilyen rabzolási kereskedésre (mert más kép alig lehet nevezni) is vállalkoznak. Közöljük itt e keres. levélét a minsterhez, s felkérjük lapunk t. barátjait, ha netán ily üzemlekről tudomásuk volna,

ezekről bennünket értesíteni sziveskedjenek, hogy azokat kik önkényt a veszedelembé robbanni akarnak, jó eleve figyelemzethessük megfontolatlan lépésük káros következtéseire.

A belügyminiszter urhoz intézett levél így hangzik:

A legmélyebb tisztelettel bátorodom nagyméltóságodnak ide mellékelve egy levelet átnyújtani, mely pósta útján érkezett hozzám, s melynek tartalma szomorú világot vet a rövid idő óta hazánkban is felmerült kivándorlási kérdésre. A levél világosan és félreérthetlentül bizonyítja, hogy a kivándorlók keresése és felvétele nálunk üzletszerűleg és pedig nagyszerű módon üzetik, mert fájdalom, van elég lelkiismeretlen ember, ki nyomorult pár forintért az egész ország kárára s a szegény áldozatok romlására e gyalázatos üzlettel foglalkozik. Habár jól tudom, hogy államhatóságilag valamely törvényesen nem tiltott keresettől senkit eltiltani nem lehet, de azt is tudom, hogy a magas kormány, a ki valamely járvány vagy marhavész kitörésekor köteletségzerűleg rendeli el a szükséges elővigyázati rendszabályokat eszközöket és utakat is találhat, ilyen a közre nézve ártalmas egyének gyalázatos üzemleit beszüntetni, miután a törvényhozás bizonyára készséggel fog vállalkozni ily kivételes esetekben kivételes törvény alkotására is.

De míg a törvényhozás ezt nem teszi a magas kormánynak is ezer mód áll rendelkezésére hogy ilyen üzemleket legalább megnehezítsen.

Ez pedig az által volna leginkább elérhető, ha első sorban az ezzel foglalkozó emberek s egyáltalán egész üzleti eljárásuk szigorú hatósági ellenőrzés alá rendeltetik, mert azon szempontból indulok ki, hogy tisztességes emberek sohasem foglalkozhatnak ilyen a kőzjával teljesen ellenkező üzlettel, s a kik vele foglalkoznak bizonyosan más tekintetben sem a legtisztább kezdek, kikkel szemben oly rendszabályokhoz nyúlhat a ma-

gas kormány, a melyek által az illetők az ily szerzeménytől visszajedjenek, ha tudják, hogy a törvény szemé reájuk van irányozva.

Egy másik eszköz az ily üzereknek megadóztatásából állana. A rabzolási kereskedésből folyó nyereség mindig jelentékeny volt. Az állam itt tekintet nélkül szigorral érvényesítheti jogait, s ha már vannak, kik ily ocsmány keresetre adják magukat, legalább ne legyen oly jelentékeny az ő szákmányuk. Az állami ellenőrzés alatt álló vasuti társaságoknál is figyelmet lehet fordítani arra, hogy bizonyos tömegesebb személyszállításoknál semminemű mérsékelt utazási díjak ne engedélyeztessenek, s a határoknál is nagy szigorral kell az ellenőrzésnek történni. —

Legfontosabb azonban mégis a népet az iránt felvilágosítani, hogy mily veszedelmes játék üzetik vele. Amerikában azon előnyökről, melyeket bizonyos országokban való megtelepedés nyújt, népszerű könyvek és röpiratok terjesztnek ezer és ezer példányban a nép között. Ugyanezen módon nálunk is gondoskodni kellene arról, hogy a kivándorlási ügynökök gonosz tevékenysége ellensúlyoztassék a népek szóval és írásban való felvilágosítása által. Elannyira, hogy úgyszólván minden lelketlen ügynökre, ki a tapasztalatlan népet a kivándorlásra csábítja, a kormány egy ügynökének kellene jönnie, ki amannyi káros tevékenységét ellensúlyozza. Mert ha a baj egykor gyökeret vert, akkor azt kiirtani többé nem lehet s ha véletlenségből egyszer a sok ezer között találkozik egy, kinek künn a szerencse keldezz, míg a többiek nyomorultan tengenek, akkor ama tényből tőkét cainálnak s a tudatlanság és butaság csak tovább is megköveteli áldozatait.

Nem vagyok hivatott arra nézve, hogy a baj orvoslásának minden útját elszámáljam. A magas kormány, mely e kérdéssel bizonyára behatóan foglalkozik, ismeri a baj kiirtására célzó eszközöket is.

A „Zala” tárczája.

A különöz.

Kufár, bosszantó itt az élet,
Tovább megyek, nem állhatom;
Tiszta a kéz, öröm, magányban,
Ott éni csendben, óhajom.

Igy szól a kényes, nyegle lácska,
Elhagyva büszkén társait;
A mezeo sik nyugodt élében
Ütött tanyát, s magán virít.

El-elmereng a némaságba,
Aludt mi sem savorja most;
Került minden, önmagában
Lelt csak gyönyört, de százasorost.

Est gondola, s virult mosolyal;
Dúsan nővénék lombjai;
Az árva szellő s nap sugára
Látták csupán virágszani.

Kinyitlak; ámde nem sokára
Minden virág borura vált;
Mittől az erdőn véde szász törzs,
Vihar hozott rá gyors halál.

Elérte vágját, bűnhődésél:
Alig hogy ért boldog napot —
Zsúléka intó jel gyanút szől;
Az Eg egymásért alkotott.

Hajgató Sándor.

Az agglegény szerelme.

„A házasságban vesztő út rövide,
mint a nagymenyegi országút;
kötésnek csakhamar fölfordul.”

Egy vén agglegényre könnyen ráismerünk
s ha szer ódonág közt is volna becsomagolva
s elbírva. Más ember lénynek nem, is lehet
oly sajtóság, furcsa kintézés.

Tekintsünk meg egyet közelebről. Milyen óvatosan teszi a lábát a földre, mily kicsinyek a lépései. Így csak az léphet, ki aggodva néz minden jövő nap elé, kinek legzesebb kilátásai vannak közzévetni kapni, vagy ki attól fél, hogy egy előre nem látott akadály miatt eleshetik. Arczát egy gyér de gondosan ápolat barkó foglalja be, az új kalap alól tömör, kisse gőndörített hajzat néz ki, melyet a fodrászok és mások is parókának szoktak nevezni. Jobbjában a mért észrevette hogy a barometer higanyszalpa kisse alábbzállt — esernyőt tart, melyet minden lépésnél oly pedanteriával tesz a földre, mintha mindannyiszor egy csereszegetnek a fejére akarna ütni, vagy egy csereszeget megföldörni. Kövessük csak utját. — Három cukrászda mellett megy el, gyönyörködve szemlélve a kiállított csemegéket, kifesti magának, mily jól eshetik az, egy fincsza chokoládét is iszik bossz — gondolatban és azután tovább ballag. Menjünk mi is vele. Községes restaurációba lép, az ajtóban megáll, jó hely után névén. A ke menese mellett homályos, az ablak mellett hűs hat, a közepeén meg a pincésér futkos, ki sietőben sörrel üthetné le kabátját. Végre az ajtónak átellenében a falhos ül, miután a pincésér asztalt és széket gondosan letörölt és miután ő maga akasztotta fel a legbiztosabb helyre kalapját és esernyőjét.

De alig ül ezen a helyen egy percig már elhagyja, mert észrevette, hogy feje felett madár van a kalitkában. Madaraknak pedig az a szemtelen tulajdonságuk van, hogy más emberek ruhájára tessék le — viselkedésüket. Az ablak melletti helyet választja, a széket és az asztalt újra tisztittatja, kalapját és esernyőjét újra felakasztja. Paracseló, komor hangon egy kis pohár sört rendel. A pincésér hozza. Vizsgálva veszi a kébe. Kisse savorosnak tetszik neki. A pohár sem egészen tiszta — mást rendel; ezt is ugyanazon lelkiismeretességgel vizsgálja, a mérték-bitelesítő hivatal bolygató keresi, mert nem elég tele és a füle mellett nemokára meg fog — repedezni. Erre étlapot kér, áhitattal olvassa keresztül, fölfőrdöl lefelé, azután alulról fölfelé;

kérdés, jó-e a belestaks, a rostboenf, a sonka és a füstölt nyelv jök-e? frissek-e? És miután biztosították, hogy mind a négy étel pompás, még tíz percig gondolkozik, aztán vajaz kenyérrel rendel és lepiatt. A vaj ne legyen avas, a lipiai már jól átéggett de, mégsem régi és a mi a földög ne legyen kevés. Türelmetlenül hozza a pincésér a rendeltet és várakoznia kell míg minden alaposan meg van vizsgálva. A kenyér jó, se nagyon puha, se nagyon száraz, a vaj kicsinynek látszik, hát még a lipiai!

„Átégettét kértem, mért nem hoz olyat?” — kiált bosszusan, mialatt homlok-ereje megdagadnak. —

„Bocsánatot kérek de nincs más,” mond a pincésér.

„Assz nem törődöm, én átéggettét rendeltem, azonfelül ez nem egy fél, hanem fejtfejt csak egy harvad-porczió.”

Ezzel haragosan tol el magától vajot, kenyeret és lipiait, most semmi se kell neki; megfizi a pohár sört, miután egy negyed óráig erősenyében keresgél, hogy csupa apró penészes krajozárral fizesse.

Minden pincésér, ki csak egy hét óta is foglalkozik e nemes hivatással ismeri e emberfajt és gyűlöli. Rosszabbak ránevén, mint a legdusab) vetésre a sáska, vagy a legártatlanabb embernek a galandféreg. El kell viselnie őket, és legfőjebb az által bosszolja meg magát rajtuk, hogy sörrel vagy forró levesel leönti és azután türelmesen végig hallgat minden csüfnet, mely csak egy jó szótában előfordul, és ráadásul még olyat is, mely nem fordul elő benne. —

És milyen szörzálhasogató az olyan agglegény!

Csupa aggály, kétey, szabály. Mindent megvisszál, még egy gyufát is, melyet barátja ad neki, hogy szivarját meggyujtas. Barmálása óta minden kopott nadrágját egy nagy szokrényben tartja, és szegénynek csak akkor ad egy krajcsárt, ha haupttreffer csúját.

As ily agglegény sziva összeszozott és szívós, de mind a mellett csint ejt rajta néha.

Egy agglegény is tud néha szeretni és szeret is, csak hogy persze az ő módjára.

Midőn még fiatal volt és nem kellett annyit parókákra költeni, körülbegett minden szép lányt. Minden egyes szép lányban az egész nemet imádtá, virágcsokrokat és levélkéket küldözgetett szét, legyottjai voltak a kunnál, és élvezte az életet. Többeser komolyan szerelmes is volt, és még sem mert megőszülni.

Hát ha neje nem lenne takarékos? Ha theasztélyeket adna? Ha divatrócsa lenne és minden esztendőben új ruhát kérne? Ha hideglelést kapna, s aztán az orvost és a patikát kellene fizetni? Mi okból tartson ő el egy idegen ember leányát? Minden délután ha a kávéházban titokban két darabka csukrot csúsztat a sebébe, újból meggyőződök, milyen jó — a biblia ellenére — ha az ember egyedül van, így legalább nem kell a két darabka csukrot egy asszonyval megosztani.

Minden vén agglegény a megtetsült egoismus.

Evek óta egy szabónál lakik, csendes nyugalomban, olcsón.

A szolgálóval fellette gyengéd viszonyban áll, néha néha kis ajándékokat ad neki, a miért szobáját a szabó fájával és szénével fűti.

Nésete szerint minden férfi bolond ki megőszül, és ez oly férfi ki másodsor is nőfél nem érdemelte meg, hogy első neje — meghalt.

Öregsege dacára is szeret egy szeretreméltó bájos pincésérőt, és igyekszik is kegyét megnyerüni. Egés a délután kávéházban ül, hol imádotja szolgál, annyi kétszersültet, bonbost, makaront és puzserit eszik meg, hogy szegésé; kap. A lányt túri bókijait, és azt hiszi, hogy ily vén fickó inogó térdjeivel és parókájával nem lehet neki veszedelmes. De agglegényünk más nézetben van. Lábaiól legjobb véleménye van és ami parókáját illeti, azt hiszi, hogy arról nem tud más mint fodrásza és — hálósapkája.

Végre ruhát vesz neki; már négy hét óta tartja szobájában, de nem tud tőle válni. Söhajtonik, hogy meunyen kerül egy ily kis pincésérő szerelme.

Végre átadja neki. A pincésérő meg van

el ellátott gőzfürdő. A gőzfürdő mellett meg-
mítendő a b. türedi hideg savanyú víz mede-
né (Bassin), mely (hidalati veserőken át
18. vagy Ferenc József forrásból táplálkozik
egy folyton friss 11° R. hőmérsékű 1800 akó
savanyú vizet tartalmaz. Ezen állandóan alacsony
fokú fűrdő igatolag és éjszantén hat az idős
edényre, tetemesen fokozza az anyag-
csere és így emeli az összes táplálkozását.

A meleg- és gőzfürdők árszabálya:
Egy meleg osztályú márványkád-fürdő. 1 frt.—kr.
Egy meleg (szásvány) „ „ „ „ 1 „ „
Egy oszt. fakád délelőtti 80 kr. d. u. — 70 „ „
Mészosztályú „ „ „ „ 50 „ „ 40 „ „
Gőzfürdő szabanyúval „ „ „ „ 1 „ „
Fakád-fürdő (Bassin) szabanyúval „ „ 50 „ „
Gőzfürdő „ „ „ „ 38 „ „

Hideg fürdők.

A Balaton melyet nagy kiterjedésénél fogva
(200 mértföld) méltán neveznek magyar ten-
gernek, lényegesen különbözik egyéb hideg für-
dőkötől, mint dr. Preysz Mór által 1863-ban meg-
ejtett vegyelemzés is mutatja, ki egy liter Bala-
ton-vízben talált 0.0568 grm. igen finom iszapot,
melyből 9.0399 grm. vagyis 70% sósavban old-
ható; 0.0171 grm. vagyis 30% pedig sósavban
oldhatatlan. A Balaton vize főzve szénsvat bocsát
el. Főzés után épen úgy mint természetes álla-
potban a vörös lakmus papírt kékre festi. Le-
ülepedve, legkivált pedig szátrkörön átsepeg-
tetve, kellemes italt viz. Ily tiszta állapotban a
következő eredményt mutatta: 1000 grammban van

Szénsvat mész	0.06820 gr.
Szénsvat keskenység	0.10704 „
Késvat mész	0.00228 „
Késvat hamanyéleg	0.00977 „
Késvat keskenység	0.06384 „
Keskenység	0.01357 „
Közsav	0.01748 „
Tinany és vasléleg	0.00070 „
Szerves anyag	0.01820 „
	0.35871
Félg kötött szénsvat	0.10808 =
	54.97 k. e.
	0.46549.

E vizsgálatból kitűnik, hogy a Balaton vize
közönségi szűrés és kétaunyi szénsvat tar-
talommal, mint a folyók vizei; Schuster tanár ezért
nevezte a Balatont igen jellemzően „főleresztett
savanyúvíznek.”

A Balaton tehát a vízében rejti ásványrő-
szek, tovább a nagy kiterjedése a víz folytonos
mozgása által, mely gyakran erős hullámzásá-
válik, lényegesen különbözik egyéb hideg für-
dőkötől s hatásátban mint a tengeri fürdők helyet-
tesítője tekinthető; de számos esetben annak
kiegészítő részét teszi. Számos ideges bántalom-
hoz szenved, kivált gyengébb idegzetű nők,
kik a tengeri fürdő erősebben isgató hatását nem
bírnak; — sok évi tapasztalat szerint a Balaton
szelíd hatása mellett meglepően javulnak és gyó-
gyulnak. Meg kell említenünk a balatoni iszapot
is, mint a melynek üdítő gyógyhatása szintén
figyelmet érdemel. Ez iszap finom, pör-tapintatu
s könnyen szétörzsehető állomány, melynek
orvosi alkalmazását boldogult dr. Orzovenszky
Károly fürdő főorvos (1853—1875) kezdette meg
először 1854-ben s melyet Heller tanár a kö-
vetkezőleg vegyelemzett:

(Folyt. köv.)

Helyi és megyei hírek.

A nagykanizsai keresk. ifjak önképző
egyletének s hó 19-én megtartott tavaszi táncz
vigalma igen jól sikerült. — Kár hogy szomb-
aton az eső miatt kellett vasárnapra halasztani,
s hogy vasárnap is oly nagy eső volt délután,

Igértél szent fogadásait,
Mondom, ha én arra várok
Mégisül hajam s szakalom.
Csipd — hát nyakon azt a tolat,
S ird meg vele az okokat,
Melyek miatt olyan régen
Egy kukkot sem iras te nékem.
Még hát astán hej szép öcsém,
Az én a talpau a legény,
Ki mit ígér meg is adja,
S hétről hétre nem halasztja
Az adott szó beváltását —
Mert hisz: „Bis dat, qui cito dat,”
Ez annyit tesz, hogy ki látott
Rongyos tóton jó nadrágot?
Vagy ha muszka nyelven mondjuk
Abból ez értelemet kapjuk;
„Kétzer ad, ki azonnal ad;”
Mondj erre egy kádencziát!

Látom, az az tudnillik
Látni vélem, hogy mint nyúlik,
Gondolatodnak fonála
Az emlékezet honába;
Hogy mi legyen
Mit te nékem,
Nem a héten
Hanem régen,
Megigértél
S most a melyért
Kétségletik én szekkel
A rugaszkodott rimekkel.
Mit ígértél? — hát nem tudod?
Ha nem tudod, majd megígéred,
De csak úgy, ha be nem dugod
Füled a midőn olvasod,
Tetejéről Heliconnak,
S jó pegaszus papirpánnak
Hátan írott e sorokat,
Melyek mondának oly dolgokat
Mihén képest Balver, Lytton,
Walter, Göthe, Flammariou;
Byron, Hugo és Cicero,
Hesse, Horász, Dante, Sappho
S a híres Machiavelli.
Tudj Páter s Ludas Matyi
A mit írtak mind csak sifli!

hogy bizonyosan ez volt főképen oka annak,
hogy kevesebb közönség jelent meg a mulatsá-
gon, mint a mennyit várni lehet. A mi a kert
el, és berendezését illeti, az valóban igen fé-
nyesnek mondható, oly fényesnek, amint Kani-
zsa városban ritkán van alkalomuk tapasztalhatni. —
A sok szines lampion tündéres fényvel özőn-
lötöte el az egész kertet. A tűzijáték, a felrőp-
pendő különféle színű csillagok folytonos szóra-
kozást nyújtottak a jelenvolt közönségnek. A
rendezőbizottság tapintatáért és ügyességéért vá-
lóban meleg elismerést érdemel. —

(Hymen) Fényes menyegző volt az elmúlt
vasárnapon a helyb. izr. imaházban. Ekkor
esküdtek örök hűséget egymásnak a szerető-
reméltó és művelt lelkű Rosenberg Zsófia k. a.
és Dr. Blau Zs. ur Bécéből. — Zavaratlan boldo-
góságot kívánunk az új házasságnak. Az eddigi
Bécében működött orvos N. Kanizsán telepedik
meg. —

A zalamegyei általános tanítótestület
„tapolczai járási köré” tegnap (jun. 19-én) meg-
alakult. — Elnökö: Keszler Gyula; jegyzők: Fried-
mann Alajos és Gréber Sándor; pénztárnok Pruska
Alajos. Az alakuló gyűlésen csupán a tapolczai
tanítótestület, és Kún Lajos köveskáli és Pátkay
Károly bal. helyi tanítók voltak jelen összesen:
tizenkét tanító. Bizony nem ártana kissé több
buszóság a kedves kartársak részéről.

Falk Miksa, keszthelyi vál. ker. orsz.
képviselel. hó 19-én a d. li vonattal Budapestről
Keszthelyre érkezett. A vasúti állomásnál számos
tisztelője fogadta a szeretett nagy tudományu
férfit. Benn a városban a fogatok hosszú sorát
a fellobogózott utcákon dörög éljenekkel fogadta
keszthelyi közönség s örömmel üdvözlő köré-
ben orsz. képviselőjét. Másnap, f. hó 20-án d. e.
11 órakor a premonstri kolostor előtt a nagy-
számúban összesereglett választóknak előadta be-
számloló beszédjét, mely minden ízében köztet-
széssel fogadtattat. Ugyanaznap d. u. 1 órakor
Falk tiszteletére nagy banquet volt Schillingsky
Károly vendéglőjében, melyen mintegy 80-an vet-
tek részt. Kitűnő felköszöntésekkel fűszereztek
az ebédet: Falk Miksa, Novák Ferenc, dr. Lipp
Vilmos, Mielh Jakab, ki Falk kíséretében jött,
Balás Árpád stb. — Falk ezen megjelenésével
az iránta való szeretetet és bizalmat válszói
körében nagy mérvben fokozta.

Hivatalos értesítés a vetések állásáról
Zalamegyében: A. leendői, letenyei, novai, n-
kanizsai és csáktornyai járásokban az őszi buza,
rozsa közé, a sümegi járásban jó termést ígér;
a z.egerszegi járásban a rozsból gyengébb ter-
mést várhatni; a tavaszikból a zab mindentűt jó,
csak a csáktornyaiban kissé silány; arpa a
sümegiben és a csáktornyaiban, a többi járások-
ban, z.egerszegi kivételével, hol kissé silányabb
közétermést ígér; tengeri legelőben helyen ross-
szul kelt s csak a letenyei járásban mondható
jónak; a burgonya jobb mindenütt. A mestersé-
ges takarmányfélék a z.egerszegi és sümegi já-
rásokban gyenge, a többiben jó termést, s a ró-
tek jó közepes termést ígérnek azonban a Zala,
Kerka és Mura menti réteken a árvicek folytán
rossz minőségű termést várható. Szőlő és gyü-
mölcs az egész megyében kevés; a sümegi já-
rásban azonban itt-ott jó bor termés lesz, másutt
alig valami.

Kárpáthy György színtársulatával Zala-
Egerszegről Keszthelyre menend s f. hó 25-én
már előadásának sorát meg is nyitandja Kárpá-
thynek — mint halljuk — némes operet-társulatja,
de dráma, vígjáték és népszimfonia több jeles
taggal bir. A társulatnál van Nikó Lina is.

Kovács Zsigmond vezsprémi püspök ur
6 nagyméltósága 10 frtot küldött a nagy Kani-
zsai polg. isk. igazgatóhoz az e hó 29-én tartandó
tavaszi mulatságból befolyó összeg gyarapítására.

Száz szónak is egy vége!
Hát csak kirukkolok véle,
Ígérted tárgyat tessi,
Petőfi költeményei.
Tűnhet fűzet már itt van,
A többi meg tenálad van.
Pedig hát úgy legjobb volna
Hogy e sz p mű minden száma,
Hova előbb vándorolná
Ékeségül könyvtáromba.
Azé t öcsém
Szíved helyén
Legyen, lánczos teringettét
Váltad be szád, szód ígértét!

Hát különben hogy miként vagy;
Van-e bajszod s szakálad nagy?
Az egészség, hogy s miként áll,
Sovány vagy-e, vagy meghistál?
(Vagy tán meg is házasodtál?)
Hogy erről mind meggyőződjem,
Jőjj el a nagy szünűdőben.
Hiszen Kőszegi collega
Szentén eljövend Szt. Gróthra,
Nos, ha jöttök „in company,”
Nem kell tagra kinyitani
A „bugyellárisnak” száját
A midőn majdan fuvarját
Kéri
A ki
Majdan
Onnan
Ide, erre
A vidékre
Hoz,
Nos, —
Mit szólsz hozzá?
Lajos?
Végül midőn arra kerlek,
Kívited sorát a levélhez,
Üdvözlő kétszázszerezer
Téged a végdi „mester.”
Áldás, Béke szájon te rád!
Vagyok hűn szerető bátyád:
Pozsgár Gyula.

A megyei közigazgatási bizottság június
16-ki ülésében Kovács Sándor sümegi alszolga-
bíró ellen fégyelmi vizsgálatot rendelt és híva-
talból lefűggesztette, mert a miniszteri titulum
ellenére Korcsmáros János buszónyai szőlő isko-
lájából a gyökeres venyigének forgalomba bo-
csátását megengedte.

A 8-dik osztályt végzett tanulóknak e
hó 17-én a főgymnáziumi segély egylet javára
megtartott tánczvigalma szépen sikerült. Kicsiny
de vig és kedélyes társaság volt együtt, mely
majdnem reggelig mulatott. Ertesülésünk szerint
a tiszta jövedelem 28 frt volt.

Tanügy. A vallás és közoktatási m. kir.
miniszter ur a tanítóképzési növevédek felvé-
tele iránt a kir. tanfelügyelőkhöz következő ren-
delettel intézte: 15584. szám. A nők nevelése
iránti közérület évről évre általánosabbá vál-
ván, most már minden jóra való, még szegényorsu
szűle is, igyekszik leányát nemcsak kiválóan jól
neveltetni, hanem az uton annyi ismerethez jót
tátni, melyek segítségével önállóan is megéhe-
sen. De minthogy a szűlek ezen törekvések
megfelelő elegendő leánynevelő intézet nincs az
utóbbi időkben, a nevelés megsebezhetőre az
állami tanítóiskolák képzésének szemeztették ki a ta-
nítóiskolák képzési növevédek felvételé idején, tük-
telteték arra, hogy a leányok tanítóiskolák ki-
váltva a leányok tanítóiskolák elutasítása miatt
kedvetlenül érintetnek és szükségtelen költségek
kel terhelhetnek. Ezen bajok kiküszöbölésére felhi-
vom színdet, hogy a tanítóiskolákban azonnal jutt-
tassa köztudomásra; hogy mostantól fogva az
tanítóiskolák képzésébe az eddigi számokhoz képest
még kevesebb számú s csak oly növevédek
vételek fűl, kik a kitűnő előképzettség mellett
biztosítottok nyújtanak arra, hogy tanítóiskolák
pályájuk bevégeztével egyedül csak tanítóiskolák
kiváltva a leányok tanítóiskolák elutasítása miatt
kedvetlenül érintetnek és szükségtelen költségek
kel terhelhetnek. Ezen bajok kiküszöbölésére felhi-
vom színdet, hogy a tanítóiskolákban azonnal jutt-
tassa köztudomásra; hogy mostantól fogva az
tanítóiskolák képzésébe az eddigi számokhoz képest
még kevesebb számú s csak oly növevédek
vételek fűl, kik a kitűnő előképzettség mellett
biztosítottok nyújtanak arra, hogy tanítóiskolák
pályájuk bevégeztével egyedül csak tanítóiskolák
kiváltva a leányok tanítóiskolák elutasítása miatt
kedvetlenül érintetnek és szükségtelen költségek
kel terhelhetnek. Ezen bajok kiküszöbölésére felhi-
vom színdet, hogy a tanítóiskolákban azonnal jutt-
tassa köztudomásra; hogy mostantól fogva az
tanítóiskolák képzésébe az eddigi számokhoz képest
még kevesebb számú s csak oly növevédek
vételek fűl, kik a kitűnő előképzettség mellett
biztosítottok nyújtanak arra, hogy tanítóiskolák
pályájuk bevégeztével egyedül csak tanítóiskolák
kiváltva a leányok tanítóiskolák elutasítása miatt
kedvetlenül érintetnek és szükségtelen költségek
kel terhelhetnek. Ezen bajok kiküszöbölésére felhi-
vom színdet, hogy a tanítóiskolákban azonnal jutt-
tassa köztudomásra; hogy mostantól fogva az
tanítóiskolák képzésébe az eddigi számokhoz képest
még kevesebb számú s csak oly növevédek
vételek fűl, kik a kitűnő előképzettség mellett
biztosítottok nyújtanak arra, hogy tanítóiskolák
pályájuk bevégeztével egyedül csak tanítóiskolák
kiváltva a leányok tanítóiskolák elutasítása miatt
kedvetlenül érintetnek és szükségtelen költségek
kel terhelhetnek. Ezen bajok kiküszöbölésére felhi-
vom színdet, hogy a tanítóiskolákban azonnal jutt-
tassa köztudomásra; hogy mostantól fogva az
tanítóiskolák képzésébe az eddigi számokhoz képest
még kevesebb számú s csak oly növevédek
vételek fűl, kik a kitűnő előképzettség mellett
biztosítottok nyújtanak arra, hogy tanítóiskolák
pályájuk bevégeztével egyedül csak tanítóiskolák
kiváltva a leányok tanítóiskolák elutasítása miatt
kedvetlenül érintetnek és szükségtelen költségek
kel terhelhetnek. Ezen bajok kiküszöbölésére felhi-
vom színdet, hogy a tanítóiskolákban azonnal jutt-
tassa köztudomásra; hogy mostantól fogva az
tanítóiskolák képzésébe az eddigi számokhoz képest
még kevesebb számú s csak oly növevédek
vételek fűl, kik a kitűnő előképzettség mellett
biztosítottok nyújtanak arra, hogy tanítóiskolák
pályájuk bevégeztével egyedül csak tanítóiskolák
kiváltva a leányok tanítóiskolák elutasítása miatt
kedvetlenül érintetnek és szükségtelen költségek
kel terhelhetnek. Ezen bajok kiküszöbölésére felhi-
vom színdet, hogy a tanítóiskolákban azonnal jutt-
tassa köztudomásra; hogy mostantól fogva az
tanítóiskolák képzésébe az eddigi számokhoz képest
még kevesebb számú s csak oly növevédek
vételek fűl, kik a kitűnő előképzettség mellett
biztosítottok nyújtanak arra, hogy tanítóiskolák
pályájuk bevégeztével egyedül csak tanítóiskolák
kiváltva a leányok tanítóiskolák elutasítása miatt
kedvetlenül érintetnek és szükségtelen költségek
kel terhelhetnek. Ezen bajok kiküszöbölésére felhi-
vom színdet, hogy a tanítóiskolákban azonnal jutt-
tassa köztudomásra; hogy mostantól fogva az
tanítóiskolák képzésébe az eddigi számokhoz képest
még kevesebb számú s csak oly növevédek
vételek fűl, kik a kitűnő előképzettség mellett
biztosítottok nyújtanak arra, hogy tanítóiskolák
pályájuk bevégeztével egyedül csak tanítóiskolák
kiváltva a leányok tanítóiskolák elutasítása miatt
kedvetlenül érintetnek és szükségtelen költségek
kel terhelhetnek. Ezen bajok kiküszöbölésére felhi-
vom színdet, hogy a tanítóiskolákban azonnal jutt-
tassa köztudomásra; hogy mostantól fogva az
tanítóiskolák képzésébe az eddigi számokhoz képest
még kevesebb számú s csak oly növevédek
vételek fűl, kik a kitűnő előképzettség mellett
biztosítottok nyújtanak arra, hogy tanítóiskolák
pályájuk bevégeztével egyedül csak tanítóiskolák
kiváltva a leányok tanítóiskolák elutasítása miatt
kedvetlenül érintetnek és szükségtelen költségek
kel terhelhetnek. Ezen bajok kiküszöbölésére felhi-
vom színdet, hogy a tanítóiskolákban azonnal jutt-
tassa köztudomásra; hogy mostantól fogva az
tanítóiskolák képzésébe az eddigi számokhoz képest
még kevesebb számú s csak oly növevédek
vételek fűl, kik a kitűnő előképzettség mellett
biztosítottok nyújtanak arra, hogy tanítóiskolák
pályájuk bevégeztével egyedül csak tanítóiskolák
kiváltva a leányok tanítóiskolák elutasítása miatt
kedvetlenül érintetnek és szükségtelen költségek
kel terhelhetnek. Ezen bajok kiküszöbölésére felhi-
vom színdet, hogy a tanítóiskolákban azonnal jutt-
tassa köztudomásra; hogy mostantól fogva az
tanítóiskolák képzésébe az eddigi számokhoz képest
még kevesebb számú s csak oly növevédek
vételek fűl, kik a kitűnő előképzettség mellett
biztosítottok nyújtanak arra, hogy tanítóiskolák
pályájuk bevégeztével egyedül csak tanítóiskolák
kiváltva a leányok tanítóiskolák elutasítása miatt
kedvetlenül érintetnek és szükségtelen költségek
kel terhelhetnek. Ezen bajok kiküszöbölésére felhi-
vom színdet, hogy a tanítóiskolákban azonnal jutt-
tassa köztudomásra; hogy mostantól fogva az
tanítóiskolák képzésébe az eddigi számokhoz képest
még kevesebb számú s csak oly növevédek
vételek fűl, kik a kitűnő előképzettség mellett
biztosítottok nyújtanak arra, hogy tanítóiskolák
pályájuk bevégeztével egyedül csak tanítóiskolák
kiváltva a leányok tanítóiskolák elutasítása miatt
kedvetlenül érintetnek és szükségtelen költségek
kel terhelhetnek. Ezen bajok kiküszöbölésére felhi-
vom színdet, hogy a tanítóiskolákban azonnal jutt-
tassa köztudomásra; hogy mostantól fogva az
tanítóiskolák képzésébe az eddigi számokhoz képest
még kevesebb számú s csak oly növevédek
vételek fűl, kik a kitűnő előképzettség mellett
biztosítottok nyújtanak arra, hogy tanítóiskolák
pályájuk bevégeztével egyedül csak tanítóiskolák
kiváltva a leányok tanítóiskolák elutasítása miatt
kedvetlenül érintetnek és szükségtelen költségek
kel terhelhetnek. Ezen bajok kiküszöbölésére felhi-
vom színdet, hogy a tanítóiskolákban azonnal jutt-
tassa köztudomásra; hogy mostantól fogva az
tanítóiskolák képzésébe az eddigi számokhoz képest
még kevesebb számú s csak oly növevédek
vételek fűl, kik a kitűnő előképzettség mellett
biztosítottok nyújtanak arra, hogy tanítóiskolák
pályájuk bevégeztével egyedül csak tanítóiskolák
kiváltva a leányok tanítóiskolák elutasítása miatt
kedvetlenül érintetnek és szükségtelen költségek
kel terhelhetnek. Ezen bajok kiküszöbölésére felhi-
vom színdet, hogy a tanítóiskolákban azonnal jutt-
tassa köztudomásra; hogy mostantól fogva az
tanítóiskolák képzésébe az eddigi számokhoz képest
még kevesebb számú s csak oly növevédek
vételek fűl, kik a kitűnő előképzettség mellett
biztosítottok nyújtanak arra, hogy tanítóiskolák
pályájuk bevégeztével egyedül csak tanítóiskolák
kiváltva a leányok tanítóiskolák elutasítása miatt
kedvetlenül érintetnek és szükségtelen költségek
kel terhelhetnek. Ezen bajok kiküszöbölésére felhi-
vom színdet, hogy a tanítóiskolákban azonnal jutt-
tassa köztudomásra; hogy mostantól fogva az
tanítóiskolák képzésébe az eddigi számokhoz képest
még kevesebb számú s csak oly növevédek
vételek fűl, kik a kitűnő előképzettség mellett
biztosítottok nyújtanak arra, hogy tanítóiskolák
pályájuk bevégeztével egyedül csak tanítóiskolák
kiváltva a leányok tanítóiskolák elutasítása miatt
kedvetlenül érintetnek és szükségtelen költségek
kel terhelhetnek. Ezen bajok kiküszöbölésére felhi-
vom színdet, hogy a tanítóiskolákban azonnal jutt-
tassa köztudomásra; hogy mostantól fogva az
tanítóiskolák képzésébe az eddigi számokhoz képest
még kevesebb számú s csak oly növevédek
vételek fűl, kik a kitűnő előképzettség mellett
biztosítottok nyújtanak arra, hogy tanítóiskolák
pályájuk bevégeztével egyedül csak tanítóiskolák
kiváltva a leányok tanítóiskolák elutasítása miatt
kedvetlenül érintetnek és szükségtelen költségek
kel terhelhetnek. Ezen bajok kiküszöbölésére felhi-
vom színdet, hogy a tanítóiskolákban azonnal jutt-
tassa köztudomásra; hogy mostantól fogva az
tanítóiskolák képzésébe az eddigi számokhoz képest
még kevesebb számú s csak oly növevédek
vételek fűl, kik a kitűnő előképzettség mellett
biztosítottok nyújtanak arra, hogy tanítóiskolák
pályájuk bevégeztével egyedül csak tanítóiskolák
kiváltva a leányok tanítóiskolák elutasítása miatt
kedvetlenül érintetnek és szükségtelen költségek
kel terhelhetnek. Ezen bajok kiküszöbölésére felhi-
vom színdet, hogy a tanítóiskolákban azonnal jutt-
tassa köztudomásra; hogy mostantól fogva az
tanítóiskolák képzésébe az eddigi számokhoz képest
még kevesebb számú s csak oly növevédek
vételek fűl, kik a kitűnő előképzettség mellett
biztosítottok nyújtanak arra, hogy tanítóiskolák
pályájuk bevégeztével egyedül csak tanítóiskolák
kiváltva a leányok tanítóiskolák elutasítása miatt
kedvetlenül érintetnek és szükségtelen költségek
kel terhelhetnek. Ezen bajok kiküszöbölésére felhi-
vom színdet, hogy a tanítóiskolákban azonnal jutt-
tassa köztudomásra; hogy mostantól fogva az
tanítóiskolák képzésébe az eddigi számokhoz képest
még kevesebb számú s csak oly növevédek
vételek fűl, kik a kitűnő előképzettség mellett
biztosítottok nyújtanak arra, hogy tanítóiskolák
pályájuk bevégeztével egyedül csak tanítóiskolák
kiváltva a leányok tanítóiskolák elutasítása miatt
kedvetlenül érintetnek és szükségtelen költségek
kel terhelhetnek. Ezen bajok kiküszöbölésére felhi-
vom színdet, hogy a tanítóiskolákban azonnal jutt-
tassa köztudomásra; hogy mostantól fogva az
tanítóiskolák képzésébe az eddigi számokhoz képest
még kevesebb számú s csak oly növevédek
vételek fűl, kik a kitűnő előképzettség mellett
biztosítottok nyújtanak arra, hogy tanítóiskolák
pályájuk bevégeztével egyedül csak tanítóiskolák
kiváltva a leányok tanítóiskolák elutasítása miatt
kedvetlenül érintetnek és szükségtelen költségek
kel terhelhetnek. Ezen bajok kiküszöbölésére felhi-
vom színdet, hogy a tanítóiskolákban azonnal jutt-
tassa köztudomásra; hogy mostantól fogva az
tanítóiskolák képzésébe az eddigi számokhoz képest
még kevesebb számú s csak oly növevédek
vételek fűl, kik a kitűnő előképzettség mellett
biztosítottok nyújtanak arra, hogy tanítóiskolák
pályájuk bevégeztével egyedül csak tanítóiskolák
kiváltva a leányok tanítóiskolák elutasítása miatt
kedvetlenül érintetnek és szükségtelen költségek
kel terhelhetnek. Ezen bajok kiküszöbölésére felhi-
vom színdet, hogy a tanítóiskolákban azonnal jutt-
tassa köztudomásra; hogy mostantól fogva az
tanítóiskolák képzésébe az eddigi számokhoz képest
még kevesebb számú s csak oly növevédek
vételek fűl, kik a kitűnő előképzettség mellett
biztosítottok nyújtanak arra, hogy tanítóiskolák
pályájuk bevégeztével egyedül csak tanítóiskolák
kiváltva a leányok tanítóiskolák elutasítása miatt
kedvetlenül érintetnek és szükségtelen költségek
kel terhelhetnek. Ezen bajok kiküszöbölésére felhi-
vom színdet, hogy a tanítóiskolákban azonnal jutt-
tassa köztudomásra; hogy mostantól fogva az
tanítóiskolák képzésébe az eddigi számokhoz képest
még kevesebb számú s csak oly növevédek
vételek fűl, kik a kitűnő előképzettség mellett
biztosítottok nyújtanak arra, hogy tanítóiskolák
pályájuk bevégeztével egyedül csak tanítóiskolák
kiváltva a leányok tanítóiskolák elutasítása miatt
kedvetlenül érintetnek és szükségtelen költségek
kel terhelhetnek. Ezen bajok kiküszöbölésére felhi-
vom színdet, hogy a tanítóiskolákban azonnal jutt-
tassa köztudomásra; hogy mostantól fogva az
tanítóiskolák képzésébe az eddigi számokhoz képest
még kevesebb számú s csak oly növevédek
vételek fűl, kik a kitűnő előképzettség mellett
biztosítottok nyújtanak arra, hogy tanítóiskolák
pályájuk bevégeztével egyedül csak tanítóiskolák
kiváltva a leányok tanítóiskolák elutasítása miatt
kedvetlenül érintetnek és szükségtelen költségek
kel terhelhetnek. Ezen bajok kiküszöbölésére felhi-
vom színdet, hogy a tanítóiskolákban azonnal jutt-
tassa köztudomásra; hogy mostantól fogva az
tanítóiskolák képzésébe az eddigi számokhoz képest
még kevesebb számú s csak oly növevédek
vételek fűl, kik a kitűnő előképzettség mellett
biztosítottok nyújtanak arra, hogy tanítóiskolák
pályájuk bevégeztével egyedül csak tanítóiskolák
kiváltva a leányok tanítóiskolák elutasítása miatt
kedvetlenül érintetnek és szükségtelen költségek
kel terhelhetnek. Ezen bajok kiküszöbölésére felhi-
vom színdet, hogy a tanítóiskolákban azonnal jutt-
tassa köztudomásra; hogy mostantól fogva az
tanítóiskolák képzésébe az eddigi számokhoz képest
még kevesebb számú s csak oly növevédek
vételek fűl, kik a kitűnő előképzettség mellett
biztosítottok nyújtanak arra, hogy tanítóiskolák
pályájuk bevégeztével egyedül csak tanítóiskolák
kiváltva a leányok tanítóiskolák elutasítása miatt
kedvetlenül érintetnek és szükségtelen költségek
kel terhelhetnek. Ezen bajok kiküszöbölésére felhi-
vom színdet, hogy a tanítóiskolákban azonnal jutt-
tassa köztudomásra; hogy mostantól fogva az
tanítóiskolák képzésébe az eddigi számokhoz képest
még kevesebb számú s csak oly növevédek
vételek fűl, kik a kitűnő előképzettség mellett
biztosítottok nyújtanak arra, hogy tanítóiskolák
pályájuk bevégeztével egyedül csak tanítóiskolák
kiváltva a leányok tanítóiskolák elutasítása miatt
kedvetlenül érintetnek és szükségtelen költségek
kel terhelhetnek. Ezen bajok kiküszöbölésére felhi-
vom színdet, hogy a tanítóiskolákban azonnal jutt-
tassa köztudomásra; hogy mostantól fogva az
tanítóiskolák képzésébe az eddigi számokhoz képest
még kevesebb számú s csak oly növevédek
vételek fűl, kik a kitűnő előképzettség mellett
biztosítottok nyújtanak arra, hogy tanítóiskolák
pályájuk bevégeztével egyedül csak tanítóiskolák
kiváltva a leányok tanítóiskolák elutasítása miatt
kedvetlenül érintetnek és szükségtelen költségek
kel terhelhetnek. Ezen bajok kiküszöbölésére felhi-
vom színdet, hogy a tanítóiskolákban azonnal jutt-
tassa köztudomásra; hogy mostantól fogva az
tanítóiskolák képzésébe az eddigi számokhoz képest
még kevesebb számú s csak oly növevédek
vételek fűl, kik a kitűnő előképzettség mellett
biztosítottok nyújtanak arra, hogy tanítóiskolák
pályájuk bevégeztével egyedül csak tanítóiskolák
kiváltva a leányok tanítóiskolák elutasítása miatt
kedvetlenül érintetnek és szükségtelen költségek
kel terhelhetnek. Ezen bajok kiküszöbölésére felhi-
vom színdet, hogy a tanítóiskolákban azonnal jutt-
tassa köztudomásra; hogy mostantól fogva az
tanítóiskolák képzésébe az eddigi számokhoz képest
még kevesebb számú s csak oly növevédek
vételek fűl, kik a kitűnő előképzettség mellett
biztosítottok nyújtanak arra, hogy tanítóiskolák
pályájuk bevégeztével egyedül csak tanítóiskolák
kiváltva a leányok tanítóiskolák elutasítása miatt
kedvetlenül érintetnek és szükségtelen költségek
kel terhelhetnek. Ezen bajok kiküszöbölésére felhi-
vom színdet, hogy a tanítóiskolákban azonnal jutt-
tassa köztudomásra; hogy mostantól fogva az
tanítóiskolák képzésébe az eddigi számokhoz képest
még kevesebb számú s csak oly növevédek
vételek fűl, kik a kitűnő előképzettség mellett
biztosítottok nyújtanak arra, hogy tanítóiskolák
pályájuk bevégeztével egyedül csak tanítóiskolák
kiváltva a leányok tanítóiskolák elutasítása miatt
kedvetlenül érintetnek és szükségtelen költségek
kel terhelhetnek. Ezen bajok kiküszöbölésére felhi-
vom színdet, hogy a tanítóiskolákban azonnal jutt-
tassa köztudomásra; hogy mostantól fogva az
tanítóiskolák képzésébe az eddigi számokhoz képest
még kevesebb számú s csak oly növevédek
vételek fűl, kik a kitűnő előképzettség mellett
biztosítottok nyújtanak arra, hogy tanítóiskolák
pályájuk bevégeztével egyedül csak tanítóiskolák
kiváltva a leányok tanítóiskolák elutasítása miatt
kedvetlenül érintetnek és szükségtelen költségek
kel terhelhetnek. Ezen bajok kiküszöbölésére felhi-
vom színdet, hogy a tanítóiskolákban azonnal jutt-
tassa köztudomásra; hogy mostantól fogva az
tanítóiskolák képzésébe az eddigi számokhoz képest
még kevesebb számú s csak oly növevédek
vételek fűl, kik a kitűnő előképzettség mellett
biztosítottok nyújtanak arra, hogy tanítóiskolák
pályájuk bevégeztével egyedül csak tanítóiskolák
kiváltva a leányok tanítóiskolák elutasítása miatt
kedvetlenül érintetnek és szükségtelen költségek
kel terhelhetnek. Ezen bajok kiküszöbölésére felhi-
vom színdet, hogy a tanítóiskolákban azonnal jutt-
tassa köztudomásra; hogy mostantól fogva az
tanítóiskolák képzésébe az eddigi számokhoz képest
még kevesebb számú s csak oly növevédek
vételek fűl, kik a kitűnő előképzettség mellett
biztosítottok nyújtanak arra, hogy tanítóiskolák
pályájuk bevégeztével egyedül csak tanítóiskolák
kiváltva a leányok tanítóiskolák elutasítása miatt
kedvetlenül érintetnek és szükségtelen költségek
kel terhelhetnek. Ezen bajok kiküszöbölésére felhi-
vom színdet, hogy a tanítóiskolákban azonnal jutt-
tassa köztudomásra; hogy mostantól fogva az
tanítóiskolák képzésébe az eddigi számokhoz képest
még kevesebb számú s csak oly növevédek
vételek fűl, kik a kitűnő előképzettség mellett
biztosítottok nyújtanak arra, hogy tanítóiskolák
pályájuk bevégeztével egyedül csak tanítóiskolák
kiváltva a leányok tanítóiskolák elutasítása miatt
kedvetlenül érintetnek és szükségtelen költségek
kel terhelhetnek. Ezen bajok kiküszöbölésére felhi-
vom színdet, hogy a tanítóiskolákban azonnal jutt-
tassa köztudomásra; hogy mostantól fogva az
tanítóiskolák képzésébe az eddigi számokhoz képest
még kevesebb számú s csak oly növevédek
vételek fűl, kik a kitűnő előképzettség mellett
biztosítottok nyújtanak arra, hogy tanítóiskolák
pályájuk bevégeztével egyedül csak tanítóiskolák
kiváltva a leányok tanítóiskolák elutasítása miatt
kedvetlenül érintetnek és szükségtelen költs

A Magyar-francia biztosító részvény-társaság

tisztelettel alóírt igazgatósága ezennel jelenti, hogy Zala, Somogy, Baranya és Vas megyék részére kiterjedő hatáskörrel
N.-Kanizsán vezérügynökséget
 állítván fel, annak vezetését

Gutmann S. H. urra

ruházta, kit egyszersmind a tűz-, szállítvány- és jégbiztosítási ágazatokban jogérvényes biztosítási kötvények kiállítására, károk felvételére ugymint ezek azonnali kifizetésére is felhatalmazott.

Budapest, 1880. januárban.

A Magyar-francia biztosító-részvénytársaság igazgatósága:
Schweiger. Moscovitz.

A Magyar-francia biztosító részvény-társaság

igazgatóságának fentebbi közzétételére hivatkozással alóírott tisztelettel jelenti, miszerint a

Nagy-Kanizsai vezérügynökség

vezetését elvállalta s a vezérügynökségi irodát megnyitotta, hol is biztosítási ajánlatok elfogadtatnak s a biztosítási üzletre, vagy a társaságra vonatkozó mindenféle felvilágosítások legkészségesebben megadotnak

Biztosít pedig a társaság

- a) tűzveszély és robbanás által okozott károk ellen;
- b) jégek ellen
- c) szárazon vagy vízben szállított javak károsodása ellen;
- d) az ember életére minden ismert módozat szerint.

A Magyar-francia biztosító részvénytársaság, melynek

20 millió frankot, azaz 8 millió arany forintot

tevő alaptőkéjéből a részvényesek által mindjárt kezdetben

10 millió frank, azaz 4 millió arany frt

készpénzben befizettetett, s részint a főváros legelső pénzintézeteinél, részint pedig magyar államértékekben és elsőbbségekben lett elhelyezve, f. é. október 14-én tartván alakuló közgyűlést, melyen a társaság ügyvezetésének élére következők választottak meg.

Választmány.

Elnök: Bittó István, ő Felsége val. belső titkos tanácsosa, a Lipót-rend nagykeresztése, orsz. képviselő stb. Budapesten.

Alelnökök: Báró Bánhidy Béla, földbirtokos, orsz. képv. stb. Bpsten. Sváb Károly földbirtokos, orsz. képviselő stb. Budapesten. Bontoux Jenő, a párisi Societé de l'Union générale elnöke stb. Párisban.

Választmányi tagok.

Robert Morin marquis de Banneville, az osztrák déli vasut igazgatósági tagja stb. Párisban.

Neuwelt Ármin kir. keresked. tanácsos nagykereskedő.

Lovag zápori Regenhart Ferencz, az Albrecht-vaspálya elnöke stb. Bécsben.

Sváb Károly földbirtokos, orsz. képviselő stb. Budapesten.

Báró Tinti Károly cs. kir. kamarás, az osztrák déli vasut alelnöke, az osztrák urakháza tagja stb. Bécsben.

Tekintve a társaságnak fentebb kitüntetett tőkeerejét és az üzletvezetés élén lévő, hazánkban is nagyobbbrészt ismert és köztiszteltetben álló egyéniségeket, bátran elmondható tehát, hogy nem volt még az egész monarchiában biztosító társaság mind ez ideig, mely a biztosító közönségnek annyi garantiát nyújtott volna, mint amennyit neki a társaság, mindjárt kezdetben nyújtani képes, s a midőn a társaság ezen, eddig páratlan tőkeereje és az élén álló egyéniségek jelleme egyrészt teljes biztosítást nyújt arra nézve, hogy a társaság üzletvele a méltányosság, a pontosság és a legszigorubb becsületesség minden követelményének mindenkor és teljesen meg fog felelni, másrészt a szakvezetés avatottsága az iránt is készségeül szolgál, hogy a társaság a díjtételek megszábasánál is kellő tekintettel fog lenni a verseny jogosult követelm nyere.

A midőn tehát tisztelettel alóírott a biztosító t. közönség bizalmát az általa képviselt társaság iránt ujbol felhívja és kéri, megjegyzi egyszersmind, hogy a vezérügynökségi területen a vidéki ügynökségek szervezése teljes folyamatban van, és hogy tűzbiztosítási ajánlatok a már felállított ügynökségek által készségeesen elfogadtatnak,

N.-Kanizsán 1880. májusban.

Felügyelő bizottság.

Beck Nándor, a magyar jelzálog-banknak igazgatója.
 Láncezy Leo, a magy. ált. földhitel részvény-társaság igazgatója Budapesten.
 Lewin Jakab, a kereskedelmi akadémia igazgatója Budapesten.
 Serrebource Jos. Mária Emil, a párisi Societé de l'Union générale vezér felügyelője Párisban.

Igazgatóság.

Igazgatók: Dr. Hiller Albrecht, köz- és váltó-ügyvéd Bécsben.
 Kistenmacher Károly a „Hoffmann József” nagykereskedő cég főnöke Budapesten.
 Schweiger Márton kir. kereskedelmi tanácsos Budapesten.
 Vezérigazgató: Moskovicz Lajos Budapesten.

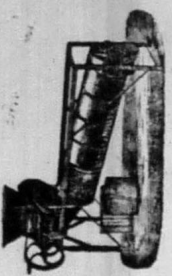
maradván teljes tisztelettel

A Magyar-francia biztosító részvény-társaság
 vezérügynöksége N.-Kanizsán.

Gutmann S. H.

689 23-52

Minden kiállításán az első érdeméremmel kitüntetés. Erbst érem Paris 1878.

Brogie J. és Müller

gép- és rota-leméz gyára
 Budapesten.

a Margit-híd közelében, készít
 Trieurókat (konkoly választó) 6 kü-
 lönböző nagyságban.

Trieur hengereket malinok számára.
 Kopátókat,

Szelető-rostátókat,
 Szittákat és rostátókat cseplőgépek
 számára. 702. 17-50.

BERGMANN
SZEPLŐ-SZAPPAN
 a seplők teljes elárolására,
 darabja 46 kr. 0. ért.
 Nagy-Kanizsán PRÁGER BÉLA
 721 11-1. Gyógyszerárúháza.

Ein moderner sehr schöner
Stutzflügel

fast neu, ist im Versatzamte bei
 Madame Therese Winkler bil-
 ligt zu verkaufen. 748 2-3

Organische Copirplatte
 für Patent-Autographie
 gibt 1000 schwarze Abzüge ohne Presse
 mit Druckerschwarz und Waize
 in beiden Originalen. (750 1-6)
 Negativdruck und Anilinderfahren.
 Ein pat. Verfahren, 6 fl. min auch auf den Chromo-
 graphen flaktogr. zu führen; mein Apparat sammt
 Zugehör 7 fl. min.
 Allgemein anerkannt beste, leicht abwasch-
 bare
 Copirmasse per Kilo fl. 1.60 bis fl. 2.20
 (auch Wassergohalt), in Verwendung beim
 k. k. Ministerium des Innern, Finanzminis-
 terium, Südbahn, Staatsbahn, Nordwestbahn,
 Niederöst. Gewerbesverein, Ingenieurverein
 v. A.; sábiráthe Anerkennungs-Zuchrit-
 ten von Privaten liegen zu E. s. icht auf.
Anilin-Tinten in 20 Farben für verhält-
 nig contere Pläne von 25 Kr.
 Wer viele lichteiche schwarze, zur Vorlage
 an die Behörden geeignete Abzüge haben
 will, wende sich daher an die
 Niederlage: Wien, IV., Alleeengasse Nr. 3.

SCHMID M., gépgyáros, és

MARSHALL SONS & Cmp. Lmtd. (Gainborough, Angolország.)

főügynöke Budapest, váczí-ut 72. ajánlja

Gőzmozdonyait,
 Cseplőgepeit,
 Orlómalmait,

legujabb szerkeszet, fa-, szén-, és szalma-fűtőre.
 legujabb szerkeszet, kettős tisztító-művel, szabadalmazott állítható külsőhengerral,
 üseplőgépek készülek, szabadalmazott biztonsági ünetető készülekkel vagy anélkül. Továbbá
 szij- és fogaskerékhatás, saját gyártmány angol rendszerre, s minden
 a mezőgazdasági szakmába vő gépeket.

Arjegyzéket és felvilágosítást nyújt: Steinltz Mór N.-Kanizsán.

Arjegyzékek kívánatra ingyen és bérmentve.
 Felvilágosítással készségeül szolgál Steinltz Mór Nagy-Kanizsán.

(745 4-6)

Nyomatja és kiadja Fischer Fülöp Nagy-Kanizsán 1880.

